

۱۳۹۸-۱۴۰۲

سند برنامه پنج‌ساله سوم توسعه شهر تهران

شناسنامه

عنوان: چکیده سند برنامه ۵ ساله سوم توسعه شهر تهران (۱۴۰۲-۱۳۹۸)
تهیه کنندگان: معاونت‌های تخصصی و سازمان‌های مستقل ستادی شهرداری تهران
تلفیق کننده: معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا شهرداری تهران
طراح و صفحه آرا: استودیو الف
عکس: آژانس عکس تهران
تاریخ تهیه: تیرماه ۱۳۹۸
آدرس: تهران، خیابان بهشت، ساختمان مرکزی شهرداری تهران
تلفن: ۰۲۱-۵۵۶۳۱۱۰۹
آدرس وبسایت: udpd.tehran.ir
استفاده از مندرجات این سند با ذکر منبع بلامانع است.

تهران باید به شهری با هویت
اسلامی و ایرانی، زیبا و روح‌نواز،
دارای رفاه عمومی و مقاوم تبدیل
شود.

مقام معظم رهبری
دیدار با مدیران شهری اسفند ۱۳۸۴

پیام شهردار تهران

تهران امروز، برآیند کنش جمعی و تاریخی تمامی شهروندان و طیف وسیعی از نقش‌آفرینان محلی، ملی و بین‌المللی است؛ بدین معنا همگی ما در زیبایی‌ها و زشتی‌های آن، داشته‌ها و کاستی‌هایش و تنوع فرهنگی و عدم توازن منطقی‌ان نقش‌های کوچک و بزرگ داشته‌ایم. سرنوشت آن‌که تبدیل به شهری برای همه شود یا نه به عمل هدفمند جمعی امروز ما وابسته است. تهران می‌تواند در سایه یک نظام حکمرانی کارآمد و خردمندانانه، حق مردم برای داشتن شهری زیست‌پذیر، تاب‌آور، هوشمند و پویا را محقق کند. برنامه سوم توسعه شهر تهران یک گام مهم برای همسویی شهروندان، شورای اسلامی شهر و شهرداری و دیگر نهادها در جهت تحقق مطلوب این سرنوشت جمعی است.

تهران امروز، برآیند کنش جمعی و تاریخی تمامی شهروندان و طیف وسیعی از نقش‌آفرینان محلی، ملی و بین‌المللی است؛ بدین معنا همگی ما در زیبایی‌ها و زشتی‌های آن، داشته‌ها و کاستی‌هایش و تنوع فرهنگی و عدم توازن منطقی‌ان نقش‌های کوچک و بزرگ داشته‌ایم. سرنوشت آن‌که تبدیل به شهری برای همه شود یا نه به عمل هدفمند جمعی امروز ما وابسته است. تهران می‌تواند در سایه یک نظام حکمرانی کارآمد و خردمندانانه، حق مردم برای داشتن شهری زیست‌پذیر، تاب‌آور، هوشمند و پویا را محقق کند. برنامه سوم توسعه شهر تهران یک گام مهم برای همسویی شهروندان، شورای اسلامی شهر و شهرداری و دیگر نهادها در جهت تحقق مطلوب این سرنوشت جمعی است.

تهران امروز، برآیند کنش جمعی و تاریخی تمامی شهروندان و طیف وسیعی از نقش‌آفرینان محلی، ملی و بین‌المللی است؛ بدین معنا همگی ما در زیبایی‌ها و زشتی‌های آن، داشته‌ها و کاستی‌هایش و تنوع فرهنگی و عدم توازن منطقی‌ان نقش‌های کوچک و بزرگ داشته‌ایم. سرنوشت آن‌که تبدیل به شهری برای همه شود یا نه به عمل هدفمند جمعی امروز ما وابسته است. تهران می‌تواند در سایه یک نظام حکمرانی کارآمد و خردمندانانه، حق مردم برای داشتن شهری زیست‌پذیر، تاب‌آور، هوشمند و پویا را محقق کند. برنامه سوم توسعه شهر تهران یک گام مهم برای همسویی شهروندان، شورای اسلامی شهر و شهرداری و دیگر نهادها در جهت تحقق مطلوب این سرنوشت جمعی است.

برنامه سوم توسعه شهر تهران با محوریت دادن به حق مشارکت همه اقشار و گروه‌های مختلف مردم و طلب همکاری شهروندان و همه دستگاه‌ها و نهادهای دخیل در اداره شهر تنظیم شده است. هدف غایی برنامه ارتقا کیفیت زندگی شهروندان و زیست‌پذیری شهری است که به طور خاصی با محوریت حمل‌ونقل عمومی در آینده شهر مورد توجه قرار گرفته است. با شناختی که ملی سابقان متداری از مسائل شهر تهران به دست آورده‌ام، معتقدم که تهران نیازمند تغییر رویکردی بنیادین در ارتباط بین حمل‌ونقل عمومی و توسعه کالبد شهر است. ترافیک و آلودگی هوا که در صدر مسائل آزردهنده عموم مردم در

کرده‌است: نوسازی بافت‌های فرسوده جهت‌گیری‌های نوینی در بهسازی محیطی، ارائه خدمات شهری و ارتقا زیست‌پذیری را سرلوحه اقدامات قرار داده‌اند. ارتقا توان پاسنگویی و افزایش سرعت عمل آمارگیری در شهر همدان‌گذاری شده، روش‌های جدید برای حفظ مستمر کیفیت و کارایی زیرساخت‌های شهری مورد توجه قرار گرفته و برای ارتقا توانمندی و آمادگی شهروندان برنامه‌ریزی شده است تا در جهت تحقق حق شهروندان در داشتن شهری تاب‌آور گام برداشته شود.

همانگونه که نمی‌توان کوشش انجام شده برای بهبود زیست‌پذیری و تاب‌آوری شهر طی دهه‌های گذشته را انکار کرد، نمی‌توان سوگیری ساخت‌وساز محور، خودمحصو، مشارکت‌جویانه و سرمایه‌محور آن را نادیده گرفت. توسعه تهران در سال‌های گذشته موجب رونق برای برخی و بسط نابرابری‌ها (اقتصادی و هویتی) برای دیگران بوده است. برنامه سوم توسعه شهر تهران شامل محورهای عمی برای بسط رونق آن به "همه" است و شامل سیاست‌های مهمی برای ارتقا برخورداری مناطق کمتر برخوردار، کاهش فاصله شمال و جنوب شهر، توسعه سرمایه‌گذاری‌ها و مشارکت‌های مردمی، کسب‌وکارهای دانش‌بنیان و ساماندهی و مناسبت‌سازی شهر به نفع کودکان، سالمندان، زنان و نوجوانان است تا حق همه مردم بر شهر محقق شود.

ولستگی شهرداری تهران به درآمد‌های مرتبط با ساخت‌وساز بیش از اندازه در شهر، تصویر عیانی از رونق و برهه نامتناسب اقتصاد شهری تهران است. این پدیده ریشه اصلی فساد در روابط شهرداری و شهروندان، بی تضامنی‌ها و بدهی‌های سرسامان مالی و بهروری ناگنجی شهرداری تهران است؛ بدون یک حرکت اساسی در تغییر نظام کلیه شهر تهران به نفع قسمت برینگرتر درآمد‌های پایدار شهرداری که حاصل رونق شهر برای همه مردم، صاحبان املاک، کسب‌وکارها و فعالان‌هاست محقق نمی‌شود. این مهم از طریق ایجاد محدودیت بر درآمد‌های مجاز ولی نامطلوب افزایش کسب درآمد از ساخت‌وسازهای به قاعده توسعه درآمد‌های پایدار و بسط سرمایه‌گذاری‌های مشترک در قالب سه‌جانبه‌گرایی برنامه‌ریزی شده است. برای تحقق حق مردم به شهری با حکمروایی خردمندانه در برنامه سوم توسعه شهر تهران علاوه بر تمرکز بر ارتقا درآمد‌های پایدار، برای ایجاد تضامین مالی، ارتقا بهروری سازمانی، مقابله همه جانبه با فساد و بسط شفافیت و بهبود توسعه‌یافتگی ارتباطی و رسانه‌ای شهرداری تهران برنامه‌ریزی شده است. تحقق حکمروایی خوب شهری از طریق به‌هم‌افزایی و هم‌کاری نزدیک و هم‌دلانه میان مردم، شهرداری تهران و دیگر نهادهای حاکمیتی ملی امکان‌پذیر است و نباید مسئولیت‌های خاص خود و ناهماهنگی‌ها در تهران به عنوان پایتخت ایران در تحقق حق مردم برای داشتن شهری با حاکمیتی خردمندانه نادیده گرفته شود.

برنامه سوم توسعه شهر تهران حاوی ابتکارات محتوایی و روشی مهمی است که آن را نه تنها از سلف خود، بلکه از دیگر برنامه‌های مشابه در کشور متمایز می‌سازد. این برنامه با رویکردی نهادی، مشارکت‌جویانه، تعاملی، چندسطحی و شاخص‌محور تهیه شده است. شاخص‌هایی که در این مجلد جهت پیش‌بینی برنامه پیش‌بینی شده‌اند، در سطح جز به دنبال رصد کامیابی‌ها و ناگنجی‌های تحقق اثربخشی برنامه در شهر هستند. از آنجا که ایجاد اثرات مشخص در شهر و بخصوص کاهش مشکلات شهری دارای اهمیت برای شهروندان در گرو همکاری همه نهادهای دخیل و شهروندان است، لازم است با دقت مورد توجه شهروندان، رسانه‌ها، صاحب‌انظران و همه ذه‌م‌فردان تهران قرار گیرد. شهرداری نیز متناسب با نقش و سهم خود در تغییر آنها مسئول شناخته شود. در واقع با معرفی این نظام پیش‌بینی، شهرداری و شورای شهر ضمن قبول مسئولیت در مورد تحقق دستاوردهایی که در حوزه اختیارات قطعی‌شان قرار دارد، نقش مطالبه‌گری از سایر دستگاه‌ها و نهادهای مؤثر در اداره شهر را هم به نمایندگی از شهروندان پذیرفته‌اند. شاخص‌های معرفی شده در سطوح بعدی، مولفیت شهرداری در تحقق دستاوردها و خروجی‌های پیش‌بینی شده در احکام برنامه را ارزیابی می‌کنند. متواضعانه از همه مردم، رسانه‌ها، صاحب‌انظران دانشگاهی، همکاران و کلیه ذه‌م‌فردان شهر تهران، دعوت می‌کنم به طور موشکافانه و مستمر اعلام سئانه و تفسیرات نوآوری این شاخص‌ها را بپذیری نموده و معیار مطالبه‌گری از خدمتگزاران خود و پاسنگویی آنها نه تنها در شورا و شهرداری بلکه در کلیه نهادها و دستگاه‌های مؤثر در حکمروایی شهری تهران قرار دهند.

جهت برنامه تا این نقطه که سند برنامه در سطح شهر تدوین تصویب به شورای اسلامی شهر تهران ارائه شده است، فرآیندی تعاملی و مشارکت‌جویانه را طی کرده است. اما برنامه‌ریزی فراتر از تدوین شامل اجراء، پیش‌بینی بازنگری‌ست. اجراء برنامه متناسب با خواست شورای اسلامی شهر تهران در سه سطح شهر، منطقه و محله طراحی شده است و ابلاغ سند برنامه تکیه‌گاه مناسبی برای ورود شهرداری به سطوح منطقه‌ای و محله‌ای فراهم خواهد آورد. بیان‌های لازم برای اتخاذ رویکردی مختصمورد در این برنامه تدارک دیده شده است تا اجراء اقدامات تعریف شده، ذیل اقدام برنامه در محلات و مناطق با مشارکت شهروندان متناسب با اقتضات اجتماعی، اقتصادی، کالبدی و زیست‌محیطی آنها بپذیری شود. بازآفرین حسی تعلق به مکان، محله و شهر توسط شهروندی که صاحبان حقیقی و آرایشی دهنده سرنوشت آن هستند مشارکت همه مردم را می‌طلبد؛ چرا که در سایه ارتقا تعلق به شهر از طریق کوشش‌ها و کنش‌های جمعی، برای شهری انسان‌محور امکان‌پذیر می‌شود. چنین برنامه‌ای که در اهداف و رویه‌ها با رویکردی فراتر و مردمی طراحی شده باشد، نویدبخش تحقق شهری برای همه است.

پیروز حناچی - شهردار تهران

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران

پیام معاون برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا

شهری بوده و با تکیه بر مسائل کلیدی شهر و شهرداری تهران تهیه شده است، که در قالب هفت موضوع کلیدی عدالت در دسترسی به زیرساختها و توسعه متوازن مناطق محله‌ها، کاهش و رفع آلودگی هوا و آلودگی‌های محیط زیستی، ترافیک، عبور و مرور روان و توسعه شبکه حمل‌ونقل عمومی، ایمنی و تاب‌آوری شهر در برابر زمین‌لرزه و حوادث غیرمترقبه، سلامت و حفاظت از باغ‌ها و توسعه فضای سبز، حفاظت از بافت تاریخی شهر و ساماندهی سما و منظر شهری و سلامت اجتماعی و سبک زندگی و بهداشت روان احصا شده‌اند. همچنین اولویت‌ها و مسائل کلیدی شهرداری تهران مشتمل بر سه محور اصلی برقراری دسترسی عمومی شهروندان به اطلاعات در حوزه مدیریت شهری به منظور تحقق مشارکت شهروندان، مانده شهری سرمایه‌گذاری و کارآفرینی، منابع پایدار و کاهش هزینه‌های اداره شهر و هوشمندسازی، شفافیت، اصلاح و بهبود نظام مدیریت یکپارچه و هماهنگ شهر بوده که مبنای تهیه سند عملیاتی برنامه سوم توسعه شهر تهران نیز قرار گرفته و در این سند به تفصیل به آنها پرداخته شده است.

به منظور عملیاتی‌سازی برنامه سوم توسعه شهر تهران در طی سال‌های اجرایی آن و بنابر ماده ۹۴ احکام مصوب برنامه توسعه سوم، شهرداری تهران موظف بوده است تا در دوین سند برنامه مشتمل بر اقدامات و برنامه‌های اجرایی، شاخص‌های کمی و هدفگذاری‌های مرتبط در افق پنج ساله با پیش‌بینی منابع و مصارف احتمالی و در قالب جدول منابع و مصارف؛ برنامه‌های راهبردی بخش، فرابخش و برنامه‌های موضوعات اولویت‌دار تا سطح عملیاتی و

مدیریت شهری با بر عهده گرفتن نقشی فعال در توسعه، مدیریت و هماهنگ‌سازی منابع برای دستیابی به اهداف توسعه شهری ایجاد و الزام دارد با برنامه‌ریزی و سازماندهی درونی خود سناریوهای مختلف برای نوبل به چشم‌انداز «شهر خوب» و تحقق فرازهای آن را ترسیم نماید.

این مهم با تدوین برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران (۱۳۹۸-۱۴۰۲) آغاز شد و با ارائه آن به شورای اسلامی شهر تهران در دی‌ماه سال ۱۳۹۷ کلیات برنامه در قالب نودوپنج (۹۵) ماده و چهل و چهار (۴۴) تبصره به تصویب رسید. برنامه سوم توسعه شهر تهران براینده فرآیندی چندسطحی، تعاملی و گام‌به‌گام بوده است که با همکاری هماهنگی و مشارکت درون سازمانی و بین‌نهادی به انجام رسیده است. احکام برنامه سوم توسعه شهر تهران بر اساس شناخت انجام‌شده در پژوهش‌ها و مطالعات پشتیبان و تحلیل و آسیب‌شناسی صورت گرفته از وضع موجود شهر تهران و با بهره‌گیری از نتایج نظرسنجی‌های به عمل آمده از شهروندان، صاحب‌نظران و حرفه‌مندان، و تأکید بر مسائل کلیدی احصا شده شهر و شهرداری (مصوب شورای اسلامی شهر تهران) تنظیم و جمع‌بندی شده و با اهداف چشم‌انداز، مأموریت و استراتژی‌های طرح جامع شهر تهران تطابق یافت.

تفاوت اساسی برنامه سوم توسعه شهر تهران با برنامه‌های پیشین در نوع نگاه به موضوع برنامه‌ریزی و تغییر جهت از برنامه‌ریزی سازمانی به سمت برنامه‌ریزی

ویژگی دیگر برنامه سوم اتخاذ رویکرد همگانه و مشارکتی به برنامه‌ریزی از پایین به بالا در تهیه و نگارش سطوح مختلف برنامه بوده است. بر اساس نقش مشارکتی حاکم بر برنامه و مطابق با رویکرد شورای اسلامی شهر تهران تدوین برنامه سوم شهر تهران در سه سطح کلان (توسعه شهر تهران)، میانی (توسعه مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران) و خرد (توسعه محلات) انجام شده است. تدوین برنامه در سطح مناطق و محلات امکان اخذ نظرات ذی‌نفعان و دخیلان و مشارکت گروه‌های مختلف شهروندان را در برنامه فراهم نموده و پیوستگی و همبستگی برنامه یکپارچه محلات و مناطق با برنامه سوم شهر تهران سبب افزایش کارایی برنامه سوم توسعه در سطح منطقه و محلات گردیده و رسیدن به اهداف مورد نظر برنامه را تسهیل نموده است.

در انتها شایان ذکر است که هدف غایی برنامه سوم توسعه شهر تهران گام برداشتن به سمت تکامل خدمت‌گروایی سطح شهری و نظام مدیریت و خدمات کارآمد است که از طریق افزایش سهم درآمدهای پایدار، عدم اتکاف از اعتبارات مصوب هزینه‌ای بودجه، کاهش میزان اتکاف فساد، افزایش شاخص توسعه‌پذیری محلات، افزایش بهره‌وری منابع انسانی، افزایش میزان تحقق شهر هوشمند و کاهش فاصله برخورداری مناطق شهر تهران قابل تحقق خواهد بود. همچنین ارتقاء کیفیت و کارایی محیط شهری در حوزه مأموریت معماري و شهرسازی، کاهش سهم شبکه در ترافیک سنگین در حوزه مأموریت حمل‌ونقل و ترافیک، افزایش پایداری اجتماعی و فرهنگی در مأموریت اجتماعی، افزایش پایداری زیست محیطی در مأموریت خدمات شهری و محیط زیست، افزایش میزان امنی و تاب‌آوری شهری در حوزه مأموریت امنی و تاب‌آوری از دستاوردهای مورد انتظار برنامه سوم توسعه شهر تهران هستند که در صورت ایجاد بستری ساختاری و تامین و تجهیز منابع مورد نیاز و از طریق تحقق اقدامات اجرایی و سیاست‌ها و راهبردهای پیش‌بینی شده در طی سال‌های برنامه محقق خواهند شد.

در خاتمه لازم می‌نماید از تمامی مدیران و کارشناسان شهرداری تهران به ویژه مسئولین برنامه‌ریزی واحدی و تابعه و نیز مشاورین و کارشناسان شورای اسلامی شهر تهران که بیش از این در تدوین، بررسی و تصویب احکام برنامه سوم توسعه شهر تهران، ری و تجریش و در این مرحله با تبیین فرآیند اجرایی شدن احکام برنامه در تهیه و تدوین سند برنامه عملیاتی پاری گردانند، قدردانی نمایم. امید است با همراهی و همفرازی مستمر و مؤثر اعضای محترم دوره پنجم شورای اسلامی شهر تهران، توفیق خدمت برنامه‌ریزی شده برای رفع مشکلات جدی و مزمن شهروندان کلانشهر تهران و تحقق شهری مؤمنانه، معهودتر، رقابتی‌تر، مصلحت‌منتر، پایدارتر شهری خوب داشته باشیم.

سکینه اشرفی

معاون برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شهر

همچنین نحوه تامین و تجهیز منابع مورد نیاز شامل منابع فیزیکی، انسانی، فنی تکنولوژیکی و مالی مورد نیاز را به منظور تصویب به شورای اسلامی شهر تقدیم نماید. ارائه سند برنامه عملیاتی توسعه شهر تهران برآیند عملیاتی فرآیند ایجاد همفرازی و همکاری در نظام تصمیم‌گیری و اجرایی شهرداری تهران است که با محوریت معالمت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شهر و همکاری سایر نهادها، سازمان‌ها و معاونت‌های مربوطه در قالب هدف سند عملیاتی بخشی با محوریت مأموریت‌های اجتماعی، فرهنگی، معمری، شهرسازی، خدمات شهری و محیط زیست، مدیریت بحران و امنی، حمل‌ونقل و ترافیک، عمران و زیرساخت و هوشمندسازی و یک سند فرابخشی در زمینه مأموریت نظام مدیریت و حکمرانی شهری تهیه و تدوین شده است. این برنامه دارای اثری زمانی میان‌مدت بوده و دوره زمانی برنامه سوم شهر تهران را در بر می‌گیرد. به منظور تهیه برنامه‌های عملیاتی هفت‌گانه چشم‌انداز طرح جامع تهران (۱۳۸۴) به عنوان سند بالادست برنامه سوم شهر تهران ملاک عمل قرار گرفته اهداف کلان برنامه مبتنی بر مسائل کلیدی اجناسا شده شهر و شهرداری تهران تدوین شده. تحلیل جامع از وضعیت موجود در حوزه‌های مأموریتی انجام شده و راهبردها و سیاست‌ها و اقدامات اجرایی مرتبط تدوین گردیدند.

سازمان و تشکیلات تهیه سند عملیاتی برنامه سوم توسعه شهر تهران، دارای ساختاری سه سطحی است که در سطح نخست شورای معاونین شهرداری تهران قرار دارند. این شورا بالاترین مرجع تصمیم‌گیری در مورد سند عملیاتی است که به ریاست شهردار تهران تشکیل شده و بررسی و تصویب اهداف راهبردها و جهت‌گیری کلی توسعه در حوزه‌های مأموریتی مختلف و بررسی و تصویب نهایی منابع تجهیز شده و مصارف برنامه را بر عهده داشته است. در سطح بعدی سند هماهنگی و تلفیق برنامه و کمیته‌های برنامه‌ریزی بخشی و فرابخشی قرار دارند که مسئولیت تهیه و یکپارچه‌سازی و تلفیق اسناد را بر عهده داشته‌اند. به منظور عملیاتی‌نمودن برنامه و ایجاد امکان سنجش و سنجش و پایش روند پیشرفت و تحقق اجرایی برنامه در سال‌های آتی، شاخص‌ها و اهداف کمی در این سند با هماهنگی با هدف‌های برنامه در سه سطح کلان، راهبردی و عملیاتی و با توجه به اهداف راهبردها و اقدامات اجرایی استخراج و تدوین شده‌اند. شاخص‌های هدف کمی پایه و اساس تصمیم‌گیری‌های بعدی در مورد تجهیز و تخصیص منابع سرمایه‌ای و تعیین عملیات اجرایی و تهیه و تدوین بودجه سالانه شهرداری تهران در طول برنامه سوم توسعه قرار می‌گیرد. بر پایه هدف‌های کمی در منابع‌های شهرداری می‌توان دریافت که منابع شهرداری‌ای تا چه میزان برای تحقق آنها کافی می‌کند. بدین معنی است در حال حاضر، منابع شهرداری تکاوی تحقق هدف‌های کمی را ندارند و در تجهیز منابع مالی و سرمایه‌های شهرداری تهران علاوه بر درآمدها باید از توان بخشی‌های عمومی غیردولتی، خصوصی و تعاونی، اعتبارات بخش دولتی و قدرت جذب سرمایه‌های خارجی استفاده نمود.

سند چشم‌انداز ایران ۱۴۰۴

با اتکال به قدرت لایزال الهی و در پرتو ایمان و عزم ملی و کوشش برنامه‌ریزی شده و مدبرانه‌ی جمعی و در مسیر تحقق آرمان‌ها و اصول قانون اساسی، در چشم‌انداز بیست‌ساله، ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه با هویت اسلامی و انقلابی، الهام‌بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین‌الملل.

جامعه‌ی ایرانی در افق این چشم‌انداز چنین ویژگی‌هایی خواهد داشت:

توسعه یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود، متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی، با تأکید بر مردم‌سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادی‌های مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسان‌ها و بهره‌مندی از امنیت اجتماعی و فضایی.

برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه‌ی اجتماعی در تولید ملی.

امن، مستقل و مقتدر با سامان دفاعی مبتنی بر بازدارندگی همه‌جانبه و پیوستگی مردم و حکومت.

برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، تبعیض و بهره‌مند از محیط زیست مطلوب.

فعال، مسئولیت‌پذیر، ابتیارگ، مؤمن، رضایت‌مند، برخوردار از وجدان کاری، انضباط روحیه‌ی تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن.

دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه‌ی آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تأکید بر جنبش نرم‌فشاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل.

الهام‌بخش، فعال و مؤثر در جهان اسلام با تحکیم الگوی مردم‌سالاری دینی، توسعه‌ی کارآمد، جامعه‌ی اخلاقی، نوآندیشی و پویایی فکری و اجتماعی، تأثیرگذار بر همگرایی اسلامی و منطقه‌ای بر اساس تعالیم اسلامی و اندیشه‌های امام خمینی(ره).

دارای تعامل سازنده و مؤثر با جهان بر اساس اصول عزت، حکمت و مصلحت.

ملاحظه: در تهیه، تدوین و تصویب برنامه‌های توسعه و بودجه‌های سالیانه، این نکته مورد توجه قرار گیرد که شاخص‌های کمی کلان آن‌ها از قبیل نرخ سرمایه‌گذاری، درآمد سرانه، تولید ناخالص ملی، نرخ اشتغال و تورم، کاهش فاصله‌ی درآمد میان دهک‌های بالا و پایین جامعه، رشد فرهنگ و آموزش و پژوهش و توانایی‌های دفاعی و امنیتی، باید متناسب با سیاست‌های توسعه و اهداف و الزامات چشم‌انداز، تنظیم و تعیین گردد و این سیاست‌ها و هدف‌ها به صورت کامل مراعات شود.

چشم انداز توسعه بلندمدت شهر تهران

چشم انداز توسعه بلندمدت شهر تهران، که سیمای مطلوب شهر در افق طرح و میثاقی برای توسعه پایدار کلانشهر تهران و پایتخت کشور است، هماهنگ با چشم انداز بیست ساله کشور، مبتنی بر آرمان های زیر است:

- ۱: تهران؛ شهری با اصالت و هویت ایرانی - اسلامی (شهری که برای رشد و تعالی انسان و حیات طیبه، سامان می یابد)
- ۲: تهران؛ شهری دانش پایه، هوشمند و جهانی
- ۳: تهران؛ شهری سرسبز و زیبا، شاداب و سرزنده با فضاهای عمومی متنوع و گسترده
- ۴: تهران؛ شهری امن و مقاوم در برابر انواع آسیب ها و مقاوم در برابر مخاطرات و سوانح
- ۵: تهران؛ شهری پایدار و منسجم با ساختاری مناسب برای سکونت، فعالیت و فراغت
- ۶: تهران؛ شهری روان با رفاه عمومی و زیرساخت های مناسب، همراه با تعدیل نابرابری ها و تأمین عادلانه کلیه حقوق شهروندی
- ۷: تهران؛ کلانشهری با عملکرد های ملی و جهانی و با اقتصادی مدرن و مرکزیت امور فرهنگی - پژوهشی و سیاسی در سطح کشور، و حداقل یکی از سه شهر مهم و برتر منطقه آسیای جنوب غربی.

راهبردهای توسعه شهر

- ۱- ساماندهی و صیانت از محدوده و جلوگیری از هرگونه گسترش شهر
- ۲- ساماندهی و صیانت از حریم پایتخت (تهران)
- ۳- ارتقاء نقش و جایگاه شهر تهران در سطوح فراملی، ملی و منطقه‌ای
- ۴- توسعه اجتماعی و ساماندهی اسکان جمعیت
- ۵- توسعه اقتصادی و رونق فعالیت شهر تهران
- ۶- بهبود وضعیت شبکه‌های ارتباطی و نظام حمل‌ونقل و ترافیک
- ۷- حفاظت از محیط زیست
- ۸- ایمن‌سازی در برابر سوانح طبیعی (زلزله، سیل و...)
- ۹- بهبود سیستم مدیریت بحران و ارتقاء کیفیت دفاع غیرعامل شهر تهران
- ۱۰- تأمین آب مورد نیاز و توسعه و تجهیز تأسیسات آب و فاضلاب تهران و ساماندهی حریم و بستر رودخانه‌ها
- ۱۱- بهبود و ارتقاء وضعیت و ساماندهی گالهدی شهر تهران (سازمان فضایی شهر)
- ۱۲- ارتقاء کیفیت کارایی محیط شهری با پهنه‌بندی نحوه استفاده از اراضی و ساماندهی ساخت‌وساز
- ۱۳- احیاء و حفاظت فعال از میراث طبیعی، تاریخی و فرهنگی شهر تهران
- ۱۴- ساماندهی و ارتقاء هویت سیما و منظرشهری تهران در جهت احیاء معماری و شهرسازی ایرانی-اسلامی
- ۱۵- توسعه فضاهای سبز، عمومی، تفرجگاهی و گردشگری
- ۱۶- تأمین نیازها و ساماندهی خدمات شهری تهران
- ۱۷- بهسازی، نوسازی و بازسازی بافت‌های فرسوده شهر تهران

احکام برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران

ماده یکم (۱): تعاریف

در این مصوبه منظور از:

۱. شهر: شهر تهران
۲. شهروند: شهروند تهرانی
۳. شورای اسلامی شهر تهران (حوزه انتخابیه تهران، ری، تجریش)
۴. شهرداری: شهرداری تهران، سازمانها، شرکتها و موسسات وابسته
۵. شهردار: شهردار تهران
۶. برنامه: برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران و شهرداری تهران (۱۳۹۳ - ۱۳۹۸)
۷. دستگاههای اجرائی: دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری با رعایت ماده (۱۱۷) اصلاحی آن مصوب سال ۱۳۸۶ و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور.

فصل اول: نظام مدیریت و خدمات گرامرد در حکمروایی شهری

ماده دوم (۲):

شهرداری موظف است طرح (پروژه)های مرتبط با مسائل محوری برنامه را با همکاری دستگاههای اجرائی زیربط و مسئول تعریف و در چارچوب بودجه سنویتی شهرداری در حوزههای زیر اجرا نماید:

(الف) اولویتها و مسائل کلیدی شهر:

۱. عدالت در دسترسی به زیرساختها و توسعه متوازن مناطق و محلهها
۲. کاهش و رفع آلودگی هوا و آلودگیهای محیط زیستی
۳. ترافیک، عبور و مرور روان و توسعه شبکه حمل و نقل عمومی
۴. ایمنی و تابآوری شهر در برابر زمینلرزه و حوادث غیرمترقبه
۵. صیانت و حفاظت از باغها و توسعه فضای سبز
۶. حفاظت از بافت تاریخی شهر و ساماندهی سیما و منظر شهری
۷. سلامت اجتماعی، سبک زندگی و بهداشت روان

(ب) اولویتها و مسائل کلیدی شهرداری:

۱. برقراری دسترسی عمومی شهروندان به اطلاعات در حوزه مدیریت شهری به منظور تحقق مشارکت شهروندان
۲. مالیه شهری، سرمایه‌گذاری و کارآفرینی، منابع پایدار و کاهش هزینه‌های اداره شهر
۳. هوشمندسازی، شفافیت، اصلاح و بهبود نظام مدیریت یکپارچه و هماهنگ شهر

ماده سوم (۳):

شهرداری موظف است نسبت به ایجاد فرایند دسترسی به «نظام مدیریت هماهنگ شهری» در سال اول برنامه و تدوین ساز و کارهای لازم جهت تحقق آن در طول اجرای برنامه اقدام نماید.

ماده چهارم (۴):

شهرداری موظف است به منظور توسعه همکاریها و ارتقاء جایگاه بین‌المللی شهر، «سند راهبردی دیپلماسی شهری» و «سند نشان برتر» [۱] (نماد هویت) شهر را در شش ماه اول برنامه تدوین و جهت تصویب به شورا ارائه نماید.

۱. ایجاد نشان برتر (نماد هویت) شهر با استفاده از ظرفیتهای تنوع فرهنگی و زیستی تهران و افزایش کمی و کیفی تعاملات تهران با شهرهای خواهرخوانده

۲. تعیین نحوه تعامل با شهرهای خواهرخوانده به منظور برگزاری رویدادهای فرهنگی دوجانبه در مقیاس کلتاشهری

۳. ایجاد سازوکار ویژه در نقل و انتقال گردشگری شهری با شهرهای خواهرخوانده با همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

۴. تعیین نحوه تعامل شهرداری با وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک به منظور ارائه پیشنهاد میزبانی رویدادهای ورزشی شاخص بین‌المللی در تهران

۵. ارتباط و تبادل ایده و دانش با نهادهای ملی و بین‌المللی فعال با تأکید بر حوزه سلامت و محیط‌زیست شهری در قالب رویداد تهران ۲۰۰۴

ماده پنجم (5):

شهرداری موظف است با رویکرد تقویت نقش تولی‌گری و کاهش تصدی‌گری و متناسب با آن کوچک‌سازی واحدهای تریپت، «سند نظام مشارکت و برون‌سپاری و واسپاری وظایف، فعالیت‌ها و پروژه‌ها» را در سال اول برنامه ارائه و آن را به تصویب شورا برساند.

ماده ششم (6):

شهرداری موظف است به منظور ارتقاء سرمایه اجتماعی و اعتماد شهروندان به نهاد مدیریت شهری، ضمن اتصال به سامانه ملی گردش آزاد اطلاعات، کلیه معاملات و فرآیندها، تراکنش‌ها و تصمیمات امتیازور شامل موارد زیر را در سامانه‌های با قابلیت دسترسی همگانی بطور شفاف و روزآمد منتشر کند و گزارش عملکرد شهرداری و سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه در این خصوص را هر شش ماه منتشر نماید.

1. کلیه معاملات شهرداری شامل قراردادهای متوسط به بالا
2. مناقصه‌ها، مزایده‌ها، تاورها و اسناد مربوط به واگذاری‌ها
3. مجوزهای بهره‌برداری از املاک، مستغلات و اداری‌های شهرداری
4. صورت‌جلسات شورای معماری مناطق و کمیسیون ماده پنج و آرای قطعی کمیسیون‌های ماده صد و ماده هفت
5. هرونته کمک نقدی و غیر نقدی به اشخاص حقوقی
6. اطلاعات سفرهای خارجی کارکنان
7. مشخصات و اطلاعات مدیران
8. اسانامه‌ها و آیین‌نامه‌ها

ماده هفتم (7):

شهرداری موظف است به منظور بازسازی سرمایه اجتماعی مدیریت شهری با رویکرد ایجاد شفافیت و پاسخگویی برای مقابله با فساد و ارتقاء سلامت اداری بر اساس فرآیندهای شناسایی و اولویت‌بندی شده در سند راهبردی مقابله با فساد، نسبت به تدوین و ارائه برنامه عملیاتی در شش ماه اول برنامه با تأکید بر موارد زیر اقدام نماید:

1. هوشمندسازی فرآیندهای اولویت‌دار محمل فساد
2. استقرار نظام مدیریت، شناسایی و کشف تخلف و تقلب مبتنی بر فناوری‌های تحلیل داده
3. ارائه سازوکار حمایت حقوقی و مادی از گزارشگران فساد در شهرداری
4. سنجش و انتشار عمومی سالانه شاخص‌های فساد و شفافیت

تصوه:

شهرداری موظف است در شش ماهه اول برنامه، نسبت به تدوین شیوه‌نامه‌های لازم جهت ارتقاء سلامت اداری و مقابله با فساد اقدام نموده و آن را به تصویب شورای شهر برساند.

ماده هشتم (8):

شهرداری موظف است نسبت به بازنگری آیین‌نامه‌های استخدامی و ارائه پیشنهادهای اصلاحی به شورا به منظور طی مراحل قانونی در سال اول برنامه اقدام نماید.

ماده نهم (9):

شهرداری موظف است با هدف دستیابی به چابکی و بهره‌وری سازمانی اقدامات زیر را انجام دهد:

1. تدوین «سند راهبردی توسعه منابع انسانی شهرداری» در سه ماه اول برنامه و ارائه به شورا جهت تصویب.
2. ایجاد ترکیب بهینه منابع انسانی از طریق اعمال راهبرد «جذب برگزیده و خروج هدایت شده» تعداد کارکنان خود را سالانه شش (6) درصد (سند، مناطق، سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه) در طول برنامه سوم با بازنگری روش‌های انگیزشی، برون‌سپاری، بازنگری در روش‌های ارزیابی عملکرد و تحول در نظام جذب و استخدام کاهش دهد و صرفاً معادل 5۰ درصد خروجی نسبت به جذب برگزیدگان با رعایت مقررات استخدامی شهرداری اقدام نماید.

تصوه یکم (1):

شهرداری مکلف است ظرف سه ماه اول برنامه، دستورالعمل ارزیابی عملکرد کارکنان را بازنگری و ابلاغ نماید.

تصوه دوم (2):

شهرداری مکلف است با عقد تفاهنامه با دانشگاه‌های برتر شهر تهران در چارچوب نظامنامه جذب نخبگان که در شش ماهه اول برنامه ارائه خواهد شد زمینه جذب دانش‌موختگان نخبه و مرتبط با مأموریت‌های شهرداری را فراهم آورد.

ماده دوم (۱۰):

شهرداری موظف است به منظور ارتقاء سطح اثربخشی حاکمیتی سازمانها و شرکتهای وابسته، نسبت به تدوین نظامنامه حاکمیت شرکتی در سال اول برنامه و بازرایی از طریق همخوانی وظایف و کارکردهای آنان با مأموریتهای شهرداری تا پایان سال دوم برنامه اقدام نماید.

ماده یازدهم (۱۱):

شهرداری موظف است ضمن یکپارچهسازی کلیه رویههای ارزیابی عملکرد سازمانی موجود در چارچوب نظام جامع ارزیابی عملکرد شهرداری و ایجاد پیوستگی با نظام جامع منابع انسانی و نظام بودجهریزی شهرداری نسبت به استخراج، تدوین و سنجش و ارزیابی انفرادی موارد زیر بطور مستمر اقدام نماید:

۱. شاخصهای حکمرانی خوب شهری و اندازهگیری و انتشار عمومی آن بصورت سالانه
۲. شاخص رضایتمندی شهروندان و اندازهگیری و انتشار عمومی آن بصورت سالانه
۳. شاخصهای کلیدی عملکرد مناطق، سازمانها و شرکتهای و اندازهگیری و انتشار عمومی آن بصورت سالانه
۴. کنترل پروژههای عمرانی احداثی و غیراحداثی و ارائه گزارش و انتشار عمومی آن بصورت فصلی

توضیح:

شهرداری موظف است در شش ماهه اول برنامه نسبت به تدوین کلیه شاخصها اقدام نماید.

ماده دوازدهم (۱۲):

شهرداری موظف است به منظور تحول، نوسازی اداری و بهره‌وری سازمانی اقدامات زیر را پس از تصویب شورای در طول اجرای برنامه به انجام رساند:

۱. بازطراحی کلان ساختار سازمانی در سطح ستاد، مناطق، واحدهای، سازمانها و شرکتهای با نگرش جامع سازمانها و شرکتهای و کاهش وابستگی و مدیران در سطوح سازمانی شهرداری و طراحی کامل ساختار تا پایان آذرماه سال دوم برنامه و استقرار ساختار منسوب شهرداری از ابتدای سال سوم برنامه
۲. طراحی و پیاده‌سازی نظام تشکیلاتی متناسب با وضعیت نیروی انسانی قراردادی در پایان سال سوم برنامه
۳. استقرار و راهبری قابلیت معماری سازمانی در سال اول برنامه
۴. طراحی مدل مفهومی و نقشه راه تحول سازمانی تا پایان سال اول برنامه
۵. طراحی نظام تعالی سازمانی تا پایان سال اول برنامه
۶. طراحی نظام مدیریت دانش و مدیریت اسناد شهرداری و استقرار آن
۷. طراحی نظام بهبود مستمر فرایندهای سازمانی
۸. تدوین ضوابط تشکیلاتی شامل دامنه شمول، تعاریف و اصطلاحات ساختاری، ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی در مناطق، واحدهای، سازمانها و شرکتهای وابسته به شهرداری و ارائه به شورا جهت تصویب در سه ماهه اول برنامه
۹. طراحی نظام ایمنی و سلامت شغلی کارکنان، ضوابط و استانداردهای به کارگیری فضاها، تجهیزات و ملزومات اداری تا پایان سال دوم برنامه

ماده سیزدهم (۱۳):

شهرداری موظف است به منظور افزایش کارایی و اثربخشی طرحهای تملک دارایی سرمایه‌ای [۱] و در جهت پیاده سازی نظام فنی و اجرایی شهرداری اقدامات زیر را به اجرا درآورد:

۱. در سال اول برنامه فرایند پدیدآوری و مدیریت پروژههای مهم شهری را با تأکید بر توجیه اقتصادی، همسویی با اهداف و شاخصهای برنامه، میزان بهبود مقدار شاخصها و مدیریت تداخل با دیگر پروژهها و نیز سنجش منفعت حاصل از پروژه در زمان بهره‌برداری از آن را تدوین و اجرایی نماید.
۲. به منظور ارتقاء سطح کلیه پروژههای شهر و رعایت الزامات محیطزیستی و کاهش آلایندهی هوا، حفظ و نگهداری آب و خاک، انجام مطالعات محیطزیستی کلیه پروژههای مهم شهری را به عنوان پوست محیطزیستی، اجتماعی، ترافیکی الزام‌آور کند. این مطالعات برای عموم منتشر خواهد شد.
۳. در راستای افزایش حس تعلق شهروندان و جلب مشارکت آنها، مکان، مشخصات اقدامات و روندهای جاری طرحها و پروژههای موضوعی منسوب را در صورت برخط بر روی نقشه تهران در دسترس عموم قرار دهد به گونه‌ای که هر شهروند قادر باشد طرحها و پروژههای شهر را در مقیاس محله، ناحیه، منطقه و شهر مشاهده نماید.
۴. در راستای دسترسی به بالاترین سطح شفافیت در انجام فرایندها و فعالیتها و جلوگیری از انجام مطالعات و اقدامات موازی، پیوسته‌های مطالعاتی انواع طرحها و پروژههای خود را در دسترس عموم قرار دهد.
۵. استقرار مدیریت یکپارچه در تمامی مراحل طراحی، اجرا و نگهداری پروژهها.
۶. بهینه‌سازی اقتصادی و بهبود نسبت کارکرد به هزینه پروژهها با توجه به هزینههای دوره عمر طرحها به ویژه هزینه‌های نگهداری.

۷. استقرار رویکرد برنامه‌محور در توسعه و مرمت زیرساخت‌های شهری با اولویت سهولت استفاده گروه‌های خاصی (معلولان، سالمندان و کودکان) به خصوص در فضای پیاده‌روها.
۸. اولویت‌بخشی پروژه‌ها و زیرساخت‌های ناتمام در جهت تسریع بهینه با کیفیت و بازه‌ی مناسب در زمان بهره‌برداری.
۹. استقرار ساز و کار تامین مالی طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای بزرگ و متوسط در سال اول برنامه به نحوی که رابطه تامین مالی اجرائی طرح‌های مذکور با نوسانات بودجه سالانه کاهش یابد.

ماده چهاردهم (۱۴):

شهرداری موظف است در راستای کنترل و نظارت مستمر مالی-معاملاتی و کنترل انطباق عملکرد شهرداری با مصوبات شورا اقدامات زیر را انجام دهد:

۱. بررسی عملکرد مالی مناطق، سازمان‌ها و شرکت‌ها و ارائه گزارش به شورا در بازه‌های شش ماهه.
۲. توجیه نحوه تشکیل دیوان محاسبات شهری و ارسال به شورای عالی استان‌ها جهت تصویب.

ماده پانزدهم (۱۵):

شهرداری موظف است نسبت به بررسی و آسیب‌شناسی علل ایجاد دعاوی و شکایات در مراجع قضایی اقدام و برنامه عملیاتی خود را جهت کاهش تعداد دعاوی و شکایات تا پایان سال اول برنامه تهیه و به شورا ارائه نماید.

ماده شانزدهم (۱۶):

شهرداری موظف است در مسیر ایجاد و توسعه شهر هوشمند و حرکت به سمت شهری پایدار و زیست‌پذیر اقدامات زیر را انجام دهد:

۱. تدوین و ابلاغ مدل بومی شهر هوشمند تهران بر اساس بهره‌گیری از تجارب موفق جهانی تا پایان سال اول برنامه و تدوین و اجرائی برنامه عملیاتی سالانه تهران هوشمند
۲. ایجاد سازوکارهای لازم جهت راهبری، مدیریت یکپارچه و پایش پیشرفت پروژه‌های هوشمندسازی شهرداری در قالب بردارخانه تهران هوشمند که بر اساس سازوکارهای فناوی در حد پست‌های مصوب موجود ایجاد خواهد شد تا پایان شش ماهه اول برنامه و ارائه گزارش مستمر از عملکرد و میزان تحقق اهداف
۳. ایجاد بستر و زیرساخت مشارکت و حمایت از شهروندان و نقش آفرینان مؤثر در حل مسائلی شهری تا پایان سال اول برنامه
۴. اولویت‌دهی به جذب سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی در توسعه زیرساخت و خدمات شهر هوشمند از طریق تدوین و اجرائی مدل‌های انگیزشی و عقد تفاهنامه‌های همکاری با ارگان‌های مؤثر در مدیریت شهر در راستای حکمروایی خوب شهری
۵. بکارگیری راهکارهای هوشمند مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات با هدف افزایش درآمد پایدار و کاهش هزینه‌های اداره شهر و شهرداری و تخصیص اهداف تحقیقی‌افته به اجرائی پروژه‌های تهران هوشمند یا جریان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی به میزان مورد نیاز مطابق طرح کسب و کار مصوب.

ماده هفدهم (۱۷):

شهرداری موظف است در مسیر تحقق شهر هوشمند در حوزه‌های زیرساخت‌های ارتباطی و مراکز داده و تجهیزات سخت‌افزاری اقدامات زیر را انجام دهد:

۱. جذب سرمایه‌گذاری و مشارکت در توسعه زیرساخت‌های ارتباطی پایدار از طریق توسعه شبکه‌های اینترنت اشیا، فیبر نوری، Wi-Fi، 4G، 5G و سایر فناوری‌های نوین در راستای تکمیل خدمات ارتباطی پایدار و با کیفیت شهری در سال اول برنامه
۲. ایجاد و توسعه شبکه سیسیم دیجیتال پایدار شهری تا پایان سال دوم برنامه
۳. انتقال کامل مدیریت، راهبری، دانش و کلیه مستندات شبکه فیبر نوری شهرداری به سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات با همکاری سازمان‌ها و شرکت‌های ذیربط تا پایان شش‌ماهه نخست سال اول برنامه و بهره‌برداری اقتصادی از این زیرساخت در طی اجرائی برنامه
۴. ایجاد توسعه و بهینه‌سازی زیرساخت و سامانه‌های ارتباطات یکپارچه نظیر: ارتباطات صوتی، تصویری، متنی، تبادل فایل و شبکه‌های اجتماعی و شهرداری
۵. تدوین ضوابط، ساماندهی، یکپارچه‌سازی، صدور مجوز و ترویج استفاده اشتراکی از انواع زیرساخت‌های مخابراتی و ارتباطی در سطح شهر
۶. بهینه‌سازی و توسعه تجهیزات و ظرفیتهای پردازشی و ذخیره‌سازی مراکز داده فعلی و طراحی و ایجاد مراکز داده پایدار و مقیاس‌پذیر شهرداری با به‌کارگیری فناوری‌های نوین مانند: مراکز داده ابری، رایانش ابری و مراکز داده قابل حمل تا پایان سال سوم برنامه
۷. توسعه و نوسازی تجهیزات سخت‌افزاری، بقیه اضطراری و سایر تجهیزات ویژه و نوین در شهرداری
۸. توسعه و نوسازی تجهیزات نظارت و پایش، حسگرها و تجهیزات اینترنت اشیا و سایر تجهیزات ویژه و نوین در شهرداری.

ماده هجدهم [۱۸]:

شهرداری موظف است نسبت به ساماندهی و رعایت حریم دکل‌های رادیویی و مخابراتی اقدامات زیر را انجام دهد:
 ۱. همکاری در تکمیل و اجرای پروژه شبکه ایستگاههای پایدار برای ارتباطات رادیویی و شبکه کابل نوری پشتیبان.
 ۲. بررسی‌های طرح مکان‌یابی به منظور کاهش آلودگی الکترومغناطیسی و بصری.

ماده نوزدهم [۱۹]:

شهرداری موظف است در مسیر تحقق شهر هوشمند و ایجاد تحول دیجیتال، در حوزه زیرساخت‌ها و سرویس‌های نرم افزاری اقدامات زیر را انجام دهد:
 ۱. تأمین توسعه و بهینه‌سازی سرویس‌های نرم‌افزاری یکپارچه مورد نیاز مدیریت شهری و شهروندان در بسترهای مختلف با تأکید بر خدمات دیجیتال و هوشمند غیرحضوری و شفاف
 ۲. یکپارچه‌سازی، ایجاد و استقرار سامانه‌های جامع مدیریت منابع شهرداری شامل نرم‌افزارهای جامع منابع انسانی، جامع مالی، جامع معاملات، قراردادهای صورت‌وضعیت، اطلاعات مکانی، نامگذاری معابر و اماکن عمومی شهر در شهرداری تا پایان سال اول برنامه
 ۳. آمادگی زیرساخت انواع نظام‌های دریافت و پرداخت شهرداری و شهری و توسعه بسترهای تبادل مالی و غیرمالی بر اساس فناوری نوین مانند: رمز ارزها [۳] و زنجیره بلوکی [۴]
 ۴. راه‌اندازی درگاه واحد خدمات و اطلاع‌رسانی شهرداری، شرکت‌ها و سازمان‌های تابعه با رویکرد ساده‌سازی کاربرد آن برای گروه‌های مختلف شهروندی و در بسترهای مختلف.

ماده بیستم [۲۰]:

شهرداری موظف است نسبت به سیاست‌گذاری و استقرار نظام جامع آمار و داده و نظام جامع اطلاعات مکانی «از طریق زیر اقدام کند:
 ۱. تدوین و ابلاغ سند حکمروایی داده شهرداری و تدوین سیاست‌ها و تنظیم مقررات لازم با هدف توسعه رویکرد داده باز و به اشتراک‌گذاری داده‌های شهری با کلیه ذینفعان تا پایان سال اول برنامه
 ۲. افزایش شفافیت و توان تصمیم‌سازی مؤثر با مدیریت بهره‌برداري و اشتراک‌گذاری داده‌ها از طریق کلان‌داده‌ها، داده‌های مکانی، داده‌های مدیریت شده و داده باز با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین از قبیل: هوش مصنوعی، یادگیری ماشینی و هوش تجاری
 ۳. استقرار نظام جامع اطلاعات مکانی به منظور جمع‌آوری، برداشت اطلاعات مکانی دقیق، پایش زمین‌زیرساخت‌های عمرانی شهر، پایش، برزآوری، تصحیح، جمع‌بندی، پردازش و تحلیل داده‌های مکانی و ایجاد و غنی‌سازی لایه‌های اطلاعاتی و نقشه‌های شهر و کاربردی کردن آن در مدیریت شهری
 ۴. اتصال به زیرساخت‌های ملی تبادل داده انطباق سامانه‌های اطلاعاتی با استانداردها و چارچوب‌های ملی مصوب تا پایان سال سوم برنامه.

ماده بیست و یکم [۲۱]:

شهرداری موظف است به منظور افزایش کیفیت خدمات و برقراری امنیت فناوری اطلاعات و ارتباطات از طریق زیر اقدام کند:
 ۱. تدوین و ابلاغ راهبردها، سیاست‌ها و ساختار حکمروایی فناوری اطلاعات و ارتباطات در شهرداری تا پایان شش‌ماه اول برنامه
 ۲. تدوین و استقرار نظام امنیت سایبری در کلیه سطوح ارتباطی، سامانه‌ها و داده‌ها در شهرداری و صیانت از حریم خصوصی ذینفعان
 ۳. پیاده‌سازی و یکپارگی سامانه‌های احراز هویت شهروندان و کسب و کارها و احراز اصالت اسناد و مدارک با کمک فناوری های نوین مانند: پیاده‌سازی امضای الکترونیک
 ۴. تدوین و ابلاغ شیوهنامه یکپارگی اسناد الکترونیک در راستای توسعه خدمات الکترونیک و حتی آسان‌کار حذف اسناد کاغذی تا پایان سال اول برنامه.

ماده بیست و دوم [۲۲]:

شهرداری موظف است به منظور پیاده‌سازی نظام نوآوری شهری نسبت به تدوین «برنامه سه‌ماهه هدایت و حمایت از زیست‌مجموع نوآوری شهری» با هدف رفع چالش‌های کلیدی شهردار شش‌ماهه اول برنامه اقدام نماید.

ماده بیست و سوم [۲۳]:

شهرداری موظف است در توزیع منابع عمومی به نحوی عمل نماید که فاصله شاخص برخورداری مناطق کمتر از سطح متوسط مناطق کلان ۲۲ درصد یا سالانه ۱۰ درصد به سطح متوسط مناطق شهری نزدیک کند [۵].
نمونه یکم (۱): شاخص‌های مرتبط با این ماده طی شش ماه اول سال اول برنامه تعیین و به شور ارائه خواهد شد.
نمونه دوم (۲): این برنامه اجرایی مربوط به نحوه توزیع منابع عمومی طی شش ماهه نخست سال اول برنامه تدوین و به شور ارائه خواهد شد.

ماده بیست و چهارم (۲۴):

شهرداری موظف است به منظور توسعه منابع مالی پایدار شهر و حصول سهم چهل و پنج (۴۵) درصدی در طول برنامه ضمن تعریف و ارائه جدول منابع مالی پایدار اقدامات زیر را انجام دهد:

۱. شناسایی عنوانین جدید درآمدی و افزایش سالانه درآمدهای پایدار در چارچوب بودجه سالانه

توضیح یکم (۱):

شهرداری مکلف است ضمن مکانیزه نمودن بانک اطلاعات املاک و استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی برای مدیریت املاک، پروژسازانی و ساماندهی مجدد نرخهای پایه تقویم املاک را پس از اخذ مجوزهای قانونی لازم به نحوی اجرایی نماید که در سال آخر برنامه این نرخ به قیمت کارشناسی روز برسد.

توضیح دوم (۲):

شهرداری مکلف است اقدامات لازم را جهت امکان‌سنجی ساماندهی و دریافت عوارض و بهای خدمات شهری از محل بهره‌برداری سالانه و دائمی از اماکن و ساختمان‌های اداری، تجاری و خدماتی تا پایان سال اول برنامه انجام و جهت تسویب به شورا ارائه نماید.

۲. تضمین تعهدات مالی شهرداری در قالب قوانین و مقررات مربوطه

۳. تأمین زیرساخت‌ها و رفاهیت‌پذیری شهر بر مبنای توسعه اقتصاد فرهنگ، گردشگری و شهر هوشمند

۴. توسعه همکاری‌های بین‌المللی با رویکرد جذب کمک‌های معمول و استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های بین‌المللی با رعایت قوانین مربوطه.

توضیح سوم (۳):

لاجه «سند جامع رونق اقتصاد و فرهنگ» حول محورهای آموزش، بسترسازی و تسهیل‌گری و درآمدزایی تا پایان سال اول برنامه تدوین و به شورا ارائه گردد.

ماده بیست و پنجم (۲۵):

شهرداری موظف است در راستای افزایش تضییع مالی اقدامات زیر را انجام دهد:

۱. تدوین دستور العمل اجرایی حذف و کاهش میزان کمک شهرداری به سازمان‌ها و شرکت‌ها و مؤسسات وابسته تا پایان سال اول برنامه.

۲. سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به شهرداری موظف به مبادله موافقتنامه برای کلیه ردیف‌های اعتباری هزینه‌ای و سرمایه‌ای تأمین شده از محل منابع داخلی و منابع بودجه عمومی شهرداری هستند. معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا موظف است هر ساله نسبت به حسن اجرای موافقتنامه‌های مذکور نظارت و گزارش لازم را به شورا ارائه دهد.

توضیح:

بار مالی کلیه طرح‌ها و لوایح ارسالی به شورا به صورت پیوست آنها تهیه شده و محل تأمین بودجه مربوط به طرح‌ها و لوایح متضمن بار مالی در قوانین بودجه سنواتی تعیین شود.

ماده بیست و ششم (۲۶):

شهرداری موظف است به منظور انجام تعهدات، وظایف و مأموریت‌های ذاتی و کاهش هزینه‌ها اقدامات زیر را در طول سال‌های اجرای برنامه انجام دهد:

۱. کاهش ۱۵ درصدی سالانه وابستگی مالی سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به بودجه عمومی شهرداری و اصلاح ساختار، ادغام و واگذاری مجموعه‌های زیان‌ده و پارت‌نیکر تا پایان برنامه سوم

۲. در اجرائی قانون برنامه ششم توسعه کشور افزایش سالانه ۸/۷ درصدی بهره‌وری

۳. تعیین و کاهش قیمت تمام‌شده خدمات و فعالیت‌ها بر اساس روش‌های نوین حسابداری، گزارش‌گری مالی و صرفه‌جویی در هزینه‌ها

۴. تجمیع ساختمان‌های اداری هر ناحیه در یک ساختمان ارائه‌گر خدمات

۵. کاهش میزان مصرف انرژی به میزانه سالانه ۱۰ درصد.

ماده بیست و هفتم (۲۷):

شهرداری موظف است به منظور دستیابی به تخصیص بهینه منابع و حل و فصل بدهی‌ها و تعهدات مالی خود اقدامات زیر را در طول برنامه سوم به انجام رساند:

۱. شناسایی و اولویت‌بندی علل و عوامل طولانی شدن پروژه‌ها و رفع موانع حقوقی، مالی و اجرایی آنها

۲. تعیین تکلیف و اولویت‌بندی پروژه‌ها با رویکرد بهره‌وری اقتصادی و فوریت خدمات

۳. معرفی املاک و ساماندهی دارایی‌های شهرداری و ایجاد شرایط برای افزایش ارزش افزوده املاک و دارایی‌ها و استفاده به عنوان ضمانت‌های بانکی

۴. پیگیری مطالبات شهرداری از دولت و بخش عمومی و خصوصی

تیمبره یکم (۱)

تأمین مالی با بازار سرمایه فقط محدود به پروژههای عمرانی شده و نیازهای جاری بودجه صرفاً از محل امکانات بازار پول تأمین گردد.

تیمبره دوم (۲)

نسبت به شناسایی و حساسرسی بدهی‌های دولت به شهرداری از طریق استفاده از خدمات سازمان حساسرسی اقدام و میزان و نوع بدهی‌های قطعی دولت به شهرداری را حداکثر تا پایان سال اول برنامه به شورای شهر اعلام نماید. همچنین شهرداری موظف است در پایان اردیبهشت ماه هر سال، میزان بدهی‌های قطعی دولت به شهرداری تا پایان سال گذشته، میزان بدهی تسویه شده در سال گذشته و برنامه تسویه مطالبات در سال جاری را در گزارش به صورت عمومی منتشر نماید.

ماده بیست و هشتم (۲۸)

شهرداری موظف است به منظور هوشمندسازی فرایندهای وصول درآمدها، نسبت به بکارگیری سیستم‌های جامع مالی، عوارض خودرو و املاک اقدام نموده و روش‌های پرداخت در این سیستم‌ها را مکاتبه کند.

ماده بیست و نهم (۲۹)

شهرداری موظف است به منظور جلب سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی و عمومی تا پایان برنامه سوم اقدامات زیر را انجام دهد:

۱. شناسایی اولویت‌بندی و بهره‌برداری از فرصت‌ها و ظرفیت‌های مشارکت و سرمایه‌گذاری شهر
۲. راه‌اندازی و بهره‌رسانی انجمن سرمایه‌گذاری شهرداری
۳. ارائه نظامنامه شوجویی مدیران شهرداری بر اساس میزان تعریف فرصت‌ها و انعقاد قرارداد مشارکت و جذب سرمایه‌های بخش خصوصی - عمومی در سازمان تحت مدیریت
۴. ارائه انواع و مدل‌های تضمین و گارنتی‌های مورد نیاز در پروژه‌های مشارکتی و سرمایه‌گذاری از جمله ثبات در تصمیمات مدیران شهری، پوشش مخاطرات سیاسی، اقتصادی.

ماده سی ام (۳۰)

شهرداری موظف است در راستای توسعه پایدار شهری و استفاده از حمایت‌های دولت در توسعه پایدار شهر نسبت به تأسیس «صندوق محیط زیست و توسعه حمل و نقل عمومی شهر تهران» اقدام نماید.

تیمبره ۳

لایحه تأسیس و اساسنامه صندوق مذکور می‌بایست در سال اول برنامه جهت تصویب به شورا ارائه گردد و پیگیری تصویب آن در مراجع قانونی ذیربط در دستور کار شهرداری قرار گیرد.

ماده سی و یکم (۳۱)

شهرداری موظف است با هدف تأمین مالی شهرداری با کمترین هزینه و مخاطرات قابل تحمل اقدامات زیر را انجام دهد:

۱. «مدیریت بدهی‌های شهرداری» در سال نخست اجرای برنامه به نحوی که اقدامات لازم برای پایداری بدهی‌های شهرداری در افق دهمساله انجام گیرد.
۲. استقرار سامانه مدیریت بدهی‌ها و مطالبات شهرداری در سال اول برنامه.
۳. محدودیت ایجاد بدهی جدید توسط هر یک از واحدها، شرکت‌ها و سازمان‌های شهرداری در چارچوب بودجه مصوب.
۴. شهرداری موظف است جدول زمانبندی و مکانیزم تسویه دیون و تعهدات به اشخاص حقیقی و حقوقی و بازپرداخت وام‌های دریافتی را در سال اول برنامه تدوین و منابع مورد نیاز برای پرداخت آنها را به تفکیک سال‌های برنامه پیش‌بینی و به شورا ارائه نماید.

ماده سی و دوم (۳۲)

شهرداری موظف است در راستای افزایش شفافیت، بهره‌وری و پاسخ‌گویی، نسبت به استقرار نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد با تأکید بر موارد زیر تا پایان برنامه اقدام نماید.

۱. بازنگری و اصلاح مفاد موافقت‌نامه‌های موجود و تبدیل آنها به تفاهنامه عملکردی به منظور افزایش کنترل و نظارت‌پذیری
۲. اصلاح و تدقیق نظام هزینه‌یابی فعالیت‌ها و خدمات شهرداری و استانداردسازی قیمت‌ها.

ماده سی و سوم (۳۳)

شهرداری موظف است به منظور کاهش و مدیریت بخشی از هزینه‌های توسعه و نگهداری فضای سبز و شناسایی منابع درآمدی پایدار در سال اول برنامه نسبت به بازنگری نظامنامه فنی و اجرایی نگهداشت فضای سبز و ساماندهی

- قراردادهای نگهداشت فضای سبز و ایجاد سامانه انتشار عمومی وضعیت درختان، مطابق با محورهایی زیر اقدام نماید:
- ۱- واگذاری مدیریت نگهداشت تعدادی از بوستانهای محلی منتخب در چارچوب مشارکت بخش عمومی - خصوصی و نیز مسئولیت اجتماعی شرکتها (CSJ) به صورت آزمایشی به معتمدین محلی و گروههای داوطلب مردمی و شرکتها و سازمانهای خارج از شهرداری
 - ۲- کاهش هزینههای نگهداشت و اقدامات عمرتی با تأکید بر کاهش سطوح سخت و عدم استفاده از مصالح گران قیمت
 - ۳- بازنگری مبنای سنجش حجمها
 - ۴- ایجاد سامانه ثبت مکانی درختان معابر، میادین، بوستانها و انتشار عمومی این نقشهها

ماده سی و چهارم (۳۴):

به منظور تعیین تکلیف بدهی های دولت به شهرداری، شهرداری مجاز است:

- ۱- درجته وصول مطالبات، هرگونه پرداخت غیرنقدی دولت در قالب اسناد خزانه اسلامی، اوراق تسویه بانکی، تهر، تسویه بانجایی و یا سایر روشها را تا سقف تعیینشده در بودجه مصوب بپذیری و اجرایی نماید.
- ۲- مطالبات قطعی شاخص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی را که بر اساس قوانین و مقررات مربوطه تا پایان سال ۱۳۹۶ ایجاد شده است، با اسناد خزانه اسلامی یا سایر اوراقبهدار دولتی قابل واگذاری به غیر، در سقف بودجه غیرنقدی مصوب و بر اساس تخصیص اداره کل خزانهداری به ارزش اسمی آنها تسویه نماید.

ماده سی و پنجم (۳۵):

شهرداری مکلف است با هدف مدیریت جریان نقدینگی اقدامات زیر را عملیاتی نماید:

- ۱- حداکثر ظرف مدت سه ماه از شروع برنامه تعهدات لازم به نحوی فراهم گردد که کلیه واحدهای اجرایی شهرداری کل در مناطق سازمانها، شرکتها و موسسات وابسته منابع درآمدی خود را در حسابهای معرفی شده بانکی توسط اداره امور خزانهداری شهرداری که به تأیید شهرا رسیده است واریز و برداشت نماید.
- ۲- استقرار خزانهداری الکترونیک تا پایان سال اول برنامه.
- ۳- حذف هرگونه دریافت نقدی وجه در کلیه واحدهای شهرداری، سازمانها، شرکتها و موسسات وابسته و جایگزین نمودن دریافت و پرداخت الکترونیک تا پایان سال اول برنامه.
- ۴- تهیه دستورالعمل مدیریت جریان نقدی شهرداری با هدف استفاده بهینه از جریان وجوه، منابع نقدی مازاد در طول دوره و ارائه به شهرا جهت تصویب تا پایان سال اول برنامه.

ماده سی و ششم (۳۶):

با توجه به ضرورت تأمین منابع برای اجرای پروژههای شهری از طریق فروش اوراق مشارکت با محوریت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به منظور تشویق شهروندان و صاحبان سرمایه محلی به خرید اوراق با شهرداری اجازه داده می شود علاوه بر سود علی الحساب تضمینی و سود آخر دوره به صاحبان اوراق مشقوقهای زیر را اعطا نماید:

- ۱- حداکثر تا ۵ درصد ارزش اوراق در اختیار متقاضی را در هزینههای مربوط به برنامه ساختنمی و پایتکار، مازاد بر تسهیلات جایزه خوشحسابی پیشبینی شده برای عموم، محاسبه و اعمال نماید.
- ۲- در دارندگان اوراق مشارکت منتشر شده شهرداری که برای مدت طولانی این اوراق را نگهداری میکنند و در سررسید نسبت به تسویه اصل اوراق اقدام نمی کنند علاوه بر سود علی الحساب پیشبینی شده از سوی بانک مرکزی به شرح زیر پاداش دهد:
- ۱-۲ برای نگهداری اوراق مشارکت تا شش ماه پس از سر رسید تا ۲ درصد سود بیشتر.
- ۲-۲ برای نگهداری اوراق مشارکت تا یکسال پس از سر رسید تا ۵ درصد سود بیشتر.

توضیح:

این تسهیلات شامل شرکتهای تأمین سرمایه که اوراق مشارکت شهرداری را در قالب قرارداد خریداری میکنند، نمی شود.

ماده سی و هفتم (۳۷):

به شهرداری اجازه داده می شود به منظور حفظ ارزش دارایی های نقدی شهرداری و فراهم نمودن زمینه استفاده از ظرفیت های بازار سرمایه سلانه تا سقف حداکثر هزار (۱۰۰۰) میلیارد ریال از محل اوراق حاصل از واگذاری زمین پروژه نه فاز سوم شهرا خود در پروژههای مشارکتی نسبت به خرید سهام، اوراق و واحدهای صندوقهای سرمایه گذاری که در بازار بورس و فرابورس اوراق بهادار معامله می شود با انجام بررسی های اقتصادی به نرخ روز تابلو بورس اقدام نماید.

توضیح:

در انجام خدمات موضوع این مصوبه شهرداری از خدمات کارگزاران و سیدگردانان بازار سرمایه استفاده نماید به نحوی که منافع شهرداری از این سرمایه گذاری در سقف بالاتر از سود سپرده بانکی از سوی کارگزار تضمین گردد.

ماده سی و هشتم (۳۸):

شهرداری مکلف است به منظور سامان بخشی شفافیت و حاکم نمودن انضباط در حوزه مدیریت منابع غیرنقد، حداکثر تا پایان سال اول برنامه نسبت به راه اندازی بازار الکترونیکی ارائه منابع غیرنقد شهرداری با هدف شفاف سازی تعاملات میان بپردازان پیمانکار و طلبکار و تهاات و فرایند تهاات در این بازار را برای تصویب به شورا ارائه نماید. دستورالعمل چگونگی فعالیت و فرایند تهاات در این بازار را برای تصویب به شورا ارائه نماید.

ماده سی و نهم (۳۹):

به منظور بهبود شهرداری بهینه از اعتبارات و درآمدها و منابع نقد و غیرنقد و تعیین اولویت مصرف منابع و تخصیص اعتبارات سنتی بر ارزیابی پروژهها و فعالیتها، کمیته تخصیص یا ترکیب اعضای زیر تشکیل می گردد:

۱. شهردار (رئیس)
۲. معاون برنامه ریزی و بودجه شورا
۳. معاون برنامه ریزی توسعه شهری و امور شورا (نایب رئیس)
۴. معاون مالی و اقتصاد شهری
۵. مدیر کل برنامه و بودجه (دبیر)
۶. مدیر کل خزانه داری
۷. رئیس کمیسیون تخصصی شورا (حسب موضوع)

۸. معاون ذریعط شهرداری (حسب موضوع)
 کمیته مذکور موظف است در مقاطع حداکثر یک ماهه و با توجه به میزان وصولی و تحقق درآمدها و منابع نقد و غیرنقد) مصوبه ضمن بررسی گزارش عملکرد واحدهای اجرایی در زمینه فعالیت های هزینه ای (جاری نگهداشت) و پیشرفت های فیزیکی پروژههای تملک دارایی های سرمایه ای و مالی نسبت به تعیین اولویت و تخصیص اعتبارات بودجه مصوب سالانه اقدام نماید و سهم اعتبار نقدی و غیر نقدی کلیه ردیفهای هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای و مالی برای هر یک از حوزه های اجرایی را تعیین نماید. هرگونه پرداخت و ایجاد تعهد بدون مجوز کمیته تخصیص ممنوع است.

توضیح:

نظارت بر روند تخصیص نقدینگی بر عهده کمیته تخصیص می باشد.

فصل دوم: شهر زیست پذیر

ماده جهتم (۴۰):

شهرداری موظف است در جهت کارآمدی و تحقق پذیری اهداف و راهبردهای طرح های توسعه شهری، اقدامات زیر را در زمینه تهیه، تکمیل و بازنگری طرح های توسعه شهری تهران در طول اجرای برنامه انجام دهد:

- ۱- پیگیری احیای نهاد تهیه و پایش طرح های توسعه شهری تهران با همکاری وزارت راه و شهرسازی و شورا و ایجاد سازوکار مناسب جهت پایداری آن در مدیریت شهری تهران و بازبینی و انجام اصلاحات طرح جامع و بازوردهای آن در فرایند بازنگری طرح تفصیلی از طریق نهاد مذکور تا پایان سال اول برنامه.
- ۲- تهیه و تکمیل طرح های موضوعی و موضعی تکلیفی و تصویب آن در مراجع قانونی و انعکاس در طرح تفصیلی و نیز فراهم نمودن نهادهای شرایط و اجرای طرح های مصوب مذکور در طول سال های برنامه.

توضیح:

شهرداری موظف است ظرف مدت شش ماهه اول برنامه ضمن پالایش طرح های موضوعی و موضعی تکلیفی، نسبت به اولویت بندی و تنظیم برنامه زمانی تهیه، تکمیل و اجرای طرح های مذکور به شورا اقدام نماید.

- ۳- بازنگری طرح تفصیلی یکپارچه شهر و ضوابط و مقررات مربوط به آن تا پایان سال سوم برنامه
- ۴- تهیه و به هنگامبررسی نقشه های پایه طرح تفصیلی و لایه های اطلاعات مکانی آن در طول سال های برنامه
- ۵- تعیین عملکردهای مجاز به استقرار، با همکاری دستگاه های ذریعط و پالایش فعالیت های نامتجانس شهری تا پایان سال اول برنامه

۶- تهیه برنامه تعیین خدمات طرح تفصیلی تا پایان سال سوم برنامه

۷- ایجاد بانک زمین در شهرداری با هدف تحقق و عملیاتی کردن طرح های توسعه شهری تا پایان سال دوم برنامه

۸- تهیه سند توسعه محلات شهر در طول سال های برنامه

۹- تدقیق اثرات ذخیره نوسازی و ارائه برنامه تخصیص این اراضی در جهت اجرای طرح جامع و تفصیلی و تامین خدمات و پیش بینی ساز و کارهای لازم جهت جلب مشارکت مالکان با رعایت ضوابط و مقررات و ارائه لایحه آن به شورا تا پایان سال اول برنامه

توضیح:

شهرداری موظف است تا پایان سال اول برنامه سازوکار ویژه ای برای صدور پروانه ساختمانی اراضی ذخیره توسعه شهرداری پیش از تهیه زمین نماید و کلیه درآمد حاصله از جمله عوارض متعلقه از این اراضی را در حساب درآمدی مشخص واریز و به منظور تامین خدمات در محلات بافت فرسوده هزینه نماید.

۱۰- تهیه با بازبینی طرح های ویژه و اسناد هدایت توسعه برای اراضی شاخص از جمله برج میلاد، مرکز تجارت جهانی، بوستان ولایت، محور نیلوفری و پیگیری تصویب در مراجع قانونی تا پایان سال اول برنامه.

ماده چهل و یکم (۴۱):

شهرداری موظف است به منظور تسهیل در نوسازی، بهسازی و مقاومسازی و بازآفرینی محلات هدف در چارچوب اسناد فرآیند، اقدامات زیر را در طول اجرای برنامه در بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهر انجام دهد:

- ۱- تدقیق محدوده‌های بافت فرسوده و تصویب آن در مراجع ذیصلاح تا پایان سال دوم برنامه.
- ۲- تهیه برنامه اقدام و الگوی مداخله در محلات بافت فرسوده و ارائه آن به شهرا تا پایان سال اول برنامه.
- ۳- اجراء برنامه‌های بهسازی محیطی با رویکرد ارتقا کیفیت عرصه‌های عمومی در محلات بافت فرسوده.
- ۴- توسعه فعالیت‌های ستاد بازآفرینی شهر، اسنادهای بازآفرینی مناطق و ارتقا ظرفیت‌های دفتر توسعه محله‌ای در کلیه محلات هدف.
- ۵- تسهیل‌گری و تشویق در برگزاری تکنولوژی نوین در نوسازی، بهسازی و مقاومسازی ابنیه.
- ۶- تهیه و برپاآوری بسته‌های تشویقی برای جلب مشارکت بخشی خصوصی و رونق اقتصادی و ایجاد ارزش افزوده در حوزه نوسازی و بازآفرینی شهری.
- ۷- تهیه و اجرای طرح‌ها و برنامه‌های بازآفرینی شهری در عرصه‌های ناکارآمد شهر.
- ۸- مشارکت در تأمین مسکن جایگزین برای پشتیبانی از برنامه‌ها و اقدامات نوسازی محلات بافت فرسوده.
- ۹- تأمین خدمات مورد نیاز، بهبود زیرساخت‌ها و بازگشایی معابر در محدوده بافت فرسوده.

تصهره یکم (۱):

شهرداری موظف است ظرف مدت شش ماه اول برنامه دستورالعمل‌های اجرای پروژه‌های بهسازی و محیطی و نیز مقاومسازی ابنیه در محدوده بافت‌های فرسوده و ناکارآمد را تهیه و به شهرا ارائه نماید.

تصهره دوم (۲):

شهرداری موظف است تا پایان سال اول برنامه به منظور تسهیل و رفع موانع ناشی در نوسازی املاک واقع در محدوده بافت فرسوده، دستورالعمل‌های لازم را با هماهنگی سایر دستگاه‌های ذیربط تهیه و ارائه نماید.

ماده چهل و دوم (۴۲):

شهرداری موظف است در راستای شفافیت، هوشمندسازی و پایش مستمر فرایند کنترل و نظارت بر تحولات کالبدی و ساخت و ساز در شهر و ارائه خدمات غیرحضوری به شهروندان اقدامات زیر را به انجام رساند:

- ۱- پایش مستمر و ارزیابی کمی و کیفی روند تحولات کالبدی شهر و بازتاب آن در روزآمدی طرح‌های توسعه شهر و ارائه گزارش‌های تحلیلی سالانه با تأکید بر تغییرات کمی و کیفی باغ‌ها و فضای سبز، میزان تحقق سرانه‌های خدماتی، ظرفیت جمعیت‌پذیری شهر، اراضی ذخیره نوسازی و تطابق پروانه‌ها و گواهی‌های ساختمانی با ضوابط و مقررات طرح جامع و تفصیلی در طول سال‌های برنامه.
- ۲- بازنگری در ضوابط و مقررات اصلاح فرایند و سازوکارهای مؤثر بر صدور پروانه و گواهی ساختمان به منظور کاهش زمان صدور پروانه و گواهی‌های ساختمانی تا پایان سال اول برنامه.
- ۳- ایجاد شفافیت، رفع تفسیرپذیری و انتشار بر خط عمومی قوانین، ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری و دستورالعمل‌ها، ابلاغیه‌ها و مصوبات مرتبط با ساخت و ساز و فرایندهای حوزه شهرسازی و معماری و دسترسی حداکثری شهروندان به آن‌ها تا پایان سال اول برنامه.
- ۴- ایجاد سازوکارهای دریافت نظرات شهروندان در تهیه و تصویب طرح‌ها، برنامه‌ها و پروژه‌های شهرسازی و معماری با ایجاد تالار شهری تا پایان سال اول برنامه.
- ۵- ارائه تمامی خدمات شهرسازی و معماری شهرداری از جمله صدور پروانه و گواهی‌های ساختمانی به صورت هوشمند و غیرحضوری (شهروندمحور) تا پایان سال اول برنامه.

ماده چهل و سوم (۴۳):

شهرداری موظف است به منظور استقرار مدیریت هماهنگ بصری و ارتقاء کیفی سیما و منظر شهر با رویکرد حفظ و احیای هویت اسلامی- ایرانی اقدامات زیر را در طول برنامه به انجام رساند:

- ۱- بازخوانی و تکمیل «برنامه راهبردی طراحی شهری و مدیریت منظر شهری تهران» و پیگیری تصویب و ابلاغ آن در چارچوب اسناد بالادستی تا پایان سال اول برنامه.
- ۲- تهیه، تدوین و پیگیری تصویب ضوابط و دستورالعمل طراحی نمای ساختمان‌ها در مناطق و حوزه‌های هویتی ویژه و نظارت بر اجرا تا پایان سال دوم برنامه.
- ۳- تهیه، تدوین و پیگیری تصویب ضوابط و دستورالعمل طراحی نمای ساختمان‌های شاخص شهر، ساختمان‌های عمومی و دولتی یا همگانی مراجع ذیربط و نظارت بر اجرا تا پایان سال دوم برنامه.
- ۴- تدوین شرح وظایف و تعیین حدود اختیارات و آیین‌نامه اجرایی فعالیت کمیته معماری و تصویب آن در شهرا و پیگیری تشکیل کمیته مذکور و جمع‌کلیه ساختارهای مؤثری و مشابه در سطح مناطق تا پایان سال اول برنامه.
- ۵- بازبینی سند جامع زیباشناسی شهر در چارچوب اسناد فرآیندی و برنامه راهبردی طراحی شهری و مدیریت منظرشهری و عملیاتی نمودن آن تا پایان سال دوم برنامه.

- ۶- بازبینی و رفع زوایات بصری نماهای شهری با اولویت محورهای اصلی شهر، امکان تاریخی و فضایی ارزشمند و واجد هویت.
- ۷- ساماندهی و بهسازی فضاهای شهری، پیاده‌راه‌ها، بناها و محوطه‌های با ارزش تاریخی و نقاط عطف محلات.
- ۸- تهیه و تدوین دستورالعمل‌های ساماندهی تملیقات محلی با همکاری دستگاه‌های ذیربط تا پایان سال اول برنامه.
- ۹- پیگیری تصویب طرح موضوعی منظر شبانه شهر و ارائه لایحه «برنامه عملیاتی منظر شبانه شهر» بر اساس آن به شورا جهت تصویب و اجرائی آن تا پایان سال اول برنامه.
- ۱۰- بازبینی و گسترش هنر شهری مبتنی بر اصول زیبایی‌شناسی با تکیه بر هویت، اصالت و تمدن هنر ایرانی- اسلامی و تولید آثار هنری ماندگار.
- ۱۱- ایجاد سازوکارهای برگزاری مسابقات معماری به منظور انتخاب طرح پروژه‌ها و بناهای شاخص شهرداری.
- ۱۲- تهیه طرح عملیاتی و برنامه اجرایی روشنایی و نورپردازی شهر جهت بهبود نورپردازی شهر، تأمین اصنیت شهروندان و پویایی زندگی شبانه و جلوگیری از آلودگی نوری با استفاده بهینه از منابع انرژی در شش ماهه اول برنامه بر اساس مصوبه شورا [۱].

ماده چهل و چهارم (۴۴):

شهرداری موظف است به منظور نظارت، کنترل و ارتقاء کیفیت در ساخت و سازهای شهری و نیز ایمنی ساختمان‌ها، اقدامات زیر را با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی ذیربط به انجام رساند:

- ۱- پیگیری اصلاح قوانین و تهیه و تصویب لایحه رسیدگی به تخلفات ساختمانی در مراجع ذیصلاح تا پایان سال دوم برنامه
- ۲- پشتیبانی سازوکارهای تضمین کیفیت ساختمان در صدور پروانه و کواهی‌های ساختمانی از جمله پیگیری عملیاتی شدن شناسنامه‌های ساختمان و بیمه تضمین کیفیت ساختمانی با همکاری مراجع ذیربط تا پایان سال دوم برنامه
- ۳- تدوین ضوابط تشخیصی ساختمان‌های با دوام و برقراری سازوکارهای مناسب به منظور جلوگیری از تحریب ساختمان‌های مذکور جهت ارائه و تصویب در مراجع ذیصلاح تا پایان سال دوم برنامه
- ۴- همکاری در عملیاتی نمودن حضور مجری ذیصلاح در ساخت و سازهای شهری با سازمان نظام مهندسی استان تهران تا پایان سال اول برنامه
- ۵- اصلاح رویه‌ها، فرایندها و شرح وظایف موجود در زمینه شناسایی و جلوگیری از وقوع تخلفات ساختمانی، رسیدگی به تخلفات و صدور و اجرائی اراء ماده صد تا پایان سال اول برنامه
- ۶- امکان‌سنجی برگزاری انرژی‌های نو و تجدیدپذیر در ساختمان‌های شهر و فضاهای عمومی و اجرایی شدن ضوابط و مقررات صرفه‌جویی در مصرف انرژی تا پایان سال اول برنامه
- ۷- ایجاد سازوکار استفاده از مصالح استاندارد در ساختمان‌ها شامل مراحل تولید، حمل و اجرا با همکاری اداره کل استاندارد و سازمان نظام مهندسی و اصناف مربوط در طول سال‌های برنامه.
- ۸- تعیین و اعمال ضوابط و محدودیت‌های ساخت و ساز و استقرار کاربری‌ها در پهنه‌های خطرپذیر و حریم‌های آن‌ها تا پایان سال اول برنامه.

ماده چهل و پنجم (۴۵):

شهرداری موظف است به منظور حفاظت موثر و صیانت از حریم پایتخت و با استفاده از ظرفیت‌های قانونی اقدامات زیر را به انجام رساند:

- ۱- پیگیری رفع مشکلات قانونی و مدیریتی حریم و تحقق مدیریت هماهنگ و یکپارچه آن و اجرائی طرح راهبردی حریم تا پایان سال دوم برنامه.
- ۲- کنترل و نظارت مستمر و پایش تحولات کالبدی، بهبود فرایندهای نظارت بر حریم با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین با هدف جلوگیری از تخلفات و ساخت و سازهای غیرمجاز.
- ۳- تهیه برنامه‌ها و طرح‌های لازم بر اساس تکالیف اسناد فرادست و پیگیری تصویب در مراجع ذیربط و عملیاتی کردن کلیه طرح‌های تهیه شده در محدوده حریم با هماهنگی سایر دستگاه‌های ذیربط.

ماده چهل و ششم (۴۶):

شهرداری موظف است در راستای پشتیبانی و تسهیل‌گری حفظ و احیای آثار ارزشمند تاریخی و میراثی و افزایش کارآمدی مدیریت بافت تاریخی با هماهنگی و همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اقدامات زیر را به انجام رساند:

- ۱- بازنگری و ارائه لایحه اسناد جامع مدیریت و حفاظت بافت‌ها و ابنیه تاریخی، فرهنگی و طبیعی شهر؛ با همکاری دستگاه‌های ذیربط به شورا تا پایان سال اول برنامه.
- ۲- تهیه، تدوین و تصویب ضوابط و مقررات برای طراحی و ساخت در بافت‌های ارزشمند تاریخی شهر (ضوابط ویژه بافت تاریخی) تا پایان سال اول برنامه.
- ۳- تهیه طرح‌های تکلیفی، ویژه مناحله در بافت‌ها و بناهای تاریخی ارزشمند با تأکید بر حفظ و تقویت مکان‌های واجد خازنه جمعی (مکان رویدادها) و تقویت محورها و راسته‌های گردشگری و پیگیری تصویب در مراجع ذیصلاح

- ۴- ارتقاء کارآمدی مدیریت بافت تاریخی شهر و ارائه ساز و کارهای اجرایی آن به شورا
 ۵- ارائه برنامه حمایتی، تسهیل‌گری، حفظ و احیاء و بهره‌برداری و نیز پیشنهاد تسکک موردی ابنیه و آثار ارزشمند تاریخی و معاصر شهر به شورا تا پایان سال اول برنامه.
 ۶- ارائه برنامه ساماندهی محدوده‌های ارزشمند روستایی به شورا تا پایان سال دوم برنامه.
 ۷- همکاری در شناسایی ابنیه و آثار تاریخی ارزشمند شهر و تعیین حریم‌های آنها و معرفی بناهای تاریخی متعلق به شهرداری جهت ثبت.

ماده چهل و هفتم (۴۷):

- شهرداری موظف است به منظور مناسب‌سازی و فراهم آوردن امکان حضور افشار خاص جامعه از جمله توان‌یابان جسمی و حرکتی، سالمندان، کودکان و سایر گروه‌های آسیب‌پذیر با مشارکت انجمن‌های مرتبط و استفاده از ظرفیت‌های قانونی از جمله ستاد مناسب‌سازی نسبت به موارد زیر اقدام نماید:
۱. تهیه برنامه جامع عملیاتی مناسب‌سازی اماکن، معابر، فضاهای عمومی و ایستگاه‌های حمل و نقل دیون شهری به تفکیک مناطق ۲۲ گانه تا پایان سال اول برنامه.
 ۲. تدوین سازوکار اجرایی قوانین و رعایت ضوابط مناسب‌سازی و دسترسی‌پذیری برای افراد دارای معلولیت و توان‌یاب در فرایند صدور پروانه و گواهی‌های ساختمانی و نظارت بر امر مناسب‌سازی در ساخت و ساز شهری و فضاهای عمومی و زیرساخت‌های حمل و نقل شهر تا پایان سال دوم برنامه.
 ۳. تدوین سازوکارهای کنترل و نظارت کیفی بر امر مناسب‌سازی ساختمان‌های جدیدالاحداث و فضاهای شهری و پیگیری تحقق این امر برای ساختمان‌های موجود شهرداری و دستگاه‌ها و نهادهای عمومی با همکاری آن‌ها تا پایان سال دوم برنامه.
 ۴. تهیه نقشه راه‌های مکان‌های مناسب‌سازی شده و بروزرسانی سالانه و انتشار جهت بهره‌مندی عموم شهروندان تا پایان سال دوم برنامه.

ماده چهل و هشتم (۴۸):

- شهرداری موظف است به منظور توسعه عرصه‌های عمومی و فضاهای باز همگانی پیاده محور در راستای ارتقاء زیست‌پذیری در طول برنامه اقدامات زیر را انجام دهد:
- ۱- طراحی، احداث و تقویت عرصه‌های عمومی و بادامنی در مقیاس‌های مختلف فضایی-کالبدی با تأکید بر عملکردهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی و نیز فضاهای استراحت کوچک مقیاس عمومی با اولویت خیابان‌های اصلی و پرتردد و فضاهای و عرصه‌های عمومی برای شهروندان.
 - ۲- مکان‌یابی و احداث حداقل یک میدانه‌گاه پیاده در هر یک از مناطق ۲۲ گانه در عرصه‌های دارای ظرفیت بالقوه با استفاده از مشارکت شهروندان.
 - ۳- شناسایی و نگهداشت از عرصه‌ها و فضاهای عمومی و اراضی فضای سبز و بهره‌برداری از آن در راستای توسعه فعالیت‌های گردشگری، هنری و فرهنگی در اراضی عباسی‌یاد و اتصال اراضی مذکور به بافت پیرامونی از طریق محوره‌های پیاده به منظور تسهیل دسترسی شهروندان بر اساس سند مصوب.
 - ۴- تهیه و اجرای سند نظام مدیریت بهره‌برداری برای فضاهای همگانی و عرصه‌های عمومی شهر و ارائه آن به شورا تا پایان سال دوم برنامه.
 - ۵- شناسایی و تجهیز فضاهای شهری دارای ظرفیت‌های زیست‌شبهانه و تهیه برنامه سند احیای زیست‌شبهانه تا پایان سال اول برنامه.

ماده چهل و نهم (۴۹):

- شهرداری موظف است برای حفاظت فعال از میراث طبیعی شهر از جمله باغ‌های به هم پیوسته و باغ‌های گسترده و رودرها و گسترش فضای سبز با استفاده از روش‌های نوین حفاظت اقدامات زیر را انجام دهد:
- ۱- تهیه و تکمیل شناسنامه باغ‌ها امم از پیوسته و گسترده و اراضی مشجر به تفکیک پلاک و شناسه الکترونیکی درختان معابر اصلی، معادین و بوستان‌های شهر و نیز ایجاد لایه باغ‌ها و اراضی مشجر بر روی نقشه‌های طرح تفصیلی تا پایان سال اول برنامه.
 - ۲- ایجاد فرایند ویژه صدور پروانه و تدوین سازوکارهای سیستمی نظارت بر رعایت و کنترل ضوابط ساخت و ساز در باغ‌ها تا پایان سال اول برنامه.
 - ۳- حمایت و تسهیل‌گری در استقرار فعالیت‌های مجاز و چند عملکردی در باغ‌ها مبتنی بر ضوابط و مقررات مصوب به منظور تنوع‌بخشی مالکین به حفظ باغ‌ها و ایجاد ارزش افزوده غیرترافیکی.
 - ۴- تهیه و ارائه برنامه اقتصادی مناسب برای جلب نظر مالکین به منظور حفظ و گسترش باغ‌ها و ارائه به شورا و عملیاتی نمودن آن تا پایان سال دوم برنامه.
 - ۵- تسکک موردی باغ‌های دارای ارزش اکولوژیک و تاریخی و تبدیل آنها به عرصه‌ها و فضاهای سبز همگانی.

ماده پنجاهم (۵۰):

شهرداری موظف است به منظور تأمین منابع پایدار و جلب مشارکت بخش خصوصی در انجام طرح‌های حمل و نقل شهری اقدامات زیر را انجام دهد:

- ۱- در بودجه‌بندی سامانه به گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که ایجاد و بهره‌برداری از طرح‌ها و پروژه‌های حمل و نقل همگامی از اولویت اول تخصیص قرار گیرد.
- ۲- به منظور وصول کامل عوارض خودرویی که در شهر تردد می‌نمایند و مشمول پرداخت عوارض شده‌اند از مجاری دربرخط قانونی نسبت به تمهید سامانه جامع کشوری برای ثبت، پایش و پرداخت عوارض خودروها اقدام نماید.

توضیح:

- نسبت به تدوین آیین‌نامه اعطای مجوز به بخش خصوصی جهت تشخیص، شناسایی و وصول عوارض با رعایت اصل رقابت و شفافیت و مبتنی بر فرآیندهای هوشمند طی سال اول برنامه اقدام و جهت تصویب به شورا ارائه نماید.
- ۳- اقدام در جهت رفع موانع قانونی و اجرایی مشارکت فعال بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، طراحی و اجرا و بهره‌برداری از طرح‌های حمل و نقلی و کاهش آلودگی هوا.
- ۴- توسعه و ساماندهی مجتمع‌های ایستگاهی با کاربری مختلط به منظور تأمین منابع احداث خط‌های ریلی با رویکرد توسعه شهری مبتنی بر حمل و نقل همگانی (TOD) و منطبق با طرح تفصیلی شهر در شعاع ۲۵۰ متری ایستگاه‌های مترو
- ۵- بازبینی سازوکارهای قانونی افزایش سهم حمل و نقل ریلی از طریق تخصیص عوارض تردد کنندگان در محدوده مرکزی شهر (طرح ترافیک) که در یافت سهم از سایر منابع درآمدی شهرداری
- ۶- واگذاری خط‌های اتوبوسرانی (عادی و تندرو) به بخش خصوصی با تغییر مدل خصوصی‌سازی خط‌های اتوبوسرانی از مسافری مینا به مسافری مینا
- ۷- واگذاری ساخت- تکمیل یا بهره‌برداری حداقل یکی از خط‌های جدید یا موجود متروی تهران به بخش خصوصی حداکثر تا پایان سال سوم برنامه
- ۸- واگذاری بهره‌برداری حداقل یکی از پایانه‌های بیرون شهری به بخش خصوصی حداکثر تا پایان سال سوم برنامه
- ۹- اصلاح فرآیندهای مدیریت تاکسیرانی با تقویت جایگاه مقررات‌گذاری و نظارت بر فعالیت بخش خصوصی.

ماده پنجاه و یکم (۵۱):

شهرداری موظف است به منظور توسعه و ارتقاء بهره‌وری و یکپارچگی حمل و نقل همگانی اقدامات زیر را انجام دهد:

- ۱- تکمیل و توسعه سامانه‌های ریلی با تأکید بر ارتقاء بهره‌وری سامانه‌های ریلی موجود و در دست احداث از طریق گسترش واگن قطار شهری، کاهش سرفاصله زمانی به خصوص در ساعات اوج سفر و رفع نواقص بهره‌برداری
- مطالب از خط‌های موجود مانند تکمیل هواکش‌ها و ورودی‌ها، دسترس‌ها و آسانسورها و دسترس‌پذیر کردن شهر برای معلولان و سالمندان
- ۲- تکمیل و اصلاح خط‌های اتوبوس تندرو در شهر بر اساس نتایج مطالعات بازنگری طرح جامع حمل و نقل و ترافیک
 - ۳- بازطراحی شبکه تغذیه‌کننده در سطوح مختلف سیستم‌های حمل و نقل همگانی اتوبوس (BRT) و (LRT) تا پایان سال دوم برنامه به منظور اعمال مدیریت هماهنگ و یکپارچه در سیستم حمل و نقل همگانی و نیمه‌همگانی (قطار شهری، اتوبوسرانی، اتوبوس‌های تندرو و تاکسیرانی)

ماده پنجاه و دوم (۵۲):

شهرداری موظف است به منظور مدیریت عرضه و تقاضای سفر و ساماندهی حمل و نقل بار و مسافر اقدامات زیر را انجام دهد:

- ۱- نسبت به بهنگام‌سازی مطالعات جامع حمل و نقل و ارائه طرح جامع حمل و نقل کلان شهر تهران طی سال اول برنامه اقدام نماید و نتایج آن را به تصویب مراجع ذیصلاح برساند. همچنین برنامه‌ریزی به منظور پایش مستمر اجرا و نتایج طرح جامع مصوب را در دستور کار قرار دهد.

توضیح یکم (۱):

شهرداری موظف است با ملحوظ نظر قرار دادن طرح مذکور به عنوان سند فرادست اصلی، مفاد برنامه پنج ساله سوم شهرداری در حوزه حمل و نقل و ترافیک را طی سه ماه پس از ابلاغ طرح جامع حمل و نقل و ترافیک شهر بازنگری و جهت تصویب به شورا ارائه نماید.

توضیح دوم (۲):

بازنگری طرح‌های جامع و تفصیلی شهر و طرح‌های جامع حمل و نقل و ترافیک با رویکرد توسعه شهری مبتنی بر حمل و نقل همگانی (TOD) طی سال اول برنامه به منظور ارائه پیشنهاد به مراجع قانونی.

توضیح سوم (۳):

بازارایی خیابان کامل (هر منطقه سالانه حداقل یک خیابان شریانی یا جمع‌کننده) تا پایان برنامه.

توضیح چهارم (۴):

تهیه نقشه زون‌های حمل و نقلی شهر توسط سیستم مترو یا BRT (زون‌های TOD) در شعاع حداکثر ۶۰۰ متر در شش ماهه اول برنامه به طوریکه کل شهر را پوشش دهد.

۲- الزام صدور پروانه ساختمانی پروژه‌های بزرگ مقیاس به انجام مطالعات ارزش‌سنجی ترافیکی قبل از صدور پروانه ساختمانی
 ۳- اجرای سیاست‌های مدیریت تقاضای سفر بر اساس خروجی‌های مطالعات بازرگاری طرح جامع حمل و نقل و ترافیک
 ۴- تهیه لایحه تمرکز اختیارات در شهرداری و مدیریت یکپارچه حمل و نقل در پایتخت و ارائه به شورا جهت تصویب طی دو سال اول برنامه

تفسیر:

تا زمان تصویب و اجرایی شدن لایحه مذکور، نسبت به پیگیری اجرای طرح‌های متفاوت‌سازی ساعات آغاز و پایان کار ادارات، نهادها، سازمان‌ها، در راستای توزیع زمان اوج سفر در شهر از مراجع ذیصلاح اقدام نماید.

۵- تدوین لوایح نظام قیمت‌گذاری استفاده از زیرساخت‌های شهری (شبکه معابر و پارکینگ) و وضع عوارض برای کاهش معاطرات محیط‌زیستی، ایمنی و کاهش ظرفیت زیرساخت‌های حمل و نقل در جریان ترافیک شامل تردد خودروی دوزخ، توقف غیرمجاز، سد معبر، پارک دایره، توقف در حریم تقاطع، توقف در پیاده‌رو به منظور مدیریت تقاضای سفر و ارائه به شورا جهت تصویب در سال اول برنامه

۶- ساماندهی فضای پارک و پارکینگ در شهر نسبت به انجام مطالعات نحوه شماره‌گذاری خودروهای پلاک تهران و تهیه لایحه مربوطه و ارائه آن به شورا جهت تصویب طی سال اول برنامه اقدام نماید.

تفسیر یکم (۱)

نسبت به شناسایی، کدگذاری و شناسنامه‌دار نمودن کلیه پارکینگ‌ها و محل‌های پارک دائمی شهر اعم از خصوصی، عمومی و حاشیه معابر با به‌کارگیری آخرین تکنولوژی هوشمند طی سه سال اول برنامه اقدام نماید.

تفسیر دوم (۲)

تدوین دستورالعمل ساخت و بهره‌برداری از پارکینگ‌های شهر به نحوی که مکان‌یابی و ساخت پارکینگ‌ها صرفاً با تصویب کمیته‌ای که به این منظور در معاونت حمل و نقل و ترافیک تشکیل می‌گردد امکان‌پذیر باشد.

۷- ایجاد تصدیقات قانونی لازم به منظور مدیریت زمانی و مکانی تردد خودروهای بارر بر اساس نوع و وزن بار و میزان آلایندگی آن در شهر در دو سال اول برنامه و انتقال تردد خودروهای توزیع کالا به ساعات غیر اوج ترافیک و هدایت حمل بار بین شهری به رینگ خارجی معابر شهر

۸- تدوین آیین‌نامه و راه‌اندازی سامانه‌های متمرکز جهت اعطای مجوز، ساماندهی، مدیریت یکپارچه، نظارت بر عملکرد و تمرکز مسائل و اصناف مرتبط با امور حمل و نقل بار و مسافر شامل اتحادیه‌ها و صنوف شرکت‌های پخش و توزیع کالا، شرکت‌های اینترنتی و آژانس‌های حمل بار و مسافر با حفظ قابلیت‌پذیری بخش خصوصی

۹- به منظور ارتقاء و بهبود سطح نظارت و اعمال مقررات راهنمایی و رانندگی، افزایش ایمنی سفر و ایمنی عابران پیاده، کاهش تصادفات و کاهش تأخیر در تردد شهروندان و در راستای اجرای قانون الحاق قانون ۳ تبصره به بند ۱۴ ماده ۴ قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و آیین‌نامه مربوطه به منظور تحقق کامل سیاست‌ها و برنامه‌های امور حمل و نقل و ترافیک شهری و ارائه اطلاعات باتک خودرویی نسبت به تأمین بودجه و امکانات مورد نیاز پلیس راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ اعم از تجهیزات، تأسیسات و امکان راهنمایی و رانندگی (په استثنای حقوق و مزایای پرسنل و تجهیزات مخابراتی و سلاح و مهمات) اقدام نماید.

تفسیر یکم (۱)

راه‌اندازی «سامانه ثبت آمار و تحلیل اطلاعات تصادفات در شهر» تا پایان سال اول برنامه با همکاری پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران، سازمان پزشکی قانونی کشور و سایر سازمان‌های مرتبط به منظور شناسایی و اصلاح نقاط حادثه خیز شبکه معابر شهر

تفسیر دوم (۲)

ارائه پلاک اطلاعات خودرویی توسط پلیس راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ و پردازش آمار و اطلاعات تصادفات به منظور برنامه‌ریزی و کاهش تصادفات درون شهری فوری و جرحی با همکاری شهرداری

تفسیر سوم (۳)

تخصیص ردیف‌های اعتباری این ماده در بودجه‌های سالانه شهرداری منوط به ارائه برنامه‌های عملیاتی از سوی پلیس راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ برای کاهش تصادفات، تلفات جانی و مالی، کاهش آلودگی هوا و سداد اعمال قانون در خصوص خودروهای فاقد معاینه فنی، روان‌سازی جریان ترافیک پس از تأیید حوزه معاونت حمل و نقل و ترافیک می‌باشد.

ماده پنجاه و سه (۵۳):

شهرداری موظف است با همکاری پلیس راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ برنامه اجرایی ساماندهی موتورسیکلت‌های شهر را با هدف کاهش آلودگی و انتظام بخشی اجرا کند:
 ۱- هویت بخشی، شناسایی و شناسنامه‌دار کردن موتور سواران شامل الزام به نصب پلاک جلو و سایر موارد مرتبط
 ۲- اعمال سیاست‌های تشویقی جهت بهبود و استانداردسازی ناوگان با اقداماتی نظیر پرداخت پارتیه سود تسهیلات و کمک بلاعوضی جهت کمک به تبدیل موتورسیکلت‌های کاربراتوری به انژکتوری و جایگزینی موتورسیکلت‌های بنزینی با موتورهای برقی
 ۳- مدیریت تقاضای استفاده از موتورسیکلت از طریق اعمال سیاست‌هایی مانند شیوه‌های بینه توزیع بار و وضع محدودیت زمانی و مکانی تردد برای موتورسیکلت‌ها و سایر راهکارهای ساماندهی تردد موتورسیکلت‌سواران

ماده پنجاه و چهارم (۵۴):

شهرداری موظف است به منظور توسعه و ارتقاء سامانه‌ها و زیرساخت‌های هوشمند حمل و نقل (ITS) اقدامات زیر را انجام دهد:
 ۱- توسعه زیرساخت‌ها و سامانه‌های هوشمند حمل و نقل و ترافیک
 ۲- مدیریت کنترل، جمعیت و بازیابی داده‌های ترافیکی و توسعه زیرساخت سیستم‌های هوشمند در جهت ارتقاء توسعه و بهبود کیفیت و عملکرد سامانه‌ها به لحاظ کمی و کیفی و مدیریت و یکپارچه‌سازی اطلاعات ترافیکی جهت ارتقاء بهره‌وری سامانه‌های حمل و نقل غیرریلی

نمونه ۱:

به منظور یکپارچه‌سازی خدمات حمل و نقل و اجرای سیاست‌های تشویقی استفاده از حمل و نقل همگانی نسبت به صدور کارت شهروندی اشتراکی یا به‌کارگیری سایر روش‌های پرداخت اشتراکی نوعی اقدام نماید، به نحوی که شهروندان از این طریق بتوانند از همه خدمات حمل و نقل همگانی (اتوبوس، مترو، تاکسی، ایست‌سنج هوشمند، دوچرخه و سایر خدمات حمل و نقلی) استفاده نمایند. انجام این امور از طریق مناقصه عمومی صورت پذیرد.

ماده پنجاه و پنجم (۵۵):

شهرداری موظف است با همکاری سایر سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی به منظور کنترل و کاهش آلودگی هوای شهر ضمن رعایت قانون هوای پاک و بهسازی و نوسازی سامانه‌های حمل و نقل عمومی با تأکید بر توسعه مترو و افزایش سهم سفرهای درون شهری و با همکاری و بهسازی و نوسازی سامانه‌های حمل و نقل عمومی با تأکید بر توسعه مترو و اقدامات زیر را انجام دهد:
 ۱- تهیه شاخص‌ها و فهرست اطلاعات پایه مرتبط با آلودگی هوا شامل سیاهه و ضرایب انتشار منابع آلاینده متحرک و ثابت و ارائه مترینسی چندبعدی بر حسب شاخص‌های آلودگی، مناطق شهری تهران و بر مبنای هر یک از ده‌های حمل و نقل و منابع ثابت آلاینده‌ی
 ۲- پیگیری وضع قوانین و مقررات از طریق نهادهای ذیربط جهت دریافت عوارض شهری بر سوخت و تردد خودروها و سایر محدودیت‌های مکانی و زمانی و اعمال ضوابط و همچنین تهیه لایحه تعیین و وصول عوارض برای خودروهای مجاز به تردد در سطح شهر متناسب با پیمایش و آلاینده‌ی (براساس نتایج محاسبه فنی) جهت ارائه به شورای در سال اول برنامه.
 ۳- تجهیز ناوگان تاکسیرانی به کاتالیست و نظارت بر عملکرد و تعویض به موقع آنها در طول سال‌های برنامه.
 ۴- همکاری در ارائه کمک‌های فنی و اعتباری و تسهیلاتی در جهت نوسازی ناوگان حمل و نقل همگانی و تیمه همگانی (ون و تاکسی)، تبدیل ناوگان دیزل به cng یا lng + هیبریدی یا مشارکت سایر دستگاه‌های اجرایی مسئول.
 ۵- تشویق شهروندان به استفاده از خودروها و موتورسیکلت‌های هیبریدی و برقی از طریق سیاست‌های تشویقی
 ۶- افزایش سهم پیاده و دوچرخه از سفرهای درون شهری و اجرای طرح دوچرخه اشتراکی، احداث پیاده‌راه و مسیرهای ویژه دوچرخه‌سواری در معابر مستعد شهری.

نمونه یکم (۱):

۵۰ درصد منابع حاصل از عوارض تردد خودروها در مناطق مرکزی شهر پس از کسر عوارض حمل و نقل ریلی تا زمان تأسیس صندوق محیط زیست و حمل و نقل عمومی به اهداف موضوع این ماده اختصاص می‌یابد.

نمونه دوم (۲):

شهرداری موظف است هنگام صدور پایان کار نسبت به کنترل پیوستگی و شیب بکتواخت معابر ساختمان‌های در دست احداث اقدام نماید به نحوی که پیاده‌رو مطابق استانداردهای فنی فاقد هرگونه شکستگی عمودی باشد.

۷- نوسازی و افزایش استانداردهای فنی و آلاینده‌گی وسایل نقلیه تا سطح استانداردهای اروپا به طریق: رفع پارکینگ سالانه برنامه معاینه فنی و حدود مجاز آلاینده‌گی و استفاده از روش‌های جدید با توجه به ارتقاء سیستم خودروها و اندازه‌گیری و دسترسی به ECU (یخچد کنترل موتور) و OBD (سیستم عیب‌یابی موتور) برای خودروهای بنزینی و پارسی فلیتر دوده و SCAI (کاتالیست اجباری POC) و DOC برای خودروهای دیزلی.

ب- کنترل آلاینده‌های ناشی از احتراق و آلودگی صوتی وسائط نقلیه در حال تردد در شهر در طی دو سال اول برنامه و تعریف شاخص‌های کنترلی جدید در ازموه‌های محیط زیستی جاری در مراکز مکانیزه معاینه فنی خودروهای سبک شهر و اخذ تأییدیه از مراجع ذیصلاح و اجرای آن.

نصود:

- شهرداری مجاز است به منظور تشویق رانندگان خودروهای ناکس برای اخذ معاینه فنی برتر نسبت به اجرای سیاست‌های تشویقی و همچنین الزام معاینه فنی برتر برای خودروهای متعلق به شهرداری اقدام نماید.
- ۸- شیوه وضع محدوده ZED (مناطق فاقد هرگونه آلاینده ناشی از حمل و نقل) و پیگیری اخذ عوارض آلاینده‌گی، شرکت معاینه فنی خودروهای تهران با استفاده از مشارکت بخش خصوصی نسبت به توسعه کمی و کیفی مراکز معاینه فنی در جهت افزایش ظرفیت و ارائه خدمات معاینه فنی به خودروهای سبک دارای پلاک تهران به نحوی اقدام کند که ظرفیت جذب خودروهای دارای پلاک تهران به ۸۰ درصد در سال پایان برنامه افزایش یابد و در این راستا نسبت به اصلاح ساختار تشکلاتی و اساسنامه و شرکت و ارائه آن به شورا طی سال اول برنامه اقدام کند.
- ۱۰- تهیه دستورالعمل مطالعات محیط زیستی کلیه پروژه‌های شهری و الزامی کردن انجام ارزیابی پیش‌حین و پس‌از هر پروژه شهری، انتشار عمومی مطالعات ارزیابی پروژه‌های شهری و اعمال اثر نتایج ارزیابی در هر مرحله پیش‌حین و پس‌از هر پروژه شهری
- ۱۱- در راستای کاهش و کنترل انتشار آلاینده‌های محیطی هوا ناشی از ایستگاه‌های اتوبوسرانی درون شهری و پایانه‌های اتوبوسرانی درون شهری مستقر در محدوده شهر تهران، نایحه ضوابط کنترل آلاینده‌های پایانه‌های اتوبوسرانی و ترمینال‌ها را طی ۱ ماهه اول برنامه جهت تصویب به شورا ارائه نماید.
- ۱۲- همکاری با اداره کل حفاظت محیط زیست استان تهران جهت نظارت و پایش واحدهای صنایع شهر و جلوگیری از آلودگی غیرمجاز و پیگیری اخذ ٪۱ عوارض آلاینده‌گی موضوع تبصره ۱ ذیل ماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده.
- ۱۳- مهار کلیه کانون‌های گرد و غبار در حوزه مناطق شهرداری مانند کارخانجات تولید شن و ماسه و تعیین دستورالعمل‌های فنی در خصوص عملیات خاک‌برداری و خاکریزی با هدف کاهش انتشار گرد و غبار و الزام اجرای آن توسط پیمانکاران و کارگزارهای ساختمانی سطح شهر.
- ۱۴- معاینه فنی کلیه موتورخانه ساختمانی‌های شهرداری و بهینه‌سازی مصرف انرژی در آنها و پیگیری رعایت استانداردهای مدیریت مصرف انرژی و مباحث ۱۴ و ۱۹ مقررات ملی ساختمان در سایر ساختمان‌ها.
- ۱۵- جایگزینی و نامین حداکثری انرژی مورد نیاز اماکن عمومی شهرداری از انرژی‌های نو و تجدیدپذیر بر اساس مصوبات شورا.
- ۱۶- همکاری و استفاده از ظرفیت سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت به منظور حمایت از نوسازی ناوگان تاکسیرانی و اتوبوس‌های شهری.
- ۱۷- شهرداری موظف است در خصوص توسعه و تسهیل دوچرخه‌سواری در شهر با هدف جایگزینی آن با خودروی شخصی به شکلی اقدام نماید که علاوه بر اتصال به سیستم حمل و نقل عمومی در مقیاس خرد نیز به ازای هر محله به منظور دسترسی به سایر خدمات محلی برنامه اجرایی ارائه دهد و در شش ماه اول برنامه جهت تصویب به شورا ارائه دهد.
- ۱۸- در خصوص کاهش آلاینده‌های صوتی شهر اقدامات زیر را انجام دهد:
 الف) طراحی و توسعه دیوارهای صوتی با توجه به طراحی‌های جدید و دانش به‌روز در کشور
 ب) استفاده از کمربند سبز در حاشیه بزرگراه‌ها با وسعت، ارتفاع و استفاده از کونه‌های بومی و سازگار با الزام به استفاده از آسفالت متخلخل
 ت) شناسایی عوامل آلاینده صوت ناشی از عملیات ساختمانی و طرح‌های عمرانی- عملیاتی مطابق مصوبه شورا.
 ث) شهرداری تهران موظف است در فرایند اجرای طرح‌های شهری و نیز فرایند صدور پروانه برای ساختمان‌هایی که در مجاورت معابر و میادین دارای آلاینده‌گی صوتی غیرمجاز می‌باشند به ضوابط و مقررات ملی ساختمان در این خصوص و مطالعات مربوطه به لایهی نژاد صوتی توجه نماید.
 ج) محدودیت جهت تعداد مجوزهای صادر شده برای تردد خودروهای سنگین داخل شهر
 چ) افزایش تعداد ایستگاه‌های سنجش آلودگی صوتی
 ح) ایجاد پارکینگ‌های مکانیزه در مجاورت مراکز درمانی و بیمارستانی جهت بهبود ترافیک و کاهش آلاینده صدا ناشی از سد معبر
- ۱۹- تهیه برنامه عملیاتی ایمنی در حمل و نقل شهر تهران تا پایان سال اول برنامه

ماده پنجاه و ششم (56):

شهرداری موظف است ضمن همزی به منظور توسعه انرژی‌های پاک و تجدیدپذیر، با اولویت سیستم‌های تولید برق و حرارت خورشیدی نسبت به استفاده از روش‌های مستقیم تأمین انرژی در ساختمان‌های شهرداری و فضاهای عمومی اقدام نماید.

1. برنامه‌ریزی برای امکان‌سنجی و تعیین ظرفیت مکان‌های قابل نصب تجهیزات مربوطه در شش ماهه اول برنامه.
2. اولویت‌بندی با تأکید بر تعمیر و نگهداری سیستم‌های خورشیدی و تجدیدپذیر موجود و استفاده از ظرفیت سرمایه‌گذاری انجام شده تا پایان سال اول برنامه.
3. نصب و راه‌اندازی سیستم‌های جدید تولید برق و حرارت خورشیدی و بررسی نصب پمپ‌های حرارتی با منشأ زمین با جلب همکاری دولت اوزارت نیرو) و مشارکت بخش‌های خصوصی و عمومی.
4. کاهش سالیانه برق مصرفی ساختمان‌های شهرداری و تأمین برق مورد نیاز از محل انرژی‌های تجدیدپذیر.
5. رعایت شاخص‌های مدیریت سبز در کنترل انرژی مصرفی، فرهنگ‌سازی و آموزش کارکنان شهرداری در این خصوص.
6. بکارگیری و به‌یادگیری تجهیزات و فناوری‌های کاهنده مصرف در زمان کارگیزی تجهیزات فرسوده.

ماده پنجاه و هفتم (57):

شهرداری موظف است به منظور مدیریت منابع آب خام فضای سبز و خدمات مورد استفاده و کاهش مصرف آب نسبت به متوسط برنامه عملیاتی بهره‌برداري از آب خام تهران» برای مصارف فضای سبز و خدمات شهری با همکاری هماهنگی شرکت آب منطقه‌ای و آبفا استان تهران ظرف مدت شش ماه از زمان ابلاغ این برنامه اقدام و جهت تصویب به شورای ارائه نموده و اقدامات زیر را انجام دهد:

1. نسبت به شورای پستی نشانه‌های قنوت و شناسایی کامل مسیر و جاهای قنوت در طول دو سال اول برنامه اقدام و همچنین نسبت به نگهداشت آب قنوت و افزایش بهره‌برداري مناسب از آنها برنامه‌ریزی نماید.
2. نسبت به بهسازی شبکه نهرها و آبراه‌های شهر و بازچرخانی آب آنها به نحوی اقدام نماید که آب‌های سطحی (آب باران) در شهرداری عمومی و ساختمان‌های نوساز به چرخه بازگردانده شود.
3. در دو سال اول برنامه وضعیت بهره‌برداري از جاهای آب فاقد مجوز خود را تعیین تکلیف نموده و میزان برداشت از جاهای را کنترل نماید.
4. به منظور کاهش مصرف آب با استفاده از فناوری‌های نوین آبیاری همراه با تغییر الگوی کشت گونه‌های فضای سبز و کنترل مصرف آب در خدمات شهری برنامه‌ریزی نماید به گونه‌ای که طی سال‌های برنامه مصرف خود را به تدریج به میزان 1۰ میلیون مترمکعب کاهش دهد.
5. به منظور استفاده از تأسیسات مشترک شهری از جمله مسیرها و تونل‌های آب سطحی در حوادث غیرمترقبه با دستگاه‌های اجرایی ذیربط همکاری نماید.

توضیح:

شهرداری مکلف است به منظور بهینه‌سازی مصرف آب خام مصرفی خود اقدام به نصب ابزارهای اندازه‌گیری در کلیه منابع مورد استفاده آبی شامل جاهای آب‌های سطحی، قنوت و پست‌ها نماید.

ماده پنجاه و هشتم (58):

شهرداری موظف است ضمن تهیه برنامه جامع مدیریت پسماند در سال اول برنامه و اجرای آن در طول برنامه موارد زیر را مدنظر قرار دهد:

1. شیوه‌نگاری خدمات مدیریت پسماند به بخش خصوصی را به گونه‌ای ارتقاء بخشد که استانداردهای لازم برای سنجش و پایش فعالیت‌ها و ارتقاء آرایه انواع خدمات نظیر جمع‌آوری و حمل و نقل، تفکیک از مبدأ، برداشت رفت و روب شهری، کنترل بوی خدمات و نظایر آن فراهم گردد.
2. در سال اول برنامه آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های موجود از جمله تعیین و اخذ بهای خدمات را بر اساس تلخیص معطانات طرح جامع بازیگری و فرایندها تقویت نماید.
3. در دو سال اول برنامه نسبت به استقرار سیستم یکپارچه اطلاعات، رفع مدیریت پسماند از مرحله تولید تا دفع با آمحای نهایی اقدام نماید و نسبت به شفاف‌سازی پیشرفت برنامه‌ها، کنترل پروژها، آمار و داده‌های تولید تا برداشت و دفع، مدیریت منابع انسانی و گردش مالی و نظایر آن اقدام نماید.
4. تفکیک از مبدأ و بازیافت پسماندها را هر ساله به میزان 5 درصد نسبت به شاخص پایه بهبود دهد.
5. دفن پسماندهای مایه را به میزان 1۰ درصد در هر سال کاهش دهد.
6. استحصال انرژی پایدار از پسماند را حداقل به میزان 1۰ مگاوات تا انتهای برنامه سوم به اجرا درآورد.
7. کاهش دفن پسماندهای ساختمانی را به میزان 5 درصد نسبت به شاخص پایه در هر سال بهبود بخشیده و بر چگونگی حمل، دفن، بازیافت آنها و بر کنترل تخریب ساختمانه‌ها با هدف کاهش ضایعات با وضع مقررات نظارت نماید.

اسناد برنامه سوم توسعه شهر تهران احکام برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران

۸. نسبت به کنترل و ساماندهی فعالیت‌های رسمی و غیررسمی فعالان تفکیک پسماندها اقدام و از فعالیت کتون‌های غیرمجاز بازایافت پسماند جلوگیری نماید.
 ۹. در طول برنامه در راستای اجرای ماده هشت قانون مدیریت پسماند، مدیریت منابع درآمدی و مالی سازمان مدیریت پسماند را ارتقاء بخشیده و برای استقلال مالی و خودگردانی آن هدف‌گذاری نماید.
 ۱۰. از سال دوم برنامه به صورت ادواری نسبت به اناباز فیزیکی پسماند در سطح مناطق شهر اقدام و نتایج در سامانه مدیریت محیط زیستی لحاظ شود.

ماده پنجاه و نهم (۵۹):

شهرداری موظف است به منظور دفن اموات در آراستان‌های شهر و ارائه خدمات مناسب به شهروندان و همچنین افزایش ظرفیت دفن برای مواقع اضطراری و غیر قابل پیش‌بینی، اقدامات زیر را انجام دهد.
 ۱. بر اساس مطالعات انجام شده و مکان‌های تعیین شده برای توسعه آراستان‌ها و نملک آنها نسبت به تهیه یک برنامه عملیاتی در سال اول اقدام و در طول برنامه به اجرا درآورد.
 ۲. به منظور آمادگی در مقابل اتواع سوانح و بحران‌های طبیعی به ویژه زلزله در راستای تکمیل ظرفیت‌های تعیین شده در برنامه ۵ ساله دوم شهرداری تا پایان برنامه سوم، فیلر جدید جهت دفن اموات را تا ۱۵ هزار متر افزایش دهد.
 ۳. نسبت به ساماندهی آراستان‌های موجود در درون شهر با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی و نهادهای مرتبط و امکان‌سنجی دفن اقدامات لازم را به عمل آورد.
 ۴. به منظور افزایش سرعت و کیفیت خدمات، نسبت به توسعه زیرساخت‌های خدمات الکترونیکی و هوشمندسازی و همچنین تأمین تجهیزات مورد نیاز اقدام نماید.
 ۵. بررسی وضعیت آراستان‌ها و ارائه لایحه ساماندهی و بهبود وضعیت کالبدی آراستان‌های واجد ارزش میراثی و فرهنگی، در سال اول برنامه

ماده شصتم (۶۰):

شهرداری موظف است، به منظور حفظ ذخایر زیستی و تقویت شبکه اکولوژیکی کلانشهر تهران ضمن حفاظت و جلوگیری از تخریب فضاهای سبز و رودرهما و برصه‌های طبیعی شهر و آراضی ارتفاعات جنوبی آبریز نسبت به ایجاد و توسعه فضاهای و محوره‌های سبز در شهر اقدام کند و با اجرای مصوبه ثبت میراث طبیعی شهر نسبت به شناسایی دقیق این ذخایر و تلاش تدابیر لازم برای حفاظت و ارتقاء کمی و کیفی آنها در قالب برنامه‌های احیاء و ساماندهی رودخانه‌های شهر، بهسازی، حفاظت یا قطع مستحذات یا کاربری‌های متجاوز به حریم‌های طبیعی به‌ویژه رودرهما، دانه جنوبی آبریز، حریم شهر و کلهای سبز اقدام و در سال اول برنامه طرح ویژه ساماندهی شرجانه‌های واقع در حریم رودرهما و جلوگیری از ادامه فعالیت کارخانه‌های شن و ماسه و کارخانجات معدنی مواد اولیه سیمان واقع در محدوده‌های حساسی و خطرناک و تدوین و به اجرا درآورد.
 همچنین در راستای تحقق سند چشم‌انداز طرح جامع تهران با رویکرد حفاظت، ساماندهی و ارتقاء کیفیت محیطی نسبت به تدوین برنامه عملیاتی احیای ساختار و میراث طبیعی شهر و زیرمیان آن در شش ماه اول برنامه اقدام نماید و در مطالعات طرح به احیای گویا، رودرهما، شبکه فئوات، فضای سبز و باغ، امکان واجد ارزش تاریخی و طبیعی، روستاهای حریم، منابع آب‌های سطحی و منابع چهارگانه محیط زیست توجه شود.

ماده شصت و یکم (۶۱):

شهرداری موظف است برنامه طرح جامع فضای سبز شهر با محوره‌های زیر را تا پایان سال دوم برنامه تدوین نماید:
 ۱) شناخت و تحلیل گونه‌های گیاهی وضع موجود تهران
 ۲) تحلیل و انتخاب شبکه آبی زیرسطحی و روستحی
 ۳) شناسایی و انتخاب الگوی بهینه شبکه آبی زیرسطحی و روستحی
 ۴) تعیین استراتژی‌های فضای سبز درون شهری و پراشهری
 ۵) تعیین و سهم‌بندی روش‌های نوین آبیاری
 ۶) بهبود کیفیت فضاهای سبز، توسعه متوازن فضای سبز شهری، منطقه‌ای، تاجیه‌ای و محله‌ای
 ۷) بومی‌سازی فن‌آوری توسعه فضای سبز املاک برای شهر با تأکید بر تأمین منابع آبی از محل پساب ساختمان
 ۸) شناسایی عرصه‌های جدید و توسعه کمی و کیفی فضاهای سبز شهری در شهر
 ۹) هویت‌بخشی و بهبود کارکرد بوستان‌های شهر
 ۱۰) راهکارهای اجرایی جهت جلب مشارکت شهروندان در توسعه و نگهداری فضاهای سبز شهر و تشویق و تسهیل ایجاد باغچه‌های مشارکت محلی توسط گروه‌های مردمنهاد و محلی
 ۱۱) ثبت بوستان‌ها و فضاهای سبز و بهینه‌های G و ارائه راهکار به شورای عالی معماری و شهرسازی و کمیسیون ماده ۵، جهت جلوگیری از ارائه هرگونه پیشنهاد که موجب کاهش فضاهای سبز می‌گردد.

نصیره یکم (۱)

شهرداری موظف است تا تدوین طرح جامع فضای سبز شهر، نسبت به بازیگرایی، توسعه کیفی و متوازن فضای سبز، ارتقاء بهره‌وری آب و عدم انتخاب گونه‌های نامتناسب با اقلیم اقدام نماید.

نصیره دوم (۲)

شهرداری موظف است تا تدوین طرح جامع فضای سبز شهر، بازیگرایی، تجهیز و نگهداری گمرند سبز شهر را مبتنی بر سیاست‌های طرح جامع شهر ادامه دهد.

نصیره سوم (۳)

گزارش‌ها و روند اجرایی طرح جامع فضای سبز شهر می‌بایست به صورت دورهای به شورا ارسال گردد.

ماده شصت و دوم (۶۲)

شهرداری موظف است در برنامه سوم نسبت به کاهش موثر مصرف ظروف یکبار مصرف در شهرداری و سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه اقدامات زیر را انجام دهد:

- ۱) مع استفاده از ظروف یکبار مصرف در شهرداری و سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه در طی برنامه
- ۲) شناسایی وضع موجود مصرف کیسه‌های پلاستیکی و کاهش ۲۰ درصدی مصرف در فروشگاه‌های شهروند و میادین میوه و ترهبار و ایجاد ساز و کار جایگزینی با کیسه‌های سازگار با محیط زیست

ماده شصت و سوم (۶۳)

شهرداری موظف است به منظور ساماندهی کانون‌ها، پهنه‌های کار و فعالیت با تأکید بر محیط‌زیست و رفع آلودگی و مزاحمت با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذیربط، اتحادیه‌های صنفی و تشکل‌های شغلی اقدامات زیر را انجام دهد:

- ۱) اجرای برنامه جامع ساماندهی صنایع، مشاغل مزاحم و آلاینده شهر و توجه به کسب و کارهای نوین دانش بنیان
- ۲) تقویت و اصلاح ساختار و فرآیندهای ساماندهی و مشاغل شهر متناسب با مأموریت‌ها
- ۳) ساماندهی کانون‌ها و محورها، کار و فعالیت و اعمال تعهدات محیط‌زیستی
- ۴) بازنگری و تدوین شاخص‌ها و ضوابط فعالیت صنوف و پهنه‌های کار فعالیت رسته‌های شغلی در راستای ارتقاء ایمنی، بهداشت و محیط زیست و رفع مزاحمت‌های شغلی و آلودگی [۷]
- ۵) ایجاد سامانه اطلاعاتی صنایع و مشاغل مزاحم ناشی از آراء صادره از بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری تا پایان سال اول برنامه

ماده شصت و چهارم (۶۴)

شهرداری موظف است نسبت به حفظ و ارتقاء بهداشت عمومی شهر و بهداشت روانی شهروندان در چارچوب قوانین و مقررات موضوعه، با همکاری دستگاه‌های اجرایی مسئول نسبت به کنترل جمعیت حیوانات اقدام نماید:

- ۱) تهیه و تدوین برنامه کنترل جمعیت حیوانات سرگردان بدون صاحب با لحاظ نمودن حقوق حیوانات در سال اول برنامه
- ۲) افزایش سهم مشارکت شهروندان و سازمان‌های مردم نهاد (سمن‌ها) در پیشگیری از ازدیاد جمعیت حیوانات شهری
- ۳) بهسازی رسته‌ها و کانون‌های رفور جمعیت موش در سطح شهر

فصل سوم : یابرداری اجتماعی و فرهنگی

ماده شصت و پنجم (۶۵)

شهرداری موظف است در چارچوب محله‌گرایی، تقویت هویت‌های محله‌ای و بهره‌مندی از مشارکت سازمان‌های مردم نهاد و اجتماع‌محور، ایجاب اهتمام‌آمیز مشارکت محله‌ای شهروندان در مدیریت شهری را تأکید بر نقش شهروندان در شناسایی و حل مسائل شهری را تا پایان شش ماهه اول برنامه به شورا ارائه نماید.

ماده شصت و ششم (۶۶)

شهرداری موظف است به منظور ارتقاء زیست‌پذیری و توسعه فضاهای عمومی مولد و پایدار نسبت به شناسایی و تجهیز فضاهای شهری دارای ظرفیت‌های زیست شایانه اقدام کند و تا پایان سال اول برنامه «سند اجتماعی و فرهنگی ایجاد زیست شایانه در کلانشهر تهران» را جهت تصویب به شورا ارائه نماید.

ماده شصت و هفتم (۶۷)

شهرداری موظف است نسبت به پایش دائمی وضعیت اجتماعی شهر و سنجش رضایت‌مندی شهروندان از عملکرد مدیریت شهری، سنجش عدالت در شهر و پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های شهروندان تهرانی و نیز ارزیابی تأثیرات اجتماعی، فرهنگی، محیط‌زیستی و اقتصادی، سیاست‌ها و طرح‌های شهری اقدام نموده و گزارش سالانه آن را به شورا ارائه نماید. همچنین چارچوب پیام‌سنجی نظام‌مند از فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی شهرداری تا پایان سال اول برنامه را تهیه و جهت تصویب به شورا ارائه نماید.

ماده شصت و هفتم (۶۸):

شهرداری موظف است به منظور بهبود شاخص‌های سلامت شهری بر اساس برنامه عملیاتی و شاخص‌هایی که تا پایان سال اول برنامه تعیین و در قالب لایحه به شور ارائه می‌نماید، نسبت به توسعه محیط‌های خاص سلامت با تأکید بر عوامل تعیین‌کننده سلامت شهری و ارتقاء مسئولیت‌پذیری اجتماعی، از طریق همکاری در استقرار نظام خدمات جامع سلامت شهری با مشارکت دستگاه‌های دولتی مربوطه، بخش خصوصی، شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه سلامت، سازمان‌های مردم‌نهاد و انجمن‌های علمی اقدام نماید.

۱. ایجاد سازه و کار اجرایی جهت تیراندازی و نظر سنجی از شهروندان با تأکید بر سالمندان و گروه‌های خاص (معلولان، کودکان و مادران آبرار پروژه‌های منطقه‌ای و فرامنتقه‌ای جدید شهری در حوزه محیط‌زیست و سلامت
۲. طراحی و ایجاد سازوکار رصد شاخص‌های مؤثر بر سلامت شهر و پایش مستمر شاخص‌های سلامت روان
۳. پی‌گیری احداث اطلاعات نمودار فیک مرتباً با وضعیت سلامت شهروندان شامل آمار حثاتی، ازدواج، طلاق، سن ازدواج، امید به زندگی، وضعیت اشتغال و درآمد و اسکان و پارک‌گردی در سامانه‌ای با قابلیت دسترسی عموم شهروندان و تعیین شاخص‌های سلامت شهری تا سال ۱۴۰۴

ماده شصت و نهم (۶۹):

شهرداری موظف است در مواجهه با مسائل اجتماعی در فضاهای شهری ضمن تغییر رویکرد از «سپرد اجتماعی» به «پذیرش اجتماعی»، با فراهم ساختن زیرساخت‌ها و خدمات‌رسانی به شهروندان آسیب‌دیده و در معرض آسیب اقدامات زیر را به انجام رساند:

۱. همکاری در جهت ایجاد توسعه و تجهیز مراکز ارائه خدمات اجتماعی از قبیل مراکز خدمات منطقه‌ای و فرامنتقه‌ای و گرمخانه به منظور اسکان افرادی بی‌سرنانه و آسیب‌دیده (به تفکیک گروه‌های سنی و جنسیتی) در چارچوب قوانین و مقررات پس از امکان‌سنجی محیطی

توضیح:

- اولویت اداره این مراکز با سازمان‌های مردم‌نهاد ذمه‌ساز می‌باشد.
- شناسایی و بهسازی فضاهای شهری، تقاضا گو و ناام با همکاری سایر نهادها و سازمان‌های ذریب به منظور ارتقاء امنیت اجتماعی در فضاهای شهری و ایجاد احساس امنیت در شهروندان به‌ویژه زنان، کودکان، توان‌یابان و سالمندان.

توضیح:

شهرداری موظف است به منظور پیشگیری از جرم‌خیزی در فضاهای شهری این‌ننامه ضوابط و معیارهای طراحی شهری و محیطی مناسب را ظرف شش ماهه اول برنامه تعیین و زمینه‌های الزام‌آوری این‌یین‌نامه را فراهم سازد.

ماده هفتادم (۷۰):

شهرداری موظف است به منظور بهره‌مندی از ظرفیت سازمان‌های مردم‌نهاد فعال شهری در حوزه‌های تصمیم‌سازی، برنامه‌ریزی، اجرا و پدیدهایی نسبت به ایجاد سازوکار شفاف جهت تعامل دوسویه مدیریت شهری و نهادهای مردمی اقدام نماید.

ماده هفتاد و یکم (۷۱):

شهرداری موظف است تا پایان سال اول برنامه با بازنگری سند راهبردی آموزش شهروندی از حیث هدف، محتوا و ابزار لایحه «سند جامع آموزش شهروندی» در حوزه‌های ایمنی و مدیریت بحران، محیط‌زیست، کاهش مصرف آب و انرژی، کاهش تولید و مصرف و تفکیک و بازیافت، ان استفاده از حمل و نقل عمومی و اصلاح رفتار ترافیکی، پرداخت عوارض شهری، بازیافتی اعتماد عمومی و سرمایه اجتماعی، افزایش سواد سلامت، بهبود سلامت روان، آشنایی با ضوابط و مقررات شهرداری و معاری طرح‌های جامع و تفصیلی و آثار و تبعات تخطات ساختمانی را با تأکید بر آموزش کودکان و نوجوانان تهیه و به شور ارائه نماید.

ماده هفتاد و دوم (۷۲):

شهرداری موظف است با همکاری دستگاه‌های ذریب به منظور توسعه گردشگری شهری اعم از دینی، انقلابی، طبیعی، سلامت، ورزشی، صنعتی و تاریخی که معطوف به مولدسازی مرآت و هویت تاریخی و طبیعی شهر باشد، نسبت به شناسایی، احیاء و تجهیز فضاهای دارای ظرفیت گردشگری شهری با مشارکت بخش خصوصی و سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در این حوزه اقدامات زیر را به انجام رساند:

۱. ارائه لایحه «تشکیل سازمان گردشگری» از طریق حذف و ادغام سازمان‌ها و شرکت‌های مواری و زاید با رعایت عدم گسترش شکایات و نیروی انسانی جدید به منظور اعمال مدیریت یکپارچه بهره‌رسانی از امکان‌میراثی و گردشگری تحت پوشش خود در سطح مناطقی معلولت‌ها و تمامی سازمان‌های مرتبط و ارائه آن به شور در سال اول برنامه
۲. بروزرسانی سامانه‌های آمار و اطلاعات در زمینه گردشگری و بافت‌های ارزشمند و مکان‌بردیها با همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
۳. بهره‌رسانی بهینه از قابلیت‌ها و ظرفیت‌های خاص مناطق ۲۲گانه به منظور توسعه قطب‌های گردشگری در پنج پهنه از شهر

ماده هفتاد و سوم (۷۳):

شهرداری موظف است به منظور ارتقاء بنیان خانوادگی و حمایت از خانواده پایدار در چارچوب قوانین و مقررات با مشارکت نهادهای دولتی و مدنی اقدامات زیر را به انجام رساند:
 ۱. توسعه فعالیتهای فرهنگی، اجتماعی، هنری و ورزشی از طریق طراحی، ایجاد و گسترش فضاهای تعامل اجتماعی در عرصه عمومی شهر با رویکرد افزایش تعاملات خانوادگی با اولویت قرار دادن محلههای کمتر برخوردار
 ۲. تهیه لایحه جامع توانمندسازی زنان سرپرست خانوار تا پایان سال اول برنامه

ماده هفتاد و چهارم (۷۴):

شهرداری مکلف است در راستای افزایش میزان حضور و ارتقاء جایگاه زنان در مدیریت شهری و افزایش سطح و کیفیت حضور اجتماعی و مشارکت فعال زنان در شهر از طریق تعیض مثبت، توانمندسازی و فراهم ساختن زمینه های ارتقاء نقش زنان در مدیریت شهری با اختصاص ۴ درصد از پستهای مدیریتی به زنان شاعف در شهرداری تا پایان برنامه اقدام نماید.

ماده هفتاد و پنجم (۷۵):

شهرداری موظف است در راستای دستیابی به استانداردهای شهر دوستدار کودک اقدامات زیر را به انجام رساند:
 ۱. نیازسنجی، تجهیز و توسعه مبلمان شهری و شهریزای بر رعایت اصول ایمنی و استانداردسازی بوستانها
 ۲. ایجاد و تجهیز پارکهای بازی در محلهها با اولویت مناطق کمتر برخوردار
 ۳. برگزاری رویدادهای مشارکتی کودکان در سطح شهر معطوف به مسائل شهری با مشارکت سازمانهای مردم نهاد فعال در حوزه کودک
 ۴. اجرای مصوبه شهر دوستدار کودک (۱) با تأکید بر اجرای برنامههای فراغنی، ورزشی و آموزش شهروندی با هدف شکوفایی خلاقیت کودکان و نوجوانان

ماده هفتاد و ششم (۷۶):

شهرداری موظف است به منظور ارتقاء عدالت اجتماعی، تأمین حق دسترسی و برخورداری از خدمات اجتماعی و امکانات شهری با تأکید بر حمایت از گروههای آسیبپذیر اقدامات زیر را انجام دهد:
 ۱. اعمال تعیض مثبت در تأمین سرانههای اجتماعی، فرهنگی و ورزشی محلههای شهری با اولویت قرار دادن محلههای کمبرخوردار با مشارکت سازمانهای مردمنهاد و اجتماعمحور
 ۲. بسترسازی و بهره‌مندی از ظرفیتهای محلی و کیفی و نیز بهره‌مندی عادلانه از اماکن، فضاها و برنامههای ورزشی، تفریحی، رقابتی با لحاظ نمودن مولفههای سنی، جنسیتی، محلهای و افراد کمبخت (سالمندان و توان‌یابان)

ماده هفتاد و هفتم (۷۷):

شهرداری موظف است به منظور ارتقاء سرمایه فرهنگی، مذهبی شهروندان در راستای بهبود سبک زندگی اسلامی-ایرانی با تأکید بر آموزشهای فرهنگ قرآنی و افزایش نشاط اجتماعی اقدامات زیر را انجام دهد:
 ۱. ارتقای برنامهها و آموزشهای فرهنگی مذهبی در راستای بهبود سبک زندگی اسلامی-ایرانی و حمایت و توسعه و ترویج فعالیتهای قرآنی، فرهنگ ایثار و شهادت با بهره‌گیری از ظرفیت سازمانهای مردمنهاد و اجتماعمحور
 ۲. تنظیم و ارائه لایحه برنامه عملیاتی ارتقاء نشاط اجتماعی با تأکید بر استفاده از فضاهای عمومی شهر تا پایان سال اول برنامه با مدنظر برادران برگزاری رویدادها با توجه به تقویت فرهنگی عمومی و ورزش شهروندی با محوریت سازمانهای مردمنهاد و سازمانهای اجتماعمحور در فضاهای عمومی شهری و استفاده از ظرفیت فضاهای عمومی شهر جهت ایجاد بستر گفت‌وگو بین شهروندی، سازمانهای مردمنهاد و مسئولین و ایجاد بستر کار داوطلبانه حمایتی و تقویت ارتباطات حمایتی میان شهروندی.

ماده هفتاد و هشتم (۷۸):

شهرداری موظف است در راستای حفظ و تقویت تنوع و تکثر فرهنگی، تولید و بازتولید منابع فرهنگی شهر تا سال ۱۴۰۰ (صرف دو سال اول برنامه) اقدامات زیر را به عمل آورد:
 ۱. مطالعات و اقدامات لازم به منظور حفظ و برجستسازی منابع و ارزشهای متنوع فرهنگی اجتماعی خرد و کلان شهر
 ۲. نقش‌آفرینی در راستای رونق‌بخشی جشنوارهها و مناسبتهای ملی، ایمنی و جهانی با مشارکت بخش خصوصی، سازمانهای مردمنهاد و تشکلهای اجتماعمحور
 ۳. کمک به توسعه سرانه فضاهای فرهنگی، هنری شهر با هدف حمایت و کمک به شکل‌گیری خوشهها و رستههای فرهنگی و نیز ایجاد و گسترش این فضاها با اولویت قرار دادن:
 الف) محور تفریحی مذهبی ری (راگبی باستانی)
 ب) پهنه هنرهای تجسمی بوستان لاله و بلوار کشاورز
 پ) پهنه تاریخی تجاری بازار تهران

- ت) گذر کتاب (حد فاصل میدان انقلاب تا چهارراه ولی عصر (عج))
 ث) گذر نمایش (حد فاصل میدان امام خمینی (ره) تا خیابان جمهوری)
 ج) پهنه فرهنگی رودکی (حد فاصل خیابان‌های انقلاب وایعصر، نوفل لوشاتو و حافظ)
 چ) ایجاد میدان مرکزی شهر با محوریت تبدیل محدوده میدان امام خمینی (ره) به فضای باز شهری
 ح) پهنه شرق و غرب
 خ) پارک ولایت
 د) راسته خیابان ولی عصر (عج)
 ذ) راسته خیابان انقلاب
 ر) راسته چهاران به سعد آباد
 ز) راسته مورهما
 ژ) باغ فردوسی
 س) موزه سینما
 ش) موزه موسیقی
 ص) موزه هنرهای ایرانی

ماده هفتاد و نهم (۷۹) :

- شهرداری موظف است به منظور کمک به تحقق مدیریت یکپارچه هنر عمومی در شهر تا پایان سال اول برنامه لایحه «برنامه راهبردی و عملیاتی هنر عمومی در شهر» را به عنوان ملاک عمل مشترک کلیه واحدهای شهرداری با لحاظ کردن موارد زیر تهیه و به شهرا ارائه نماید:
۱. تنظیم سیاست‌های این لایحه در امتداد طرح‌های فرارست و مبتنی بر بهره‌گیری از کارکردهای متنوع هنر عمومی در فرآیند مدیریت و توسعه شهر
 ۲. توسعه هنر عمومی بر اساس الگوهای مشارکتی، مبتنی بر نقش‌آفرینی بازیگران مختلف به ویژه شهروندان و اولویت دادن به نگرش فرایندی
 ۳. توجه به تنوع‌های فرهنگی موجود در شهر با گسترش هنر عمومی فراگیر و به رسمیت شناختن تنوع در فرم‌ها و موضوعات آثار و پروژه‌های هنر عمومی
 ۴. تدوین شاخص‌های امکان‌یابی آثار هنری در فضاهای شهری با تأکید بر ارتقاء دسترسی‌پذیری هنر برای عموم و ایجاد عدالت در دسترسی به این مکان‌ها
 ۵. تعیین فرآیندهای شفاف به منظور سفارش، انتخاب، اجرا تأمین مالی و نگهداری از آثار و پروژه‌های هنر عمومی در شهر و تدقیق وظایف واحدهای گوناگون شهرداری در خصوص هر یک.
 ۶. ساخت تدیس مفاخر و مشاهیر و برپایی یادمان‌ها به پاسداشت هنر، فرهنگ و دانش ایرانی

ماده هشتادم (۸۰) :

- شهرداری موظف است در راستای کمک به ترویج ورزش همگانی، فرهنگ ورزش، بهبود سرانه‌های ورزشی و کیفیت گذران اوقات فراغت، افزایش نشاط و امید اجتماعی شهروندان اقدامات زیر را انجام دهد:
۱. برپورسانی الگوهای جدید ورزش همگانی و تفریحات ورزشی، سازگار با فرهنگ بومی با در نظر گرفتن تنوع فرهنگی
 ۲. برگزاری جشنواره‌ها و رقابت‌های ورزشی در مقیاس محلی، منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای به منظور افزایش نشاط اجتماعی با رویکرد خانواده محور
 ۳. افزایش مشارکت شهروندان در ترویج ورزش همگانی با بهره‌گیری از ظرفیت سازمان‌های مردم‌نهاد و اجتماع‌محور و ارتقاء سطح کمی و کیفی فعالیت‌های ورزش شهروندی به منظور بهبود شاخص‌های سلامت شهروندان
 ۴. استانداردسازی و برپورسانی وسایل ورزشی موجود در اماکن تفریحی ورزشی تحت پوشش شهرداری و مناسب‌سازی آنها
 ۵. آموزش و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی، ترغیب شهروندان به پیاده‌روی و دوچرخه‌سواری با بهره‌مندی از ظرفیت رسانه‌های جمعی، شبکه‌های اجتماعی، متخصصان و صاحب‌نظران حوزه ورزش
 ۶. تجمیع و مدیریت بهره‌مندی اماکن ورزشی با رعایت ضوابط قانونی در سازمان تخصصی مربوطه (سازمان ورزش) به منظور وحدت رویه و ایجاد مدیریت یکپارچه و همچنین ایجاد سامانه فعالیت‌های ورزشی شهر به منظور شفافیت هر چه بیشتر
 ۷. استفاده مؤثر از نام‌ها و احجام شهری در اطلاع‌رسانی رویدادهای ورزشی
 ۸. حفظ و نگهدارندگت مطلوب زیرساخت‌ها و اماکن ورزشی موجود و همچنین تکمیل و توسعه زیرساخت‌های ورزشی چند منظوره مناسب زنان و مردان با توجه ویژه به افراد کم توان

توضیح:

افزایش سرانه ورزش زنان در محله‌ها در اولویت قرار گیرد.

ماده هشتاد و یکم (۸۱):

شهرداری موظف است در راستای ساماندهی و تقویت نسبت میان مدیریت شهری و رسانه با هدف توسعه ارتباطات با شهروندان و دسترسی آزاد به اطلاعات، آگاهی بخشی و ارتقاء سطح مشارکت شهروندان در اداره امور شهر، اسناد جامع اطلاعاتی را با محوریت پایداری فرهنگی و اجتماعی و پوست رسانه‌های تمام طرح‌ها و پروژه‌های شهری تا شش ماهه اول برنامه به صورت ارائه نماید.

فصل چهارم: ایمنی و افزایش تاب‌آوری

ماده هشتاد و دوم (۸۲):

شهرداری موظف است به منظور ارتقاء توان مدیریت بحران و افزایش تاب‌آوری سیستم‌های شهری در حوادث و بلاهای همگرای سایر دستگاه‌های مسئول نسبت به هوشمندسازی مدیریت شهری و ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی، برداش اقدامات زیر را انجام دهد:

- 1- توسعه و تجهیز مرکز فرماندهی مدیریت بحران و ستاد فرماندهی عملیات و حادثه سازمان آتش‌نشانی با تاکید بر راه اندازی ستاد پشتیبان در سال اول برنامه
- 2- تدوین طرح جامع آتش‌نشانی هوشمند به تاکید بر راهکارهای توسعه اینترنت اشیا و ارتباطات پایدار در سال اول و اجرای آن تا پایان برنامه و تدوین آیین‌نامه استقرار سیستم هوشمند اعلام حریق (مانیتورینگ) با اولویت مراکز حساس شهری و ساختمان‌های حساس، مهم و پرخطر در سال اول و اجرای آن تا پایان برنامه.

ماده هشتاد و سوم (۸۳):

شهرداری موظف است با هدف ارتقاء توان پاسخگویی، چابک‌سازی و افزایش سرعت عمل اندازرسانی در محدوده شهر اقدامات زیر را انجام دهد:

- 1- ارزیابی و متناسب‌سازی کمی و کیفی ناوگان خودرویی و تجهیزات عملیاتی (حریق، حادثه و مقابله با مواد خطرناک)
- 2- مقاوم‌سازی و بازسازی ایستگاه‌ها و ابنیه ستادی آتش‌نشانی
- 3- مکانیابی، استقرار و تخصیص بینه ایستگاه‌های جدید و تجهیزات آتش‌نشانی به روز
- 4- اجرای طرح ایستگاه اطرف‌ری افشاه حریق شهر طبق مصوبه شورا و تکمیل شبکه شیرهای هیدرانت آتش‌نشانی با همکاری شرکت آب و فاضلاب استان تهران
- 5- تدوین برنامه جامع مهارت‌سنجی آتش‌نشانان در سال اول برنامه و اجرای آن از سال دوم برنامه
- 6- تکمیل و تقویت مرکز آموزش حرفه‌ای آتش‌نشانی و اجرای برنامه‌های آموزشی مشترک با مراکز آموزشی معتبر بین‌المللی شناسایی شده در حوزه ایمنی و آتش‌نشانی تا پایان برنامه
- 7- تدوین برنامه جامع سنجش و ارتقاء آمادگی و سلامت جسمی و روانی آتش‌نشانان در سال اول برنامه و اجرای آن در سال دوم برنامه به صورت مستمر

ماده هشتاد و چهارم (۸۴):

شهرداری موظف است به منظور پیشگیری و مقابله با خطر سیلاب، نسبت به عملیاتی کردن طرح جامع مدیریت آبهای سطحی شهر شامل طراحی و اجرای پروژه‌های توسعه، بهبود عملکرد شبکه اصلی و فرعی، تهیه سامانه جامع اطلاعات مکانی، توسعه شبکه پایش کمی و کیفی بارش و روان‌آب و پیاده‌سازی نظام نگهداشت مجاری و تأسیسات موجود مدیریت آبهای سطحی و پیاده‌سازی سامانه هشدار سیلاب با همکاری وزارت نیرو و سازمان هواشناسی اقدام نماید.

ماده هشتاد و پنجم (۸۵):

شهرداری موظف است به منظور افزایش ایمنی و تاب‌آوری شهر در مقابل مخاطرات زمین، اقدامات زیر را با همکاری سازمان مدیریت بحران کشور و سازمان‌ها و دستگاه‌های متولی از جمله سازمان زمین‌شناسی، سازمان نقشه‌برداری و موسسه ژئوفیزیک به انجام رساند:

- 1- تطبیق دستور نقشه‌گسیل‌های شهر بر روی طرح تفصیلی و تکمیل اطلاعات پایه مثل نرخ لغزش گسیل‌ها
- 2- تهیه و پیاده‌سازی نقشه پهنه‌بندی خطر زمین لغزش، پهنه‌بندی خطر فرونشست و پهنه‌بندی زلزله‌نگینی شهر بر روی طرح تفصیلی
- 3- پیاده‌سازی نقشه جامع تونل‌های زیرسطحی و تأسیسات شهری و خط‌های انتقال سوخت بر روی طرح تفصیلی و شناسایی محدوده‌های خطر پذیر بر مبنای ترکیب اطلاعات با بند ۱ و ۲
- 4- کنترل انحراف خطوط و حدودات‌های کاربری و ساخت و ساز در پهنه‌های خطرپذیر و حریبه‌های بند ۳ و ۴ و در حریبه‌های رودخانه‌ها، مسیل‌ها، کانال‌ها و فواید مطابق اسناد و مقررات ملی ساختمان و ضوابط شورایی عالی شهرسازی و معماری و تعریف کاربری‌های گوناگون در فرایند بازنگری طرح تفصیلی
- 5- همکاری با سازمان‌های متولی جهت تعیین ساز و کار تغییر کاربری و جابجایی ساختمان‌های حساس و با اهمیت بسیار زیاد واقع در پهنه‌های گسیلی

ماده هشتاد و ششم (۸۶):

شهرداری موظف است با هماهنگی سایر دستگاه‌های اجرایی نسبت به تدوین برنامه عملیاتی کاهش اثرات فرسایش و نگهداری زیرساخت‌ها و شریان‌های معابر شهر تا پایان سال اول برنامه و نسبت به اجرایی نمودن آن در پهنه‌های با درصد بالای فرسایش تا پایان برنامه اقدام نماید.

ماده هشتاد و هفتم (۸۷):

- شهرداری موظف است در راستای ارتقاء ایمنی ساختمان‌های موجود شهر و کاهش نرخ وقوع حوادث حریق در بافت شهری اقدامات زیر را به انجام رساند:
- ۱- ایجاد سازوکارهای اجرایی مناسب جهت نظارت و بازرسی‌های دوره‌ای (با تأکید بر تطابق کاربرد و فعالیت) در زمان احداث و در طول دوره بهره‌برداری ساختمان‌ها
 - ۲- تدوین طرح آسیب‌شناسی ایمنی ساختمان‌های بلندمرتبه با تأکید بر اجرای تمهیدات مباحث ۳ و ۶ و ۲۴ مقررات ملی ساختمان به همراه برنامه‌های عملیاتی مربوطه طی سال اول برنامه و اجرای آن از سال دوم برنامه
 - ۳- تدوین طرح امکان‌سنجی و آسیب‌شناسی راهکارهای الزام ماکزیم جهت نوسازی، مقاومسازی، بهسازی و ایمن سازی ساختمان‌های بخش‌های عمومی، دولتی و خصوصی با اولویت ساختمان‌های بلندمرتبه و اماکن جمعیتی عمومی به همراه برنامه‌های عملیاتی مربوطه طی سال اول برنامه و اجرای آن از سال دوم برنامه
 - ۴- تدوین طرح‌های ویژه آمادگی، پیشگیری و مقابله با حریق در ساختمان‌های بلندمرتبه و ویژه ساختمان‌های بلندمرتبه واقع در معابر محروم و تقویت ناوگان خودرویی و تجهیزات عملیاتی ویژه طی دو سال اول برنامه
 - ۵- شناسایی و تهیه «شناسنامه فنی و ایمنی ساختمان‌های ملکی شهرداری» و تدوین برنامه ایمن‌سازی تا پایان سال دوم برنامه
 - ۶- پایش مستمر ایمنی ساختمان‌های بلندمرتبه و ارائه برنامه عملیاتی تا پایان سال دوم برنامه
 - ۷- بررسی و تدوین ضوابط و مقررات و برنامه عملیاتی ارتقاء ایمنی اماکن عمومی قدیمی شهر (از جمله بازار بزرگ تهران) با همکاری سایر دستگاه‌ها تا پایان سال دوم برنامه

ماده هشتاد و هشتم (۸۸):

شهرداری موظف است به منظور حفظ مستحکمیت و کارایی و افزایش ایمنی و تاب‌آوری زیرساخت‌های شهر اعم از معابر، بزرگراه‌ها، پل‌ها، تونل‌های ترافیکی و اجرایی شدن شبکه راه‌های اضطراری شهر و نیز تکمیل و توسعه شبکه زیرساخت‌های شهری اقدامات زیر را انجام دهد:

- ۱- تدوین و استقرار نظام تعمیر و نگهداشت با استفاده از زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری
- ۲- ارزیابی، تهیه شناسنامه ایمنی و تدوین برنامه بهسازی و مقاومسازی ایمنی فنی بزرگراهی تا پایان سال اول برنامه
- ۳- مدیریت یکپارچه در ترمیم و نگهداری معابر با توجه به برنامه حفاری دستگاه‌های خدمات‌رسان و اولویت مرمت معابر بر مبنای شاخص خرابی با استفاده از فناوری‌های نوین مرمت و بازرسی دوره‌ای

ماده هشتاد و نهم (۸۹):

شهرداری موظف است به منظور پیشگیری از وقوع حوادث و افزایش ایمنی تردد شهروندان در فضاهای عمومی شهر تهران شامل بوستان‌ها، فضای سبز حاشیه معابر، بزرگراه‌ها و میادین و فضای پیاده‌روها (به خصوص در مجاورت کلرگاه‌های ساختمان و عمرانی و مجاورت تاسیسات برق و گاز)، پل‌های غیر پیاده، فضاهای مجاور تانلوا و بیلوارهای شهری و مجاور کانال‌ها، سبیل‌ها و دریاچه‌های تاسیساتی و دکل‌های مخابراتی اقدامات زیر را انجام دهد:

- ۱) بازنگری در ساختار مدیریت ایمنی و مدیریت بحران و HSE شهرداری و یکپارچه‌سازی سیستم‌های مدیریتی شهرداری تهران
- ۲) تدوین شیوه‌نامه نظام مدیریت بازرسی و نظارت بر عملکرد و فعالیت کلیه پیمانکاران شهرداری در اجرای الزامات HSE و چارچوب نظام فنی و اجرایی شهرداری با هدف پیشگیری و کاهش حوادث تا پایان سال اول
- ۳) استقرار نظام مرمت و بازرسی فنی دوره‌ای و تهیه شناسنامه ایمنی متناسب با حوادث محتمل بر اساس نظام فنی و اجرایی شهرداری

ماده نودم (۹۰):

شهرداری موظف است به منظور تقویت تعامل، همکاری و هماهنگی با سایر دستگاه‌های خدمات‌رسان از جمله اورژانس، هلال احمر، هواپیمایی، شرکت‌های برق، آب، گاز، نفت و مخابرات و نهادهای انتظامی و امنیتی و استفاده از ظرفیت‌های سازمانی و تجهیزات سایر ارگان‌ها در راستای افزایش ایمنی شهری و کاهش حوادث و مدیریت یکپارچه و هماهنگ در زمان بحران‌ها محتمل در شهر اقدامات ذیل را با هماهنگی و همکاری شورای هماهنگی مدیریت بحران شهر تهران به انجام رساند:

- ۱- تدوین و اجرای شیوهنامه اقدام مشترک در هنگام بروز بحران و شرایط اضطرار و وقوع حوادث و بلایای طبیعی و غیرطبیعی (زلزله، سسل، طوفان، آتش سوزی و موارد مشابه)
- ۲- امکان‌سنجی استفاده از ظرفیت تجهیزاتی دستگاه‌های مسئول جهت امداد رسانی هوایی در نظام مدیریت بحران و فرماندهی حوادث شهری
- ۳- تدوین و اجرای برنامه عملیاتی ساماندهی ایمنی شبکه تأسیساتی شهری با اولویت نظمی‌بخشی و رعایت حریم ها در استقرار تأسیسات جدیداًاحداث در فضای زیرسطحی با استفاده از ظرفیت کمیسیون هماهنگی امور اجرایی
- ۴- تدوین و اجرای برنامه زمان‌بندی و تهیه ماتریس مسئولیت دستگاه‌های متولی با استفاده از ظرفیت شورای هماهنگی مدیریت بحران کشور جهت اجرای سامانه قطع اتوماتیک شبکه شهران‌های حیاتی به خصوص شبکه گاز و سوخت در زمان وقوع زلزله‌های محتمل و مخاطرات زمین در شهر

تصویر:

شهرداری موظف است لایحه پیشنهاد تخصیص سهم اعتبارات مورد نیاز سالانه دستگاه‌های ذیربط را جهت سیر مراحل تصویب از طریق شورا و شورای عالی استان‌ها به دولت و مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده نود و یکم (۹۱):

شهرداری مکلف به منظور ارتقاء ایمنی و ظرفیت‌های مدیریت بحران در برابر وقوع حوادث و بلایای طبیعی و انسان‌ساخت در فضاهای زیر سطحی شهر تهران با تعامل و همکاری سایر دستگاه‌های ذیربط و سازمان‌های خدمات‌رسان نسبت به انجام موارد ذیل اقدام نماید:

- ۱- شناسایی کلیه فضاهای زیرسطحی شهر و ارزیابی نقاط مخاطره‌آمیز و ناپایم آن طی سال اول برنامه
- ۲- تدوین استانداردها و ضوابط ایمنی و آتش‌نشانی و تهیه و تکمیل تجهیزات ایمنی و آتش‌نشانی و ناوگان ویژه مقابله و پاسخگویی به حریق و حوادث مترو و مدیریت بحران در مواقع اضطراری در مترو و فضاهای زیر سطحی
- ۳- ارزیابی میزان آسیب‌پذیری در شبکه حمل و نقل شهری تهران در برابر حوادث و بلایای طبیعی، نفوذ منابع آب سطحی و زیر زمینی، ریزش چاه و فناات و نقص فنی تجهیزات
- ۴- ارائه برنامه عملیاتی ارتقاء ایمنی و کاهش خطرپذیری در زیرساخت‌های شبکه حمل و نقل مترو شامل ایستگاه‌ها، تونل‌ها، سکوفا، دسترسی‌ها و مبادی ورودی
- ۵- ارائه برنامه عملیاتی واکنش اضطراری و تخلیه امن مترو و فضاهای زیرسطحی
- ۶- ارائه برنامه عملیاتی پدافند غیرعامل و دستورالعمل‌های آن در مترو و فضاهای زیرسطحی
- ۷- انجام مطالعات ژئوتکنیکی و منظور شناسایی عارضی و ارائه برنامه عملیاتی پایدارسازی و ایمن‌سازی مسیرهای حفاری تونل، تأسیسات زیرزمینی و سازه‌های رو زمینی مجاور در حریم فضاهای زیرسطحی

فصل پنجم : مدیریت راهبردی و پایش برنامه

ماده نود و دوم (۹۲):

شهرداری موظف است با توجه به اهمیت تعامل و هماهنگی کلیه دستگاه‌های اجرایی و تخصصی در حوزه مدیریت شهری کلیه مقررات مرتبط با سطح وظایف درج شده در این مصوبه را مورد بررسی کامل قرار داده و در صورت نیاز به مقررات خاص (به جز مواردی که در متن مصوبه درج شده است) لایحه مورد نظر را طی ۶ ماه اول برنامه تهیه و جهت تصویب به شورا ارائه نماید.

ماده نود و سوم (۹۳):

شهرداری موظف است گزارش‌های نظارتی سالانه برنامه شامل چگونگی تحقق اهداف کمی و احکام برنامه را به همراه لایحه بودجه سنوایی به شورا ارائه نماید.

تصویر:

شهرداری موظف است امکان دسترسی به شاخص‌های اهداف کمی عملکرد برنامه و بودجه‌های سنوایی را حداکثر تا سال دوم اجرای برنامه در قالب پیشخوان مدیریتی برای شورا فراهم نماید.

ماده نود و چهارم (۹۴):

شهرداری موظف است با توجه به تأیید چشم انداز، مأموریت، استراتژی‌ها و اهداف، سند برنامه را مشتمل بر:

- ۱- اقدامات و برنامه‌های اجرایی
- ۱-۱- تصویر کلان برنامه
- ۲-۱- جدول کمی شامل شاخص‌های کمی مواد برنامه و هدف‌گذاری برای آن‌ها در افق پنج‌ساله با پیش‌بینی منابع مالی و در قالب آرایه جداول منابع و مصارف

۳-۱- برنامه‌های راهبردی بخش، فرابخش

۴-۱- برنامه‌های موضوعات اولویت‌دار تا سطح عملیاتی

۲- نحوه تأمین و تجهیز منابع مورد نیاز

۱-۲- منابع فیزیکی، انسانی، فنی (تکنولوژیکی) و مالی مورد نیاز

۲-۲- نحوه تأمین مالی منابع مورد نیاز برای تحقق اهداف

حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۸ تهیه و برای تصویب به شورا ارائه نماید.

ماده نود و پنجم (۹۵):

شهرداری موظف است به منظور پایش و ارزیابی و دستیابی به اهداف این برنامه، اقدامات زیر را اجرائی نماید:

۱. ایجاد دبیرخانه دائمی برنامه با استفاده از پوست‌های موجود جهت پایش و ارزیابی مستمر برنامه و ارائه

سازوکار، چارچوب‌ها و نظام‌نامه پایش برنامه به شورا ظرف مدت ۳ ماه از ابلاغ برنامه

۲. ارائه گزارش عملکرد برنامه، مطابق اهداف کمی و برش سالانه اهداف کمی برنامه و گزارش تطبیقی-مقایسه‌ای

از مفاد برنامه و لایحه بودجه سالانه به همراه لایحه بودجه سالانه به شورا

۳. ایجاد سامانه پایش برنامه ظرف مدت شش ماه از ابلاغ برنامه و اتصال آن با سامانه‌های مرتبط در شهرداری

مانند سامانه مالی و بودجه و ارائه دسترسی به اعضای شورا

پانوش‌ها:

[1] brand

[2] با رعایت ماده ۳۴ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور

[3] cryptocurrency

[4] blockchain

[5] قانون استفاده متوازن از امکانات کشور، توزیع عادلانه، رفع تبعیض و ارتقاء سطح مناطق

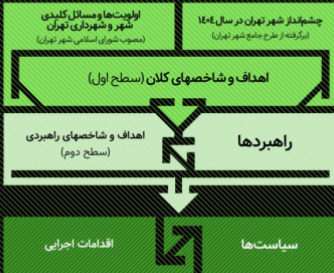
کمر توسعه‌یافته و تحقق پیشرفت و عدالت (شماره ۵۱۷/۵۴۱۸ مورخ ۱۱/۰۸/۱۳۹۳)

[6] ابلاغی به شماره ۱۷۶۷۷/۲۰۹۴/۱۶ مورخ ۵/۰۷/۱۳۹۴

[7] در اجرائی تبصره بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری

ساختار سند برنامه

تعاریف و مفاهیم

ساختار کلان چنگیده سند برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران متشکل از ۳ سطح یا جزئیاتی به شرح ذیل است:

سطح اول

- **چشم انداز شهر تهران:** چشم انداز شهر تهران، که در طرح راهبردی- ساختاری توسعه و عمران شهر تهران (موسوم به طرح جامع تهران- مصوب ۱۳۸۶) تبیین گردیده است، تصویر آرمانی و مطلوب شهر تهران در افق سال ۱۴۰۴ را نشان می دهد و در ساختار برنامه ۵ ساله سوم در بالاترین سطح قرار گرفته و کلیه ارکان و اجزاء برنامه ذیل آن قرار دارند.
- **اولویتها و مسائل کلیدی:** شامل ۷ اولویت و مسأله کلیدی شهر تهران و ۳ اولویت و مسأله کلیدی شهرداری تهران می باشد که توسط شورای شهر تعیین و تصویب گردیده و در ماده ۲ احکام برنامه درج گردیده است.
- **اهداف کلان:** مهمترین و کلی ترین اهدافی که انتظار می رود در اثر اجرای برنامه ۵ ساله سوم توسعه شهر تهران در سطح شهر و شهرداری تهران در افق سال ۱۴۰۲ محقق شود و پتانسیل اثرات و تأثیرات فعالیت های شهرداری تهران، شهروندان، سازمان های دولتی و غیردولتی و کلیه ذینفعان و ذی مدخلان در شهر تهران می باشد. این اهداف برگرفته از چشم انداز شهر تهران و اولویتها و مسائل کلیدی شهر و شهرداری تهران بوده و کلیه راهبردها و سیاستها و اقدامات اجرایی مندرج در برنامه نهایتاً می بایست منجر به تحقق این اهداف شوند.

سطح دوم

- **راهبردها:** راهبردها در واقع راه و مسیر رسیدن به اهداف کلان و اهداف راهبردی را نشان می دهند.
- **اهداف راهبردی:** اهدافی هستند که انتظار می رود در صورت اجرای صحیح و کامل راهبردها در افق برنامه (سال ۱۴۰۲) به طور کامل تحقق پیدا کنند و عمدتاً تحقق آنان تحت اختیار شهرداری تهران او نه سایر وزارتخانه ها و دستگاه های اجرایی سطح شهر تهران قرار دارد.

سطح سوم

- **سیاست ها:** اصول و قواعد با ثبات و بلندمدتی هستند که در ذیل راهبردها قرار گرفته و چارچوب و نظام فکری و اجرایی سازمان شهرداری را مشخص می نمایند.
- **اقدامات اجرایی:** مجموعه عملیات مشخصی است که در ذیل راهبردها و سیاستها قرار گرفته و می تواند شامل یک یا چند اقدام (طرح) باشد.

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران مأموریت توسعه مدیریت و حکمروایی شهری

۱. بهبود حکمروایی شهری

چشم انداز
تهران شهری پایدار و منسجم

اولویت و مساله کلیدی
شفافیت، اصلاح و بهبود
نظام مدیریت یکپارچه و
هماهنگ

هدف و شاخص کلان
بهبود حکمروایی شهری

اهداف و شاخص های راهبردی (سطح دوم):

- ۱: میزان رضایت شهروندان از عملکرد شهرداری تهران (درصد)
- ۲: میزان تحقق هماهنگی در بازآفرینی شهری (درصد)
- ۳: رتبه بین المللی شهر تهران (عدد)
- ۴: توسعه بافتگری ارتباطی
- ۵: کاهش نرخ رشد دعاوی و شکایات در مراجع قضایی (درصد)
- ۶: تدوین برنامه عملیاتی کاهش دعاوی (درصد)
- ۷: نرخ کاهش مبلغ دعاوی مالی (درصد)

	۱۳۹۷	۱۴۰۲
۳- میزان رضایت	-	۳۰
۴- رتبه بین المللی	۳۳	۸۰
۵- کاهش نرخ رشد دعاوی	۱۶۱	۱۳۴
۶- تدوین برنامه عملیاتی	-	-
۷- کاهش مبلغ دعاوی مالی	-	۲۰
۸- سایر شاخص ها	-	۵
۹- سایر شاخص ها	-	۵

اهداف و شاخص های کلان بهبود حکمروایی شهری (سطح اول)

میزان شاخص	واحد	تاریخچه	ملاحظات	هدف کمی
				۱۳۹۷
بهبود حکمروایی شهری	شاخص	این شاخص شاخصی ترکیبی بر اساس ماده ۱۱ احکام برنامه و وزن دهنی به اهداف مختلف حکمروایی خوب شهری با در نظر داشتن شرایط بومی شهر تهران است.		۱۳۹۸ ۱۳۹۹ ۱۴۰۰ ۱۴۰۱ ۱۴۰۲

اهداف و شاخصهای راهبردی بهبود حکمرانی شهری (سطح دوم)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	وضع موجود (سال ۱۳۹۱)	هدف کمی
۱	میزان رشد رضایت شهروندان از عملکرد شهرداری تهران	درصد	سنجش با استفاده از پیمایش شهری	-	۳، ۳، ۳، ۳
۲	میزان تحقق هماهنگی در بازآفرینی شهری	درصد	نسبت تعداد مصوبات اجرا شده در سند بازآفرینی پایدار مناطق شهر تهران به کل مصوبات	۳۳	۳۰، ۵۰، ۶۰، ۷۰، ۸۰
۳	رشد بین‌المللی شهر تهران	عدد	چابگاه بین‌المللی شهر تهران در رتبه بندی جهانی	۱۵۱	۱۵۱، ۱۴۹، ۱۴۸، ۱۴۷
۴	کاهش نرخ رشد دعوی و شکایات در مراجع قضایی	درصد	درصد کاهش دعوی و شکایات در مراجع قضایی	-	۵، ۵، ۵، ۵، ۵
۵	نرخ کاهش مبلغ دعوای مالی	درصد	درصد کاهش مبلغ دعوای مالی شهرداری تهران	-	۵، ۵، ۵، ۵، ۵

راهبردها، سیاست‌ها و اقدامات اجرایی:

راهبرد ۱- بسط همکاری‌ها با کلان‌شهرها و شورای عالی استان‌ها برای پیشبرد لوایح و طرح‌های تنظیم شده در راستای مدیریت هماهنگ / مدیریت یکپارچه

سیاست‌ها:

۱. اتقاق فعالیت‌ها بر مأموریت‌های معین شهرداری و همکاری بین‌ناهدی در تحقق مأموریت‌های قرنی (ماده ۳)
۲. تکمیل وظایف حاکمیتی ملی و واگذاری کام به کام وظایف اجرایی دستگاه‌های دولت مرکزی به سطح محلی (ماده ۳)
۳. توسعه گفتمان مدیریت یکپارچه هماهنگ شهری در نهادهای سیاست‌گذار (ماده ۳)

اقدامات اجرایی:

۱. اصلاح و تهیه آیین‌نامه اجرایی در راستای اعمال رویه واحد در روابط شهرداری با شورای اسلامی شهر و شورای عالی استان‌ها
 ۲. بازنگری و اصلاح لایحه مدیریت یکپارچه
 ۳. تعریف پروژه‌های پژوهشی برای مشخص کردن مرز وظایف حاکمیتی ملی و محلی
 ۴. شناسایی و واگذاری وظایف اجرایی دستگاه‌های دولتی در سطح خرد
 ۵. بازنگری جلسات هفت‌دستی با صاحب‌نظران و صاحبان شهری برای تدوین مدل بومی مدیریت یکپارچه هماهنگ
 ۶. طراحی مدل مدیریت هماهنگ در سطوح بخشی و بین‌بخشی
- و تشکیل کارگروه مشترک مدیریت هماهنگ شهری میان شهرداری، دولت، قوه قضائیه و مجلس

راهبرد ۲- بازنگری ساختاری و عملکردی تعاملات شهرداری و شورا با دولت و مجلس در جهت تصویب قوانین و مقررات با جهت گیری مدیریت هماهنگ شهری

سیاست‌ها:

۱. بهره‌گیری حداکثری از امکانات قانونی فراهم شده برای اعمال مدیریت هماهنگ شهری (ماده ۳)
۲. توسعه ابزارها و امکانات قانونی برای هماهنگی نهادی، همگون‌سازی توزیع وظایف مدیریتی بین نهادهای مختلف (ماده ۳)

اقدامات اجرایی:

۱. بازنگری جلسات منظم فصلی با نمایندگان حوزه انتخابیه تهران در مجلس شورای اسلامی و همچنین وزراء و معاونین محترم ریاست جمهوری و ارائه گزارش به ایشان در ارتباط با مسائل و مشکلات شهری
۲. بازنگری جهت حضور نمایندگان متخصص شهرداری در مراجع تقنینی

راهبرد ۳- تقویت تعاملات نهادی با نهادهای قضایی در جهت کاهش دعواوی و جلوگیری از تلباض مقررات شهری وضع شده

سیاست‌ها:

۱. بسط ساز و کارهای نظام‌مند در تعامل با مراجع قضایی و مشارکت قانون‌مندان آنها در تصویب قوانین (ماده ۱۵)
۲. تنظیم و پیاده‌سازی نظام نامه با مراجع قضایی و دیوان عدالت اداری و دیگر نهادهای ناظر (ماده ۱۵)
۳. ارتقا توان حقوقی، نهادی و تقویت سرمایه انسانی شهرداری برای پیگیری مسائل حقوقی (ماده ۱۵)
۴. جذب برکنندگان و پرورش و توسعه نیروی انسانی در زمینه های حقوقی (ماده ۱۵)

اقدامات اجرایی:

۱. امضای تفاهنامه همکاری با کانون وکلای دادگستری
۲. امضای تفاهنامه با نهادهای مرجع قضایی و دیوان عدالت اداری
۳. برگزاری نشست‌های منظم فصلی با نمایندگان قوه قضائیه
۴. مذاکره با قوه قضائیه در خصوص تقویت دابرسرای ویژه شهرداری همچنین ایجاد دادگاه حقوقی ویژه مدیریت شهری و حقوق شهروندی
۵. برگزاری کارگاههای آموزشی و دادگاههای مجازی برای کارکنان حوزه‌های حقوقی شهرداری تهران
۶. جمع‌آوری و تصویب و تعیین ناخ و منسوخ قوانین و جداسازی ضوابط لازم‌الاجرا از بخش‌های ملغی شده
۷. اصلاح ساختار اداره کل حقوقی و اداره کل تدوین قوانین و امور شورا و جذب نخبگان حقوقی

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران مأموریت توسعه مدیریت و حکمروایی شهری

۲. دیپلماسی شهری پویا و ارتباطات رسانه‌های اثربخش

چشم انداز
تهران، کلانشهری با
عملکردهای ملی و جهانی و
جدافل یکی از سه شهر مهم و
برتر منطقه آسیای جنوب‌غربی

اولویت و مسأله کلیدی
تمامی اولویت‌ها و مسائل
کلیدی شهر و شهرداری تهران

هدف و شاخص کلان
افزایش شاخص توسعه
یافتگی ارتباطی شهر

اهداف و شاخص‌های راهبردی (سطح دوم):

- نسبت پروژه‌های دارای پیوست رسانه‌ای به کل پروژه‌ها
- تعداد برنامه‌های خواهرخواندگی
- تعداد کنفرانس‌ها و جشنواره‌های مرتبط با تبلیغ و ترویج نشان برتر شهر تهران
- تعداد رسانه‌ها و سامانه‌های ارتباطی در سطح ملی
- نرخ تولید محصولات چندرسانه‌ای راهبردی، آموزشی و تبلیغاتی

۱۳۹۷	۱۳۹۲
۱۰۰	۰
۴۴	۲۹
۱۰	۰
۳۵۰	۵۲۵
-	۲۱۰۰۰

اهداف و شاخص‌های کلان دیپلماسی شهری پویا و ارتباطات رسانه‌های اثربخش (سطح اول)						
ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	محدوده سال ۱۳۹۲	محدوده سال ۱۳۹۷	هدف کلان
۱	شاخص توسعه‌یافتگی ارتباط شهر	درصد	این شاخص به صورت پویا و پویایی بود و بر اساس میانگین نوزده شاخص محلی ملی و بین‌المللی سنجیده می‌شود.	۱۳۹۲	۱۳۹۷	۱۳۰۰
اهداف و شاخص‌های راهبردی دیپلماسی شهری پویا و ارتباطات رسانه‌های اثربخش (سطح دوم)						
ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	محدوده سال ۱۳۹۲	محدوده سال ۱۳۹۷	هدف کلان
۱	نسبت پروژه‌های دارای پیوست رسانه‌ای به کل پروژه‌ها	درصد	نسبت تعداد پیوست‌های رسانه‌ای منتشر شده به کل پروژه‌های پویا	۰	۱۰۰	۱۳۰۰
۲	تعداد برنامه‌های خواهرخواندگی	تعداد	تعداد برنامه‌های خواهرخواندگی	۲۲	۳۳	۳۹
۳	تعداد کنفرانس‌ها و جشنواره‌های مرتبط با تبلیغ و ترویج نشان برتر شهر تهران	تعداد	برگزاری جشنواره‌های مرتبط با نشان برتر شهری	۶	۷	۹
۴	تعداد رسانه‌ها و سامانه‌های ارتباطی در سطح ملی	تعداد	تعداد رسانه‌ها و سامانه‌های ارتباطی در سطح ملی	۲۱۵	۲۲۲	۲۲۷
۵	نرخ تولید محصولات چندرسانه‌ای آموزشی و تبلیغاتی	درصد	نرخ تولید محصولات چندرسانه‌ای راهبردی، آموزشی و تبلیغاتی	۰	۱۰۰	۱۰۰

راهبرد ۱: یکپارچگی ارتباطی در حوزه دیپلماسی شهری

سیاست‌ها:

۱. طراحی و تدوین اقدام راهبردی، تبلیغاتی و اطلاع‌رسانی بین‌المللی برای شهرداری (ماده ۸)
۲. بازنگری و اصلاح وضعیت ساختاری و عملکردی حوزه‌های بین‌المللی (ماده ۶)
۳. توسعه دیپلماسی شهری ارضی و غیراراضی و کارآمد (ماده ۸)

اقدامات اجرایی:

۱. تهیه و تدوین سند دیپلماسی شهری
۲. تهیه و تدوین سند نشان برتر تهران
۳. تهیه و تولید کتاب، پوستر، بروشور و کاتالوگ‌های معرفی تهران به زبان انگلیسی
۴. تهیه و تولید محصولات چندرسانه‌ای تبلیغاتی معرفی شهر تهران برای گردشگران خارجی
۵. توسعه پورتال انگلیسی شهرداری تهران
۶. عملیاتی کردن سامانه سفرهای خارجی شهرداری
۷. تدوین دستورالعمل‌های اجرایی برای بر ارسال گزارش سفرهای خارجی مدیران شهرداری
۸. تدوین سازوکارهای علی‌ربر شرایط انجام سفرهای خارجی با تاکید بر کاهش میزان مأموریت‌ها
۹. برگزاری مسابقات حقوقی و قضایی سفرهای خارجی گذشته مدیران شهرداری
۱۰. جذب و نگهداشت نخبگان برگزیده در حوزه‌های بین‌المللی شهرداری تهران
۱۱. تشکیل بانک اطلاعاتی از متخصصان درون-برون سازمانی برای تعاملات بین‌المللی
۱۲. انعقاد تفاهتنامه‌های خواهرخواندگی با شهرهای خارجی
۱۳. برگزاری نشست‌های منظم و مشترک با نمایندگان شهرداری‌های خارجی
۱۴. برگزاری کنفرانس‌ها، همایش‌ها و جشنواره‌های ملی و بین‌المللی با هدف تبلیغ و ترویج نشان برتر شهر تهران
۱۵. طراحی و برگزاری نمایشگاه‌های بین‌المللی برای معرفی شهر و شهرداری در خارج و داخل کشور

راهبرد ۲: تقویت و ساماندهی حوزه رسانه و ارتباطات شهری

سیاست‌ها:

۱. تدوین و تولید اقدام راهبردی و تبلیغاتی (ماده ۸)
۲. بسط پاسخگویی و تعامل با مراجع مختلف (ماده ۸)
۳. توسعه و ارتقای کارکردهای ارتباطی و رسانه‌ای شهرداری (ماده ۸)

اقدامات اجرایی:

۱. تهیه و تدوین سند جامع اطلاع‌رسانی
۲. تهیه و تدوین بیوست ارتباطی رسانه‌ای برای پروژه‌های شهری
۳. تهیه و تولید کتاب، پوستر، بروشور و کاتالوگ‌های عملکردی شهرداری
۴. تهیه و تولید محصولات چندرسانه‌ای راهبردی، آموزشی و تبلیغاتی
۵. تأسیس و راهاندازی سامانه ارتباطی پایدار با مردم و اقتدار مختلف
۶. پاسخگویی و تعامل با مراجع مختلف شهر از طریق ایجاد نهاد سخنگویی برای شهرداری تهران
۷. طراحی سامانه ارتباطی در دو سطح زبان و جویان و بانک نخبگان همکار شهرداری
۸. برگزاری کنفرانس‌ها، همایش‌ها و جشنواره‌ها با رویکرد ارتقای کارکردهای رسانه‌ای شهرداری
۹. برگزاری کارگاه‌های آموزشی حوزه شهری با رویکرد توسعه صلاحیت‌های و شایستگی‌های رسانه‌ای
۱۰. توسعه رسانه‌های شهری در سطح محلی و ملی

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران مأموریت توسعه مدیریت و حکمروایی شهری

۳. زیست پذیری محلات

چشم انداز

تهران؛ شهری پایدار و منسجم،
با ساختاری مناسب برای
سکونت، فعالیت و فراغت

اولویت و مسأله کلیدی

عدالت در دسترسی به
زیرساختها و توسعه متوازن
مناطق و محله‌ها

هدف و شاخص کلان

افزایش شاخص زیست
پذیری محلات (منتخب) از
۴۴.۵ به ۷۰ درصد

اهداف و شاخص های راهبردی (سطح دوم):

ماندگاری ساکنان بیش از ۵ سال در محله (درصد)

ترخ پرداخت به موقع عوارض نوسازی و پسماند (درصد)

نسبت محلات دارای پروژه های مشارکتی (درصد)

ترخ مشارکت شهروندان در انتخابات شورایی ها (درصد)

انحراف معیار سرانه های خدماتی در مناطق (درصد)

دسترسی پیاده به حمل و نقل عمومی (متر)

کاهش شکاف برخورداري مناطق شهر تهران (برابر)

ترخ مناسب سازی فضاهای عمومی شهر (درصد)

نسبت محلات برخوردار از بازارها و میدان به کل محلات (درصد)

احساس عدالت در میان شهروندان

۱۳۹۷	۱۳۹۶
۷۲	۶۵
۸۰	۴۷٫۸
۱۰۰	*
۴۰	۱۶
-	-
۴۰۰	۷۰۰
۱٫۹	۳
-	*
۷۹	۶۱
-	*

اهداف و شاخص های کلان توسعه محله ای (سطح اول)

شاخص کلان	هدف کلان	واحد	تعریف	میان شاخص	بازگام
۱	شاخص زیست پذیری محلات	درصد	میانگین توسعه رفتاری محلات منتخب شهر تهران که بر اساس نیاز و معیارها و سنجیده های برنامه توسعه محلی محاسبه می شود.	۴۴.۵	۷۰

اهداف و شاخصهای ارزیابی توسعه محله (ارتباط دوم)

ردیف	معیار شاخص	واحد	نوع ریسک	میانگین (۱۳۹۵)	میانگین (۱۳۹۶)	میانگین (۱۳۹۷)	میانگین (۱۳۹۸)	میانگین (۱۳۹۹)	میانگین (۱۴۰۰)
۱	نسبت محلات دارای پروژه‌های مشارکتی	برصده	نسبت محلات دارای پروژه‌های مشارکتی به کل محلات شهر تهران	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲	نرخ پرداخت به موج اول پروژه‌های مشارکتی	برصده	نسبت تعداد قبوض پرداخت شده توسط اولساز و پیمانکار در موج اول مشخص به کل قبوض صادر شده در هر سال	۱۲۱,۸	۱۲۱,۸	۱۲۱,۸	۱۲۱,۸	۱۲۱,۸	۱۲۱,۸
۳	نرخ دفع فسادگرایی ساکنان	برصده	نرخ دفع تعداد قراردادهای فسادگرایی ساکنان در مقایسه با کل قراردادهای فسادگرایی ساکنان در هر سال	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۴	تکثیر شکایات مربوط به خدمات	برابر	نسبت اختلالات مواجهه عملکردی در این محله نسبت به سایر محله‌ها	۳	۳	۳	۳	۳	۳
۵	انحراف بودجه به خرید و فروش	متر	میانگین مسافت طی شده جهت دسترسی به اولین ایستگاه مترو یا اتوبوس در هر سال	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰
۶	انحراف میزان هزینه‌های خدماتی مناطق	برصده	میانگین مجموع متر تاخیرات از میانگین میانگین‌های خدماتی مناطق در هر سال	-	-	-	-	-	-
۷	نرخ مشارکت‌های فعال	برصده	این شاخص با محاسبه ترکیبی میانگین‌های نقاط سرانجام پروژه، توسعه و ایجاد فعالیتهای رستوران، کافه، مراکز خدمات اجتماعی به قرار آسب مورد گذشتن فعالیتهای تعامل اجتماعی در هرصده عمومی اعلام می‌شود.	-	-	-	-	-	-
۸	نسبت محلات برخوردار از بازارها و مراکز به کل محلات	برصده	نسبت تعداد محلات دارای مراکز هیوا و تیر بار به کل محلات شهر تهران در سالهای برنامه	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱
۹	انحصار محلات در میان شهرهای	برصده	شاخص ترکیبی است که بر اساس پهنایش نظرات شهروندان محاسبه می‌شود.						

زاهبردها، سیاست‌ها و اقدامات اجرایی:

زاهبردها ۱- ارتقای مشارکت شهروندان در فرایند تحقق بازآفرینی پایدار شهری

سیاست‌ها:

۱. افزایش نرخ مشارکت مردم در فعالیتهای محله (ماده ۸)
۲. جلب مشارکت ساکنان در هنر و فعالیتهای فرهنگی در مقیاس محلی (ماده ۶۵)
۳. تقویت حضور مردم در تصمیم‌گیری و رای‌گیریهای محلی (ماده ۶۵)

اقدامات اجرایی:

۱. تدوین لایحه نظامنامه مشارکت محلهای شهروندان در مدیریت شهری
۲. مشارکت مردم در امور مربوط به بهره‌برداری و نگهداری پروژههای مربوط به برنامه‌های توسعه محله
۳. شرکات دادن ساکنان و فعالان محلی در امور نگهداشت شهر (مانند کشاورزی شهری و محلهای)
۴. به کارگیری روش‌های مشارکت جوینده در بهسازی، زیرساختی و ارتقاء کیفیت محیط شهری
۵. تقویت دایرهای اجتماعی نهادهای محله‌ای از طریق رویدادهای مشارکتی هنری
۶. سرمایه‌گذاری و اعمال سیاست‌های فرهنگی در راستای ارتقای سرمایه اجتماعی ساکنان
۷. اخذ نظرات شهروندان در فرایند تهیه طرحهای شهری
۸. ایجاد ساز و کارهای نظرسنجی و پایش مستمر نظرات شهروندان

راهبرد ۷-حسبه برنامه ریزی مشارکتی محله محور

سیاست‌ها:

۱. ترویج نظام محله محور و ریزگرد توسعه از پایین به بالا برای درک بیشتر نیازها و همرازی ساکنین و شهروندان (ماده ۷۰)
۲. بازنگری و توجه ویژه به نظام طرح ریزی شهری با هدف کارآمد ساختن اسناد توسعه در مقیاس محله‌ای (ماده ۴۰)
۳. رفاهي نقش صحیح شهرداری مناطق به عنوان تسهیلگر، حامی، ناظر، هدایت‌کننده و راهبر در برنامه‌های توسعه محله‌ای (ماده ۲۰)

اقدامات اجرایی:

۱. تهیه سند توسعه ۵ ساله برای تمامی محلات شهر
۲. تأسیس و راه اندازی نهادهای دائمی توسعه محله با تأکید بر تسهیلگری و ارائه خدمات فنی، اطلاع رسانی و آموزش عمومی
۳. تعریف پروژه‌های مشارکتی محلی در محل عوارض نوسازی
۴. تدوین برنامه‌های کاربست محور در راستای اخذ نظرات ساکنان محله و دستگاه‌های مؤثر
۵. تعریف و طرح ریزی پروژه‌های کوچک مقیاس محلی به جای پروژه‌های سخت‌افزاری بزرگ مقیاس شهری
۶. تلفیق برنامه ریزی محله محور با برنامه سازمانی مناطق شهرداری
۷. ایجاد ردیف بودجه مشخص به برنامه‌های توسعه محلات از محل بودجه فعالیت‌های عمرانی و فرهنگی اجتماعی شهرداری

راهبرد ۳- ارتقای عملکرد نهادهای محله‌ای

سیاست‌ها:

۱. شکل‌گیری همکاری بین نهادهای در مدیریت محله‌ای (ماده ۷۰)
۲. توانمندسازی و تقویت نهادهای و سازمانهای مردم نهاد (ماده ۷۰)
۳. اصلاح ساختار نهادهای محله‌ای اتم از شورایاری‌ها و سرراهی محلات و هدایت آنها به سمت تحقق سازمانهای مردم نهاد (ماده ۷۰)
۴. افزایش سهم مشارکت سازمانهای مردم نهاد (سمن‌ها) در برنامه‌های توسعه محلی (ماده ۷۰)

اقدامات اجرایی:

۱. تشکیل نهادهای پیگیری و پایش برنامه در میان مردم محلات
۲. ایجاد شبکه‌های همیاری و همکاری توسعه در مقیاس محلی
۳. تغییر نحوه عملکرد و ارتباط سرراهی محلات با NGO های محلی
۴. گزارش ذخی منظم آبرقی حسابداری سرراهی محلات
۵. شفاف‌سازی فرایند انتخاب مدیران محله
۶. شناسایی و اعمال نظرات نهادهای محلی در برنامه توسعه محلی
۷. شفاف‌سازی فرایندهای مدیریت محلی و ایجاد امکان دسترسی نهادهای محلی به اطلاعات
۸. ایجاد امکان رصد و پایش عملکرد نهادهای محله‌ای توسط مردم

زاهد ۴- تقویت و ساماندهی تشکلهای کسب و کار

سیاست‌ها:

۱. تقویت و ساماندهی تشکلهای محلی و کسبوکارها و تعاونی‌های توسعه محلی دانش‌بنیان (ماده ۴۱)
۲. بازآفرینی مشارکتی پهنه‌های صنعتی‌ها شده در محلات شهری (ماده ۴۱)
۳. حمایت از استقرار صنایع خلاق در محلات دارای مسائل اجتماعی و فرهنگی خاص (ماده ۴۱)

اقدامات اجرایی:

۱. سازماندهی و تشکیمیل تعاونی‌های توسعه محلی
۲. تهیه بسته‌های تشویق کارآفرینان به سرمایه‌گذاری در محلات و استفاده از نیروی کار محلی
۳. تهیه بسته‌های فرصت‌های اقتصادی محلی در جهت کارآفرینی و نوآزمندسازی
۴. ساماندهی مشارکتی کسب و کارهای خرد غیرالاینده در طرحهای توسعه شهری
۵. بسط روش‌های اقتصادی تحقق خدمات شهری از طریق ترکیب کاربری‌های خدماتی و ارزش افزا
۶. برندسازی مکانی و جذب تشکیلات اقتصادی برای استقرار در پهنه‌های فرسوده شهری
۷. ساماندهی گروههای تولیدی خوشه‌های در محلات خاص و توسعه بازار کار محلی در اطراف آنها
۸. تهیه بسته‌های تشویقی برای استقرار صنایع خلاق در محلات دارای مسائل اجتماعی و فرهنگی خاص
۹. توسعه و گسترش سازمان‌های غیردولتی و تعاونی‌های فعال در حوزه کسب و کارهای دانش‌بنیان
۱۰. تهیه و تدوین بسته‌های حمایتی از صنایع خلاق و دانش‌بنیان
۱۱. ایجاد پایگاههای کارآفرینی و تولیدی بهم پیوسته به منظور بهبود فرآیندهای نوآورانه

زاهد ۵- تامین نیازها و ساماندهی خدمات شهری تهران

سیاست‌ها:

۱. طراحی سازوکارهای چگونگی توزیع منابع عمومی برای کاهش شکاف مناطق کمبرخوردار و بیشتر برخوردار (ماده ۲۳)
۲. آفرینش سهم محلات دارای بافت فرسوده و ناکارآمد در بودجه دستگاههای بخش عمومی (ماده ۲۳)
۳. ایجاد عرصه‌های عمومی فعال برای شکل‌گیری تعاملات اجتماعی (ماده ۲۳)

اقدامات اجرایی:

۱. تهیه طرح‌های تامین، توسعه و تجهیز امکانات و خدمات رونمایی و خدمات شهری و محله‌ای
۲. تعیین سرانه‌های خدماتی با قابلیت دسترسی پیاپی
۳. تخصیص ردیف بودجه مشخص به پروژه‌های مشارکتی توسعه محلی
۴. تخصیص ردیف بودجه مشخص به تأسیس نهاد دائمی توسعه محله
۵. ایجاد میدان و پلازای شهری در محلات دارای بافت فرسوده با اولویت
۶. ایجاد و تقویت پاتوق‌های محله‌ای
۷. حفظ و تقویت فضاهای سبز و امکانات تفریحی و فرهنگی
۸. بهبود شبکه حمل‌ونقل عمومی و مکان‌یابی پهنه‌های ایستگاههای حمل‌ونقل

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران مأموریت توسعه مدیریت و حکمروایی شهری

۴. مقابله با فساد

چشم انداز

تهران، شهری پایدار و منسجم

اولویت و مساله کلیدی

هوشمندسازی شفافیت، اصلاح و بهبود نظام مدیریت یکپارچه و مهادنگ شهر برقراری دسترسی عمومی شهروندان به اطلاعات در حوزه مدیریت شهری

هدف و شاخص کلان

کاهش میزان ادراک فساد

اهداف و شاخص های راهبردی (سطح دوم):

- ۱: نرخ هوشمند سازی فرایندهای اولویت دار محمل فساد (درصد)
- ۲: نرخ انتشار روزآمد اطلاعات شهرداری تهران (ماده ۶ احکام برنامه) (درصد)
- ۳: میزان ماندگاری کارکنان در حوزه های فسادآور (سال)
- ۴: نرخ تخلفات کارکنان به ازای هر ۱۰۰۰ نفر (درصد)
- ۵: نرخ گزارشات مردمی تخلفات در شهرداری تهران (درصد)

۱۳۹۷	۱۳۹۶
۵۰	-
۱۰۰	-
۳۰۵	-
-	-
-	-

اهداف و شاخص های کلان مقابله با فساد (سطح اول)

رایف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	وضع موجود (تاریخ ۹۷)	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	هدف آنگی
۱	میزان ادراک فساد	درصد	شاخصی ترکیبی است که تا پایان سال اول برنامه تعریف، محاسبه و هدف گذاری خواهد گردید.	-	-	-	-	-	-

اهداف و شاخص های راهبردی مقابله با فساد (سطح دوم)

رایف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	وضع موجود (تاریخ ۹۷)	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	هدف آنگی
۱	نرخ گزارشات مردمی تخلفات در شهرداری تهران	درصد	نرخ کاهش تعداد گزارشات مردمی تخلفات در شهرداری تهران در هر سال	-	-	-	-	-	-
۲	میزان ماندگاری کارکنان در حوزه های فسادآور	سال	میانگین سالیانه خدمت کارکنان در حوزه مربوطه	-	۲.۵	۲.۵	۲.۵	۲.۵	۲.۵
۳	نرخ تخلفات کارکنان به ازای هر ۱۰۰۰ نفر	درصد	تعداد تخلفات ثبت شده کارکنان به ازای هر ۱۰۰۰ نفر پستول در هر سال	-	-	-	-	-	-
۴	نرخ هوشمند سازی فرایندهای اولویت دار محمل فساد	درصد	نسبت فرایندهای هوشمند سازی شده به کل فرایندهای شناسایی شده اولویت دار محمل فساد در سال جاری برنامه	-	۱۰%	۱۰%	۱۰%	۱۰%	۱۰%
۵	نرخ انتشار روزآمد اطلاعات شهرداری تهران (ماده ۶ احکام برنامه (درصد)	درصد	نسبت تعداد اقدام آگهی منتشر شده تقسیم به کل اقدام آگهی قابل انتشار	-	۱۰۰%	۱۰۰%	۱۰۰%	۱۰۰%	۱۰۰%

راهبردها: ارتقای شفافیت

سیاست ها:

۱. ایجاد شفافیت با توسعه جریان آزاد اطلاعات مربوط به فرایندها، منابع درآمدی و نحوه هزینه این منابع (ماده ۶)
۲. شفاف سازی میزان دریافت‌ها و فرایندهای درآمدزا (ماده ۶)
۳. الزام مدیران نهادها به پاسخگویی و شفاف سازی اطلاعات سازمانی (ماده ۶)
۴. انتشار عمومی اطلاعات دارای حساسیت در افکار عمومی به خصوص در حوزه شهرداری (ماده ۶)

اقدامات اجرایی:

۱. طراحی سامانه‌ای با قابلیت دسترسی همگانی
۲. انتشار عمومی اطلاعات شهرداری و انتشار برخی اقلام اطلاعاتی پروندههای تشکیل شده و پروانه‌های صادره برای ساخت و ساز و انتشار صورت جلسات کمیسیون ماده صد و ماده هفت
۳. ستجش عمومی سالانه شاخص‌های فساد و شفافیت
۴. انتشار کلیه مناقصه‌ها، مزایده‌ها و تهرتها و اسناد مربوطه به وبسایت‌ها
۵. انتشار مجوزهای بهره برداری از املاک، مستغلات و دارایی‌های شهرداری
۶. انتشار آرای کمیته قضایی سبز
۷. جدول دقیق محاسبه کلیه عوارض صدور پروانه، شیوه محاسبه و جزئیات نحوه پرداخت آن
۸. انتشار جزئیات دستمزدها تعداد کارکنان و مشخصات مدیران و چگونگی نحوه ارتقا آنها
۹. مشخص و شفاف شدن مبنای محاسبات عوارض
۱۰. شفافیت در نحوه عملکرد اعتبارات غیرنقد در شهرداری تهران
۱۱. شفافیت فرایندهای مالی سرراهی محله

راهبرد ۲: بسط نظارت همگانی و بهره برداری از ظرفیت‌های مردمی شناسایی و پیشگیری فساد

سیاست ها:

۱. حمایت و اعمال سیاست‌های تشویقی از گزارشگری فساد و برخورد به موقف با متخلفین بر اساس قوانین مصوب (ماده ۷)
۲. ایجاد حساسیت اجتماعی در شهر پیرامون فساد (ماده ۷)
۳. ایجاد زمینه‌های نظارت سمن‌ها و نهادهای مدنی بر فرایندهای فساد (ماده ۷)

اقدامات اجرایی:

۱. ستجش و انتشار عمومی سالانه شاخص‌های فساد و شفافیت
۲. بهره برداری از کمک‌های مردمی و سمن‌ها و شناسایی فرایندها و گلوگاه‌های فساد
۳. تقویت و بهبود کیفیت سامانه‌های ۱۳۷ و ۱۸۸۸ و گزارش‌گیری مداوم
۴. برگزاری جلسات مشورتی شهری در مقیاس محله و ارائه اطلاعات شفاف به شهروندان

راهبرد ۳: ایجاد هماهنگی نهادی جهت اقدام قضایی، اداری و کیفری با عاملین فساد اداری

سیاست ها:

۱. هماهنگی نهادی با قوه قضائیه و نهادهای نظارتی برای تحقق مقابله با فساد (ماده ۷)
۲. تقویت فرهنگ سلامت در نظام سازمانی (ماده ۷)
۳. بالا بردن هزینه‌های درون و برون سازمانی و عواقب ناشی از ارتکاب تخلف (ماده ۷)
۴. بسط ساز و کارهای نظاممند در تعامل با مراجع قضایی و مشارکت قانون‌مندان آنها در تصویب قوانین (ماده ۷)

اقدامات اجرایی:

۱. بررسی و آسیب‌شناسی علل ایجاد دعاوی و شکایات در مراجع قضایی
۲. تدوین سازوکار حمایت حقوقی و مادی از گزارشگران فساد در شهرداری
۳. امضای تفاهم نامه با نهادهای قضایی در برخورد با متخلفین و مقسدان
۴. انتشار اسامی مرتکبین فساد و سازو کار حذف از چرخه اداری در چارچوب قانون

راهبرد F: شناسایی و بازنگری فرایندهای فسادرا

سیاست‌ها:

1. استقرار نظام جدید آفری پروژه‌های شهری (ماده 14)
2. نظارت بر انطباق فرایندها، رویه‌ها، قوانین، تعاملات درون نهادی و بین نهادی (ماده 7)
3. انطباق فعالیت‌ها بر مأموریت‌های شهرداری و حذف فعالیت‌های غیر مرتبط (ماده 7)
4. تدوین شیوهنامه‌های لازم جهت ارتقاء سلامت اداری و مقابله با فساد (ماده 7)
5. بازنگری و هوشمندسازی فرایندهای فسادزای دارای اولویت (ماده 7)
6. توسعه فرهنگ تعهد به برند سازمانی (ماده 7)

اقدامات اجرایی:

1. تهیه و تدوین برنامه عملیاتی مقابله با فساد
2. طراحی سازوکارهای هوشمندسازی فرایندهای اولویت‌دار محمل فساد
3. استقرار نظام مدیریت، شناسایی و کشف تخلف و تقلب مبتنی بر فناوری‌های تحلیل داده
4. تدوین شیوهنامه‌های لازم جهت ارتقاء سلامت اداری و مقابله با فساد
5. به‌روزرسانی سامانه‌ها و یکپارچه سازی آنها
6. تقویت و احیای نظارت از طریق سازوکارهای مختلف در سطوح خرد، میانه و کلان
7. نظارت بر پیمانکاران و جلوگیری قانونی از به کارگیری و بهره‌کشی از اتباع خارجی در بخش خدمات شهری
8. نظارت دقیق و جلوگیری از ورود شوراپاران در امور پیمانکاری مناقصات و مزایده‌ها
9. انتخاب قائم مقام و نماینده بعنوان ذی‌حساب مناطق و سازمان‌ها و شرکت‌ها توسط شورا از بین کارمندان شورا
10. بازرسی قبل از انجام کار درکنار ذی‌حسابی
11. مشخص و شفاف شدن مبنای محاسبات عوارض
12. تعیین چارچوب سلامت اداری با نظرخواهی مردم و مشارکت مردم در سطوح مختلف
13. ثبت به موقع اطلاعات و به‌روزرسانی آنها
14. تعیین سازوکارهای لازم برای جلوگیری از خرد شدن قراردادهای پروژه‌های عمرانی

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران مأموریت توسعه مدیریت و حکمروایی شهری

۵. بهره‌وری منابع انسانی

چشم‌انداز

تهران؛ کلانشهری با اقتصاد
مدین

اولویت و مساله کلیدی

مالیه شهری، سرمایه‌گذاری و
کارآفرینی، منابع پایدار و
کاهش هزینه‌های اداره شهر

هدف و شاخص کلان

افزایش بهره‌وری منابع
انسانی

۱۳۹۷	۱۳۹۶
۵۰	-
۶	-
۳۰	۴۰
۱۰۰	-
۵۶	۵۵
۹۰	۶۵
۳۰	۸

اهداف و شاخص‌های راهبردی (سطح دوم):

- نسبت نیروی جذب شده به نیروی خارج شده (جذب برگزیده) (درصد)
- نرخ خروج سالیانه پرسنل (خروج هدایت شده) (درصد)
- نرخ استرس شغلی کارکنان (درصد)
- ضریب نفوذ تسهیم تجربه (مدیریت دانش) (درصد)
- نرخ رضایت شغلی (درصد)
- نرخ تطابق پست و شغل (درصد)
- نرخ ران ازان پست‌های مدیریتی شهرداری تهران (درصد)

اهداف و شاخص‌های کلان بهره‌وری نیروی انسانی (سطح اول)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	توضیح	هدف کمی ۱۳۹۴ ۱۳۹۵ ۱۳۹۶ ۱۳۹۷ ۱۳۹۸	وضع موجود ۱۳۹۳ کلیاتی ۲۶
۱	میزان بهره‌وری نیروی انسانی	درصد	شاخص ترکیبی است که تا پایان سال اول برنامه تعریف، محاسبه و هدف گذاری خواهد گردید.	-	-
اهداف و شاخص‌های راهبردی بهره‌وری نیروی انسانی (سطح دوم)					
ردیف	عنوان شاخص	واحد	توضیح	هدف کمی ۱۳۹۴ ۱۳۹۵ ۱۳۹۶ ۱۳۹۷ ۱۳۹۸	وضع موجود ۱۳۹۳ کلیاتی ۲۶
۱	میزان ران از پست‌های مدیریتی شهرداری تهران	درصد	نسبت تعداد جویان و باوان دارای پست‌های مدیریتی به کل پست‌های مدیریتی شهرداری تهران در هر سال	۱۶%	۱۶%
۲	نرخ تطابق پست و شغل	درصد	میزان مطابقت پست مورد تصدی به شغل سازمانی در هر سال	۹۰%	۸۵%
۳	نرخ رضایت شغلی	درصد	نسبت شاخص رضایتمندی به کل کارکنان شهرداری تهران در هر سال	-	-
۴	ضریب نفوذ تسهیم تجربه (مدیریت دانش)	درصد	نسبت کارهای مشارکتی به کل وظایف مجموعه سازمانی در سال‌های برنامه	۶۰%	۶۰%
۵	نرخ استرس شغلی کارکنان	درصد	نسبت کارکنان دارای استرس شغلی تقسیم بر کل کارکنان شهرداری در هر سال	۶۰%	۶۰%
۶	نرخ خروج سالیانه پرسنل (خروج هدایت شده)	درصد	نسبت تعداد پرسنل خارج شده به کل کارکنان در یک سال کاری در هر سال	۶%	۶%
۷	نسبت نیروی جذب شده به نیروی خارج شده (جذب برگزیده)	درصد	نسبت تعداد نیروی جذب شده در شهرداری تهران به تعداد کارکنان خارج شده از شهرداری تهران در هر سال	۵۰%	۵۰%

راهبردها، سیاست ها و اقدامات اجرایی:

راهبردا: دستیابی به سرمایہ عملیاتی منابع انسانی

سیاست ها:

1. جذب برگزیده و خروج هدایت شده با تقویت فرایند بکارگیری درون سازمانی پیش از جذب برون سازمانی و بکارگیری روش های انگیزشی برای خروج کارکنان (ماده ۹)
2. استقرار نظام مدیریت استعدادها و جانشین پروری (ماده ۹)
3. شایسته‌محوری در انتصابات (ماده ۹)

اقدامات اجرایی:

1. تدوین سند راهبردی توسعه منابع انسانی شهرداری (ماده ۹)
2. طراحی سازوکارهای اعمال راهبرد جذب برگزیده و خروج هدایت شده (ماده ۹)
3. طراحی سازوکارهای اعمال تبعیض مثبت، توانمندسازی و فراهم ساختن زمینه‌های ارتقاء رتبان در مدیریت شهری (ماده ۷)

راهبردا: استقرار نظام بکارچه ارزیابی عملکرد و جبران خدمات

سیاست ها:

1. برقراری عدالت در نظام جبران خدمات و امور رفاهی براساس عملکرد (ماده ۸)
2. استقرار نظام جامع یکپارچه ارزیابی عملکرد افراد و واحدهای سازمانی (ماده ۸)
3. برقراری سیستم ارزیابی و پایش یکپارچه برنامه‌محور (ماده ۸)

اقدامات اجرایی:

1. یکپارچه‌سازی کلیه رویه‌های ارزیابی عملکرد سازمانی موجود (ماده ۸)
2. استخراج و اندازه‌گیری سالانه شاخص‌های حکمروایی شهری (ماده ۸)
3. استخراج و اندازه‌گیری سالانه شاخص‌های رضامندی شهروندان (ماده ۸)
4. استخراج و اندازه‌گیری سالانه شاخص‌های کلیدی عملکرد مناطق سازمان‌ها و شرکت‌ها (ماده ۸)
5. ارائه سازوکارهای چگونگی کنترل پروژهای احداثی و غیراحداثی و تهیه و تدوین گزارشات فصلی آنها (ماده ۸)

راهبردا: متناسب‌سازی تخصصی سازی و کوچک‌سازی ساختار سازمانی

سیاست ها:

1. سیاست‌گذاری و ضابطه‌مند نمودن فعالیت‌های مرتبط با ساختار و تشکیلات سازمانی شهرداری تهران (ماده ۵)
2. بازطراحی ساختار شهرداری تهران مبتنی بر فرایند ماده ۱۲
3. رفع تعارضات ساختاری در حوزه‌های اولویت‌دار (ماده ۱۲)

اقدامات اجرایی:

1. باز طراحی کلان ساختار سازمانی (ماده ۱۲)
2. طراحی و پیماده‌سازی نظام تشکیلاتی متناسب با وضعیت نیروی انسانی قراردادی (ماده ۱۲)
3. استقرار راهبردی قابلیت معماری سازمانی (ماده ۱۲)
4. طراحی مدل مفهومی و نقشه راه تحول سازمانی (ماده ۱۲)
5. طراحی نظام تحول سازمانی (ماده ۱۲)
6. طراحی و استقرار نظام مدیریت دانش و مدیریت اسناد شهرداری (ماده ۱۲)
7. طراحی نظام بهبود مستمر فرایندهای سازمانی (ماده ۱۲)
8. تدوین ضوابط تشکیلاتی شهرداری (ماده ۱۲)
9. طراحی نظام ایمنی و سلامت شغلی کارکنان (ماده ۱۲)

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران مأموریت توسعه مدیریت و حکمروایی شهری

۶. هوشمندسازی

چشم انداز

تهران شهری دانش پایه و
هوشمند

اولویت و مسأله کلیدی

به دلیل بین بخشی بودن
موارد کمیته هوشمند سازی
کلیه اولویت‌ها و مسائل
کلیدی شهر تهران برای این
کمیته موضوعیت دارد.

هدف و شاخص کلان

افزایش میزان تحقق شهر
هوشمند

اهداف و شاخص های راهبردی (سطح دوم):

- ۱: نرخ رشد خدمات الکترونیکی شهروندی (درصد نسبت به سال پایه)
- ۲: درآمدهای پایدار مبتنی بر راهکارهای هوشمندانه و فناوریانه (میلیارد ریال)
- ۳: سهم سرمایه گذاری سالیانه بخش خصوصی از کل هزینه های پروژه‌های شهر هوشمند (درصد)
- ۴: نرخ رشد رضایت شهروندان از خدمات شهر هوشمند تهران (درصد)
- ۵: نرخ رشد داده باز عملیاتی شده (درصد نسبت به سال پایه)
- ۶: میزان سطح دسترسی پذیری زیرساخت های ارتباطی (درصد)
- ۷: میزان دسترس پذیری دیتاست‌تر شهرداری تهران (درصد)

۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
۶۰۰	۷۹۰	۷۹۰	۴۲	-
۴۰	-	-	-	-
۴۳	۱۳۰	-	-	-
۹۹,۹۹	۹۹,۹۹	-	-	-
۹۹,۹۹	۹۹,۹۹	-	-	-

اهداف و شاخص‌های کلان حوزه هوشمندسازی (سطح اول)

عنوان شاخص	واحد	تاریخ	وضع موجود (تیرماه ۱۳۹۶)	هدف کمی
تحقق شهر هوشمند	درصد	شاخص ترکیبی است که تا پایان سال اول برنامه تعریف، محاسبه و هدف گذاری خواهد گردید.	-	۱۳۹۳ ۱۳۹۴ ۱۳۹۵ ۱۳۹۶ ۱۳۹۷ ۱۳۹۸

ردیف	موضوع شاخص	واحد	اهداف و شاخص های راهبردی حوزه هوشمند سازی (استخراچ دوم)				
			۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲
۱	تربخ رشد خدمات الکترونیکی شهرداری (ارخصا)	ارخصا	۳۰	۳۳	۳۵	۳۸	۴۰
۲	درماندگی پایدار ماسی بر راهکارهای هوشمندانه و فناوریهای نوین (ارخصا)	مهاباد	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰
۳	سهم سرمایه گذاری در بخش های ویژه های شهر هوشمند (ارخصا)	ارخصا	۰	۵	۱۲	۲۰	۲۵
۴	تربخ رشد رضایت شهروندان از خدمات شهر تهران (ارخصا)	ارخصا	۰	۵	۱۰	۱۵	۲۰
۵	تربخ رشد داده باز فعالی شده (ارخصا)	ارخصا	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
۶	میزان سطح دسترسی پایوری زیرساخت های ارتباطی (ارخصا)	ارخصا	۹۹٫۹	۹۹٫۹	۹۹٫۹	۹۹٫۹	۹۹٫۹
۷	میزان دسترسی پایوری خدمات شهرداری تهران (ارخصا)	ارخصا	۹۹٫۹	۹۹٫۹	۹۹٫۹	۹۹٫۹	۹۹٫۹

راهبردها، سیاست ها و اقدامات اجرایی:

راهبردها: سرمایه گذاری و جلب مشارکت بخش خصوصی و شهروندان در توسعه شهر هوشمند

سیاست ها:

فرآهم آوری زمینه های مشارکت شهروندان، کسب و کارهای توانمند و گروههای نوآور و همچنین زمینه های جذب سرمایه و تأمین مالی پروژه های شهر هوشمند و تقویت مشارکت عمومی تمامی ذینفعان عناصر شکل دهنده شهر (ماده ۱۶)

اقدامات اجرایی:

۱. تدوین و ابلاغ مدل بومی شهر هوشمند تهران (ماده ۱۶)
۲. ایجاد سازوکارهای لازم جهت راهبری مدیریت یکپارچه و پایش پیشرفت پروژههای هوشمندسازی شهرداری در قالب دبیرخانه تهران هوشمند (ماده ۱۶)
۳. ایجاد بستر و زیرساخت مشارکت و حمایت از شهروندان و نقش آفرینان مؤثر در حل مسائل شهری (ماده ۱۶)
۴. تدوین و اجرای مدل های انگیزشی و عقد تفاههنامه های همکاری با ارگان های مؤثر در مدیریت شهر (ماده ۱۶)

راهبردی: بنگارگیری راهکارهای هوشمند برای افزایش درآمدها و کاهش هزینه ها

سیاست ها:

انجام مدیریت هزینه ها و کاهش هزینه های عمومی و افزایش درآمدهای پایدار با استفاده از زیرساخت ها و پتانسیل های موجود ICT (ماده ۱۶)

اقدامات اجرایی:

بنگارگیری راهکارهای هوشمند مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات با هدف افزایش درآمد پایدار و کاهش هزینه های اداره شهر و شهرداری (ماده ۱۶)

راهبردها: توسعه زیرساخت های پایدار ارتباطاتی، داده ای و سخت افزاری

سیاست ها:

توسعه زیرساخت های ارتباطی، پردازشی، سخت افزاری، نرم افزاری و داده ای برای تحقق تهران هوشمند با رویکرد ارتقای بهره وری و ارتقا و توسعه ظرفیتهای موجود شهر تهران در جهت استفاده از هوشمند سازی به منظور افزایش و تدایم خدمات پایدار و با کیفیت در شهر. (ماده ۱۷)

اقدامات اجرایی:

۱. جذب سرمایه گذاری و مشارکت در توسعه زیرساخت های ارتباطی پایدار از طریق توسعه شبکه های اینترنت اشیا به فیبر نوری؛ Wi-Fi، LAN، WAN (ماده ۱۷)
۲. انتقال کامل مدیریت راهبری، دانش و کلیه مستندات شبکه فیبر نوری شهرداری به سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات با همکاری سازمان ها و شرکت های ذیربط (ماده ۱۷)
۳. ایجاد توسعه و بهینه سازی زیرساخت و سامانه های ارتباطات یکپارچه (ماده ۱۷)
۴. توسعه و نوسازی تجهیزات سخت افزاری، برق اضطراری و سایر تجهیزات ویژه و نوین در شهرداری (ماده ۱۷)
۵. توسعه و نوسازی تجهیزات نظارت و پایش، حسگرها و تجهیزات اینترنت اشیا و سایر تجهیزات ویژه و نوین در شهرداری (ماده ۱۷)
۶. ایجاد و توسعه شبکه به سیم دیجیتال پایدار شهری (ماده ۱۷)
۷. تدوین ضوابط، سامانه های یکپارچه سازی، صدور مجوز و ترویج استفاده اشتراکی از انواع زیرساخت های مخابراتی و ارتباطی در سطح شهر (ماده ۱۷)
۸. بهینه سازی و توسعه تجهیزات و ظرفیتهای پردازشی و ذخیره سازی مراکز داده فعلی و طراحی و ایجاد مراکز داده پایدار و مقیاس پذیر شهرداری (ماده ۱۷)

راهبردها: بروز رسانی طرح مکان یابی به منظور کاهش آلودگی الکترومغناطیسی و بصری

سیاست ها:

بازبینی استقرار ایستگاه های رادیویی فعلی شهر تهران با ایستگاه های چند منظوره با رویکرد آینده نگار (مخابرات سیار، نسل پنجم و ارتباطات پهن باند)

راهبردها: توسعه زیرساخت های نرم افزاری یکپارچه مدیریت شهری و شهروندی با رویکرد سرویس های تمام الکترونیکی

سیاست ها:

۱. سازگاری و یکپارچگی در طراحی و توسعه تمامی فرآیندها و سامانه های توزیع شده به صورتی که تمامی ذینفعان اطلاعات شهری (افراد و سازمانها) ضمن به کارگیری آن بتوانند بر مبنای آنها به تصمیم سازی و تصمیم گیری موثر با توانایی پاسخگویی سریع به تغییرات و عدم قطعیتها بپردازند.
۲. همکاری و هماهنگی در کلیه فعالیت های برنامه ریزی و جلوگیری از دوباره کاری و موازی کاری در ایجاد و توسعه تهران هوشمند و حوزه ICT شهرداری تهران و ایجاد تعامل آگاهانه بین کلیه ذینفعان از جمله واحدهای تابعه شهرداری تهران، نهادهای دولتی و عمومی، نهادهای مردمی و شهروندان کسب و کارها و سمن ها

اقدامات اجرایی:

۱. تامین توسعه و بهینه سازی سرویس های نرم افزاری یکپارچه مورد نیاز مدیریت شهری و شهروندان در بسترهای مختلف (ماده ۱۹)
۲. یکپارچه سازی، ایجاد و استقرار سامانه های جامع مدیریت منابع شهرداری شامل نرم افزارهای جامع منابع انسانی، جامع مالی، جامع معاملات، قراردادهای، صورت وضعیت، اطلاعات مکانی، نامگذاری معابر و اماکن عمومی شهر در شهرداری (ماده ۱۹)
۳. آمارسازی زیرساخت انواع نظام های دریافت و پرداخت شهرداری و شهری و توسعه بسترهای تبادل مالی و غیرمالی بر اساس فناوری نوین (ماده ۱۹)
۴. راهاندازی درگاه واحد خدمات و اطلاع رسانی شهرداری، شرکتها و سازمان های تابعه با رویکرد ساده سازی کاربرد آن (ماده ۱۹)

راهبرد ۵: توسعه رویکرد داده باز و اشتراک گذاری داده ها با ذینفعان

سیاست‌ها:

توسعه زیر ساختها و چارچوبهای ارائه داده ها و اطلاعات شهر تهران، با حفظ حریم خصوصی و امنیت ملی، به صورت عمومی به شهروندان و سایر ذینفعان جهت تحقق مدیریت شهری شیشه ای.

اقدامات اجرایی:

۱. تدوین و ابلاغ سند حکم رهایی داده شهرداری و تدوین سیاستها و تنظیم مقررات لازم با هدف توسعه رویکرد داده باز و به اشتراک گذاری داده‌های شهری با کلیه ذینفعان تا پایان سال اول برنامه (ماده ۲۰)
۲. اتصال به زیرساخت‌های ملی تبادل داده، مطابق سامانه‌های اطلاعاتی با استانداردها و چارچوب‌های ملی مصوب تا پایان سال سوم برنامه. (ماده ۲۰)

راهبرد ۶: افزایش شفافیت و تصمیم سازی از طریق بکارگیری و تحلیل داده های شهری

سیاست‌ها:

۱. توسعه زیر ساختها و چارچوبهای ارائه داده ها و اطلاعات شهر تهران، به صورت عمومی به شهروندان و سایر ذینفعان جهت افزایش شفافیت و تحقق مدیریت شهری شیشه ای.
۲. توسعه زیر ساختها و چارچوبهای ارائه داده ها و اطلاعات شهر و شهرداری تهران برای افزایش شفافیت و توان تصمیم‌سازی از طریق کلان داده‌ها، داده‌های مکانی، داده‌های مدیریتی شده و داده باز

اقدامات اجرایی:

۱. افزایش شفافیت و توان تصمیم‌سازی مؤثر با مدیریت، بهره برناری و اشتراک‌گذاری داده‌ها از طریق کلان داده‌ها، داده‌های مکانی، داده‌های مدیریتی شده و داده باز با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین از قبیل هوش مصنوعی، یادگیری ماشینی و هوش تجاری (ماده ۲۰)
۲. استقرار نظام جامع اطلاعات مکانی به منظور جمع‌آوری، برداشت اطلاعات مکانی دقیق، پایش زمین و زیرساخت‌های عمرانی شهر، پایش، برزآوری، تصحیح، تجمیع، پردازش و تحلیل داده‌های مکانی و ایجاد و غنی‌سازی لایه‌های اطلاعاتی و نقشه‌های شهر و کاربردی کردن آن در مدیریت شهری (ماده ۲۰)

راهبرد ۷: افزایش کیفیت خدمات الکترونیک شهری و شهرداری هوشمند و افزایش امنیت سایبری

سیاست‌ها:

۱. افزایش امنیت سایبری، افزایش تاب آوری و حفظ آمادگی برای مواجهه با حوادث و بحرانهای شهری جهت تحقق شهر زیست‌پذیر.
۲. بهبود فرآیندها، افزایش کیفیت خدمات، ایجاد نظام نظرسنجی و دریافت نظرات و نواآمدن سازی و آموزش شهروندان جهت تحقق تهران هوشمند.

اقدامات اجرایی:

۱. تدوین و ابلاغ راهبردها، سیاستها و ساختار حکمرانی فناوری اطلاعات و ارتباطات در شهرداری تا پایان شش ماهه اول برنامه (ماده ۲۱)
۲. تدوین و استقرار نظام امنیت سایبری در کلیه سطوح ارتباطی، سامانه‌ها و داده‌ها در شهرداری و صنایع از حریم خصوصی ذینفعان (ماده ۲۱)
۳. پیمانکاری و بکارگیری سامانه‌های احراز هویت شهروندان و کسب، واکارها و احراز اصالت اسناد و مدارک با کمک فناوری های نوین مانند بیاد هساری امضای الکترونیک (ماده ۲۱)
۴. تدوین و ابلاغ شیوه‌نامه بکارگیری اسناد الکترونیک در راستای توسعه خدمات الکترونیک و حتی لامکان حذف اسناد کاغذی تا پایان سال اول برنامه (ماده ۲۱)

راهبرد ۹: هدایت نوآوری شهری

سیاست‌ها:

توسعه، تقویت و هدایت زیست‌بوم نوآوری شهری و حمایت از کسب‌وکارهای نوآورانه

اقدامات اجرایی: تدوین آیین‌نامه «هدایت و حمایت از زیست بوم نوآوری شهری (ماده ۲۲)

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران مأموریت توسعه مدیریت و حکمروایی شهری

۷. درآمدهای پایدار

چشم انداز

تهران؛ کلاتشهری با اقتصاد
مدن

اولویت و مسأله کلیدی

مالیه شهری، سرمایه‌گذاری و
کارآفرینی، منابع پایدار و
کاهش هزینه‌های اداره شهر

هدف و شاخص کلان

افزایش سهم درآمدهای پایدار
از ۲۸٫۶ به ۴۵ درصد

اهداف و شاخص های راهبردی (سطح دوم):

- ۱: سهم درآمدی شهرداری تهران از کل ارزش افزوده فعالیت های اقتصادی شهر تهران (درصد)
- ۲: سهم بخش خصوصی در توسعه زیر ساختهای شهر (درصد)
- ۳: سهم درآمدهای حاصل از مشارکتها به کل درآمد شهرداری (درصد)

۱۳۹۷	۱۳۹۶
۱۰	۱۳
۱۵	۳۰
۴٫۵	۷

اهداف و شاخص‌های کلان سهم درآمدی شهرداری تهران (سطح اول)						
عنوان شاخص	واحد	تعریف	بازه سنجش (سالهای ۱۳۹۷)	۱۳۹۸	۱۳۹۹	هدف آنگز
سهم درآمد پایدار از کل درآمد های شهرداری تهران	درصد	نسبت مجموع درآمدهای پایدار شهرداری تهران به کل درآمدهای شهرداری تهران در سال های برنامه از اساس ۶۰ که بویژه از تعریف شده در تبصره ۲۲ مصوبه سال ۱۳۹۳ شهر	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۴۵٪ (۳۳)
سهم بخش خصوصی در توسعه زیر ساختهای شهر	درصد	نسبت هزینه اکت باطل خصوصی در پروژه های شهری به کل بودجه اطلاق یافته شهرداری های سنجیده ای در هر سال	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۰٪ (۳۳)
سهم درآمدهای حاصل از مشارکتها به کل درآمد شهرداری	درصد	نسبت درآمد حاصل از واگذاری، فروش و یا اجاره پروژه‌های مشارکتی کسب‌وکار کل درآمد ناشی از عوارض عمومی، عوارض اقتصادی، عوارض خدمات، درآمد حاصل از روستا و آمیال، کسب‌وکار املاک، روستا و ساتان های دولتی، شرکتها و نهادها و دارای ۹۰ عوارض و درآمدهای حاصل از خرید استهلاکی شهر در هر سال	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۴٫۵ (۳۳)
سهم درآمدی شهرداری تهران از کل ارزش افزوده فعالیت های اقتصادی شهر تهران	درصد	نسبت درآمد شهرداری تهران کسب‌وکار بر ارزش افزوده فعالیت های اقتصادی شهر که از آنها مالیات بر ارزش افزوده اخذ شده است	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۰٪ (۳۳)

راهبردها، سیاست ها و اقدامات اجرایی:

راهبردها: ارتقا منابع پایدار درآمدی وابسته به اقتصاد شهری

سیاست ها:

۱. سازماندهی مجدد پایها و نرخهای درآمدی موجود (ماده ۲۴)
۲. یبستراسی جهت گسترش دامنه عوارض از فعالیت های اقتصادی شهری نسبت به میزان بهره گیری آنها از خدمات امکانات شهری و تحمیل هزینه بر شهر (ماده ۲۴)

اقدامات اجرایی:

۱. افزایش نرخ عوارض نوسازی (ماده ۲۴)
۲. افزایش نرخ بهای خدمات پسماند (ماده ۲۴)
۳. افزایش نرخ جرایم تخلفات ساختمانی و شهری و غرامت ها (ماده ۲۴)
۴. افزایش نرخ عوارض مرتبط با خودرو و پارکینگ (ماده ۲۴)
۵. افزایش نرخ عوارض مرتبط با سوخت و انرژی (ماده ۲۴)
۶. ارتقا نظام عوارض کسب و پیشه (ماده ۲۴)
۷. هنداسازی نرخ عوارض آلودگی های شهری
۸. ایجاد عوارض جدید مرتبط بر فعالیت قطعی شهری در حوزه خدمات تجاری و اداری (ماده ۲۴)
۹. ایجاد عوارض بهره برداری موقت (بازچه محلی، دستفروشان و...) (ماده ۲۴)
۱۰. ایجاد عوارض ارزش افزوده املاک تحت تاثیر طرح های شهری (ماده ۲۴)
۱۱. ایجاد عوارض چند منظوره (ماده ۲۴)
۱۲. ساماندهی مالیات و افزایش عوارض شهری بر زمین و مستغلات خصوصاً زمینهای بایر (ماده ۲۴)

راهبردها: تسهیل در جلب مشارکت و سرمایه گذاری شهری

سیاست ها:

۱. مشارکت سودآور در سرمایه گذاری های مرتبط با ایجاد فضاهای تفریحی و رفاهی، گردشگری، خدمات حمل و نقل و صنایع و نیازهای شهری (ماده ۱۳)
۲. حمایت، تسهیل گری و زمینه سازی برای درآمدزایی و توسعه فعالیت های بخش خصوصی با ارزش افزوده بالا (ماده ۱۳)

اقدامات اجرایی:

۱. طراحی مکانیزم مالی و اجرایی در زمینه اجاره داری سهم شهرداری از پروژه های بزرگ مقیاس مشارکتی شهری یا کاربری تجاری خدماتی، تفریحی، مجتمع ایستگاهی و... (ماده ۱۳)
۲. مشارکت در زمینه سرمایه گذاری و فروش در ایجاد فضاهای تفریحی، رفاهی و خدماتی (ماده ۱۳)
۳. ارائه خدمات ایجاد کننده ارزش افزوده با اولویت نقاط مستعد تمرکز فعالیت های اقتصادی و اجتماعی (ماده ۱۳)
۴. مشارکت در ایجاد صنایع کار خداجات تولیدی در زمینه نیازهای شهر و شهرداری از جمله بازیافت زباله اسفالت، سیمان و... (ماده ۱۳)
۵. تشکیل صنایع توسعه در مقیاس محلی و شهری و بهره گیری از تسهیلات مشارکت شهروندان در تأمین منابع مالی (ماده ۱۳)
۶. استفاده از پتانسیل شرکت های تأمین سرمایه (ماده ۱۳)
۷. ایجاد فضاهای باز و درآمدزا با کمترین هزینه در حوزه فراغت و گردشگری، ورزش و... (ماده ۱۳)
۸. سازماندهی ایجاد درآمد از فضاهای شهری غیر درآمدی (ایجاد بازارچه از طریق احداث پل های پیاده و عریض بزرگراهی و...) (ماده ۱۳)
۹. ساماندهی و ارتقا درآمدی حاصل از بازیافت پسماند شهری (ماده ۱۳)
۱۰. یبستراسی جهت ایجاد شهر الکترونیک و ارائه خدمات نوین و کار مجازی توسط بخش خصوصی (ماده ۱۳)
۱۱. مشارکت در توسعه زیرساخت های گردشگری شهری (ماده ۱۳)

راهنمای ۴: بهبود بخشی به وصول بهای خدمات

سیاست‌ها:

۱. اصلاح و احیا ساختار درآمدزایی خدمات شهری عمومی و خصوصی موجود و بهبود کارایی وصول درآمدها (ماده‌ها ۲۸ و ۲۹)
۲. سازماندهی نظام درآمدی حاصل از توسعه اجرایی‌سازی از امکان خدماتی و حق بهره‌برداری از تأسیسات عمومی و زیرساخت های شهری (ماده ۲۸)
۳. ایجاد درآمد از محل ارائه خدمات جدید درآمدزا (ماده ۲۸)

اقدامات اجرایی:

۱. واگذاری فعالیت‌های اداری خدماتی شهرداری به کارگزارهای بخش خصوصی (ماده‌ها ۲۸ و ۲۹)
۲. واگذاری و استفاده از حق اعتبار و پیمان‌نامه (ماده ۲۸)
۳. بررسبای تشخیص وصول درآمدهای شهرداری (ماده ۲۸)
۴. اجاره ساخت‌ها و تأسیسات عمومی متعلقه (ماده ۲۸)
۵. اجاره فضاهای عمومی و سبز و بازآماده (ماده ۲۸)
۶. اجاره بازارچه‌ها و موارد مرتبط (ماده ۲۸)
۷. ایجاد و توسعه مجتمع‌های خدماتی و استفاده از نقش محرک بازارهای میوه و تره‌بار و فروشگاه شهروند برای رونق آنها (ماده ۲۸)
۸. تعریف سهم درآمد برای شهرداری ناشی از ارائه خدمات زیربنایی و زیرساخت‌ها (ماده ۲۸)
۹. بازنگری قوانین شهرداری‌ها در حوزه افزایش اختیارات در حوزه زمین شهری (ماده ۲۸)
۱۰. بازنگری قوانین در مورد چارچوب مشارکت شهرداری و دولت در زمینه ارائه خدمات فرهنگی و عمومی (ماده ۲۸)
۱۱. انتقال مدیریت در استفاده شهرداری از اوراق مشارکت (ماده ۲۸)
۱۲. پیشنهاد افزایش سهم شهرداری‌ها از مالیات بر ارزش افزوده و پیگیری از طریق شورای عالی استنها (ماده ۲۸)
۱۳. انتقال تشخیص وصول مالیات بر درآمد مشاغل به کلان شهرها (ماده ۲۸)
۱۴. پیشنهاد طراحی نظام مالیات‌های ترکیبی محلی، سبز و... با پیگیری از طریق شورای عالی استنها (ماده ۲۸)
۱۵. پیشنهاد اختصاص جرایم وصولی راهتمایی و رانندگی درون شهری به شهرداری‌ها و پیگیری از طریق شورای عالی استنها (ماده ۲۸)
۱۶. تسهیل استقراض از نظام بانکی با نرخ‌های پائین (ماده ۲۸)
۱۷. پیشنهاد دریافت بخشی از منابع نظام بیمه توسط شهرداری و طراحی مکانیزم مربوطه (به دلیل نقش شهرداری در ارتقا خدمات در زمینه ایمنی معابر و ایجاد فضاهای فراتر از رفاهی شهری و افزایش کیفی و کمی شاخص امید به زندگی) (ماده ۲۸)

راهنمای ۴: بهبود نقش دولت در مالیه شهری

سیاست‌ها:

۱. ارائه سازوکارهای چگونگی پیگیری و اجرای وصول مطالبات معوقه دولتی (ماده ۳)
۲. تعامل همکارا با دولت و سایر نهادهای حاکمیتی در جهت باز تعریف نقش دولت در مالیه شهری (ماده ۳)

راهنمای ۴: یادآرسازی درآمدهای حاصل از عوارض ساخت و ساز

سیاست‌ها:

۱. اصلاح ساختار، متناسب‌سازی و برقراری تعادل بین عوارض ساخت‌وسازهای جدید با ملاحظه اثرات و پیامدها بر اقتصاد شهر (ماده ۲۸)
۲. کاهش یا حذف درآمدهای ناشی از اعطای امتیازات فرافانوی (نظیر عوارض بر مازاد تراکم فانی و جرم تغییر کاربری) (ماده‌ها ۲۸ و ۲۹)

اقدامات اجرایی:

۱. تغییر نرخ های پایه تراکم پایه مالی (ماده ۲۸)
۲. تعدیل نرخ‌های پایه قیمت منطقه‌های (ماده ۲۸)
۳. ایجاد بانک اطلاعاتی منسجم و به روز زمین و ساختمان (ماده ۲۸)

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران مأموریت توسعه مدیریت و حکمروایی شهری

۸. مدیریت هزینه‌ها

اهداف و شاخص‌های راهبردی (سطح دوم):

۱۳۹۷	۱۳۹۶
۴	-
۲	-
۲۰	۱۵
۱۵	-
۴	۳۷
۳۰	۲۲
-	-

- ۱: نرخ کاهش بهای تمام شده واحد پروژه به قیمت ثابت (درصد)
- ۲: نرخ کاهش بهای تمام شده خدمات و فعالیت‌ها به قیمت ثابت (درصد)
- ۳: نسبت پرداخت دیون و بدهی به کل بودجه شهرداری تهران (درصد)
- ۴: کاهش ضرب و وابستگی سازمانها و شرکتهای بودجه عمومی شهرداری (درصد)
- ۵: نسبت تحقق یافته بودجه تملک دارایی سرمایه‌ای به کل مصارف بودجه (درصد)
- ۶: نسبت اعتبارات واگذاری دارایی مالی به کل بودجه سالانه شهرداری تهران (درصد)
- ۷: بهبود انضباط مالی مناطق، سازمانها و شرکتهای (درصد)

چشم‌انداز

تهران کلاسشهری با اقتصاد
مدن

اولویت و مسأله کلیدی

ماینه شهری، سرمایه‌گذاری و
کارآفرینی، منابع پایدار و
کاهش هزینه‌های اداره شهر

هدف و شاخص کلان

عدم انحراف از اعتبارات
مصوب هزینه‌ای بودجه

اهداف و شاخص‌های کلان مدیریت هزینه‌ها (سطح اول)

شاخص	واحد	تعریف	مأموریت شماره ۲۱	هدف کمی
میزان شاخص	درصد	نسبت اعتبارات بودجه هزینه‌ای به بودجه هزینه‌ای مصوب	-	100% 100% 100% 100%

اهداف و شاخصهای راهبردی مدیریت هزینه‌ها (سطح دوم)

ردیف	میزان شاخص	واحد	تعریف	مأموریت شماره ۲۱	هدف کمی
۱	کاهش ضرب و وابستگی سازمانها و شرکتهای بودجه عمومی شهرداری	درصد	نرخ کاهش نسبت وابستگی سازمانها و شرکتهای بودجه عمومی شهرداری نسبت به سازمانها و شرکتهای بودجه عمومی شهرداری نسبت به جمع کل بودجه اختصاصی سازمانها و شرکتهای در هر سال	-	100% 100% 100% 100%
۲	نرخ کاهش بهای تمام شده واحد پروژه به قیمت ثابت	درصد	نرخ کاهش هزینه‌های مستقیم مربوط به هزینه تمام‌عیاری پروژه و هزینه‌های مستقیم نیروی کار به قیمت ثابت سال ۱۳۹۷ در هر سال	-	7% 7% 7% 7%
۳	نرخ کاهش بهای تمام شده خدمات و فعالیتها به قیمت ثابت	درصد	نرخ کاهش هزینه‌های مستقیم مربوط به هزینه خدمات و فعالیتها و ارائه شده نسبی به قیمت ثابت سال ۱۳۹۷ در هر سال	-	7% 7% 7% 7%
۴	نسبت پرداخت دیون و بدهی به کل بودجه شهرداری تهران	درصد	نسبت میزان دیون و بدهی پرداخت شده به کل بودجه شهرداری در هر سال	100% 100% 100% 100%	
۵	نسبت تحقق یافته بودجه تملک دارایی سرمایه‌ای به کل مصارف بودجه	درصد	نسبت مجموع اعتباراتی که صرف ایجاد و توسعه ظرفیتهای جدید و بازسازی و تعمیرات اساسی آنها می‌شود به کل مصارف بودجه شهرداری تهران در هر سال	77% 77% 77% 77%	
۶	نسبت اعتبارات واگذاری دارایی مالی به کل بودجه شهرداری تهران	درصد	نسبت اعتبارات واگذاری دارایی مالی به کل بودجه شهرداری تهران در هر سال	77% 77% 77% 77%	
۷	بهبود انضباط مالی مناطق سازمانها و شرکتهای	درصد	این شاخص شاخصی ترکیبی است که کل میزان انضباط مالی مناطق، سازمانها و شرکتهای زیر مجموعه شهرداری را نشان می‌دهد	-	- - - -

راهبردها، سیاست ها و اقدامات اجرایی:

راهبردها: بودجه ریزی بر مبنای عملکرد

سیاست‌ها:

۱. افزایش کارایی مکانیسم تخصیص بودجه بر تحقق برنامه ها و فعالیت ها (مواد ۲۵، ۱۴، ۳۲) و برقراری ارتباط میان برنامه ها و فعالیت ها با رسالت و اهداف سازمان (مواد ۲۵، ۱۴، ۳۲)
۳. نظارت موثر بر اجرای عملیات از طریق ارزیابی عملکرد و گزارش نتایج (مواد ۲۵، ۱۴، ۳۲)
۴. هفتمند نمودن تخصیص منابع (مواد ۲۵، ۱۴، ۳۲)
۵. بهره برداری از اطلاعات عملکرد در ایجاد محرک های انگیزشی/انگیزشی (مواد ۲۵، ۱۴، ۳۲)

اقدامات اجرایی:

۱. ارتقاء اطلاعات مستعد قابل سنجش برای آنکه بتوان به استناد آنها میزان پیشرفت و موفقیت برنامه ها را در مقابل تخصیصهای بودجه کنترل کرد (مواد ۲۵، ۱۴، ۳۲)
۲. پیوند اطلاعات برنامه ریزی راهبردی با بودجه (مواد ۲۵، ۱۴، ۳۲)
۳. توسعه و یکپارچه سازی شاخص های عملکرد در چهارچوب بودجه (مواد ۲۵، ۱۴، ۳۲)
۴. گزارش نتایج بر اساس شاخص های عملکرد (مواد ۲۵، ۱۴، ۳۲)
۵. سنجش مستعد انحراف برنامه ها و فعالیتها از راهبردها و اهداف سازمان و اصلاح آن (مواد ۲۵، ۱۴، ۳۲)
۶. برقراری نظام پاداش و تنبیه بر اساس ارزیابی عملکرد (مواد ۲۵، ۱۴، ۳۲)

راهبردها: مدیریت دیون و بدهی ها

سیاست‌ها:

۱. مدیریت بدهی های شهرداری را در سال نخست اجرای برنامه به نحوی که اقسام لازم برای پرداختی بدهی های شهرداری در اثنای ده سال انجام گیرد (ماده ۳)
۲. اولویت بندی پروژه های با تمام (ماده ۳)

اقدامات اجرایی:

۱. استقرار سامانه مدیریت بدهیها و مطالبات شهرداری در سال اول برنامه (ماده ۳)
۲. محدودیت ایجاد بدهی جدید توسط هر یک از واحدها، شرکتها و سازمانهای شهرداری در چارچوب بودجه مصوب (ماده ۳)
۳. ارتقاء جدول زمانبندی و مکانیزم تسویه دیون و تعهدات به تشخیص حقیق و حقوقی و بازپرداخت وامهای دریافتی و منابع مورد نیاز برای پرداخت آنها (ماده ۳)
۴. شناسایی اولویت بندی علل و عوامل طولانی شدن پروژه ها و رفع موانع حقوقی، مالی و اجرایی آنها (ماده ۳)
۵. تعیین تکلیف و اولویت بندی پروژه ها با ریسکد بهره‌وری اقتصادی و فوریت خدمات (ماده ۳)
۶. استقرار خزانه داری الکترونیک (ماده ۳)
۷. الزام کلیه واحدهای اجرایی شهرداری اعم از مناطق، سازمانها، شرکتها و موسسات وابسته به واريز منابع درآمدی خود در حساب خزانه داری کل شهرداری (ماده ۳)
۸. حذف در ریافت شرکتها و موسسات وابسته به شهرداری، سازمانها، شرکتها و موسسات وابسته و جایگزین نمودن دریافت و پرداخت (الکترونیک) (ماده ۳)

راهبردها: مدیریت منابع غیر نقد

سیاست‌ها:

۱. ارتقاء شفافیت و نظارت پذیری در مدیریت و کنترل منابع غیر نقد (مواد ۲۷، ۳۳ و ۳۴)
۲. اقدامات اجرایی: راه اندازی بازار الکترونیکی تهاتر منابع غیر نقد

راهبردها: مدیریت منابع با تمرکز بر خرقه داری

سیاست‌ها:

۱. ارتقاء جایگاه خزانه داری (مواد ۳۴، ۳۴، ۳۹)
۲. استقرار خزانه داری الکترونیک
۳. الزام کلیه واحدهای اجرایی شهرداری اعم از مناطق، سازمانها، شرکتها و موسسات وابسته به واريز منابع درآمدی خود در حساب خزانه داری کل شهرداری
۴. حذف در ریافت وجه نقد در کلیه واحدهای شهرداری، سازمانها، شرکتها و موسسات وابسته و جایگزین نمودن دریافت و پرداخت الکترونیک

راهبردها: بازنگری (بازرایی) روابط شرکتها و سازمان های وابسته و همکار با شهرداری تهران

سیاست‌ها:

۱. کاهش هزینه‌ها و میزان وابستگی مالی سازمان و شرکت های تابعه به بودجه عمومی شهرداری (ماده ۲۵)
۲. برقراری و واگذاری فعالیت های سازمانها و شرکت های تابعه شهرداری (ماده ۵)

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران ماموریت شهرسازی و معماری

چشم انداز

تهران؛ شهری پایدار و منسجم
با ساختاری مناسب برای
سکونت، فعالیت و فراغت و با
فضاهای عمومی متنوع و
گسترده

اولویت و مساله کلیدی

انتظام بخشی به کالبد و
فضای شهری محدوده و
حریم، بافت فرسوده
حفاظت از بافت تاریخی و
ساماندهی سیما و منظر
شهری

هدف و شاخص کلان

کیفیت و کارایی محیط شهری

اهداف و شاخص های راهبردی (سطح دوم):

- ۱: نرخ نوسازی بافت های فرسوده (درصد)
- ۲: میزان مغایرت پروانه های صادره با ضوابط طرح تفصیلی (درصد)
- ۳: میزان تحقق سرانه های هفت گانه خدماتی (درصد)
- ۴: نسبت طرح های موضعی و موضوعی تهیه شده (درصد)
- ۵: میانگین زمان صدور انواع پروانه ها و گواهی ساختمانی روز (کل)
- ۶: کنترل و رصد هوشمند حریم شهر تهران (تعداد)

۱۳۹۳	۱۳۹۲
۴۳	۵۳
-	-
-	-
۱۶	۱۰۰
۱۸۰	۴۰
۰	۳۲

اهداف و شاخص‌های (سطح اول)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	سال تعیین شده	هدف کمی
1	ارتقاء کیفیت و کارایی محیط شهری	-	این شاخصی ترکیبی است از تحلیلی مؤلفه‌ها و لایه‌های شبکه معابر، کاربری فضایی تثبیت شده، طرح‌های موضعی، موضعی، تراشی ذخیره و... که تا پایان سال اول برنامه تعریف، محاسبه و هدف گذاری خواهد شد.	1396	1396 1397 1398 1399 1400

اهداف و شاخصهای راهبردی (سطح دوم)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	سال تعیین شده	هدف کمی
1	نسبت طرح‌های موضعی و موضعی تهیه شده	درصد	نسبت تعداد طرح‌های تهیه شده به کل طرح‌های تکمیلی (طرح جامع و تفصیلی) در سال‌های برنامه	1396	1396 1397 1398 1399 1400
2	تراخ پایش و کنترل هوشمند حرم شهر تهران	درصد	نسبت مساحت حرم شهری پایش شده توسط دوربین‌ها به کل مساحت حرم شهر تهران در سال‌های برنامه	1396	1396 1397 1398 1399 1400
3	میزان کنترل مساحت وسازهایی واقع در حرم شهر تهران	تعداد	تعداد پرونده‌های اجرا شده (تولگی و رفع اثر)	1396	1396 1397 1398 1399 1400
4	انطباق ظرفیت جمعیت پذیری به جمعیت مصوب طرح تفصیلی	درصد	نسبت تعداد جمعیت جذب شده به ظرفیت طرح تفصیلی مصوب	1396	1396 1397 1398 1399 1400
5	میزانگین زمان ساخت انواع پروژه‌ها (کل) و گواهی ساختمان	روز	میانگین زمان صدور انواع پروژه‌ها و گواهی ساختمانی (ادرس) برین شهرتاریخ در هر سال	1396	1396 1397 1398 1399 1400
6	انطباق پروژه‌های ساختمانی با دستور نقشه‌های صادره	درصد	تعداد پروژه‌های صادره منطبق با طرح تفصیلی به کل پروژه‌های صادره در سال‌های برنامه	1396	1396 1397 1398 1399 1400
7	میزان نظارت طرح‌ها و برنامه‌های راهبردی طراحی شهری و مدیریت منظر شهری	درصد	تعداد طرح‌های تهیه و اجرا شده برنامه راهبردی طراحی شهری و مدیریت منظر شهری به کل طرح‌های موجود در برنامه راهبردی در سال‌های برنامه	1396	1396 1397 1398 1399 1400
8	میزان تحلیلی برنامه‌های هفت گانه شدایی	درصد	نسبت برنامه‌های تحلیلی شده به کل برنامه‌های پایش پیشی شده در طرح تفصیلی در سال‌های برنامه	1396	1396 1397 1398 1399 1400
9	میزان رعایت پروژه‌های صادره با ضوابط طرح تفصیلی	درصد	نسبت تعداد پروژه‌های صادره با ضوابط طرح تفصیلی به کل پروژه‌های صادره در هر سال	1396	1396 1397 1398 1399 1400
10	میزان نوسازی بافت‌های فرسوده	درصد	نسبت تعداد پانکها (مساحت) نوسازی بهسازی و مقاومسازی شده به کل پانک‌های فرسوده در سال‌های برنامه	1396	1396 1397 1398 1399 1400

راهبردها، سیاست ها و اقدامات اجرایی:

راهبرد ۱: احیاء و حفاظت فعال از میراث طبیعی، تاریخی و فرهنگی شهر

سیاست‌ها:

۱. مدیریت و راهبری یکپارچه احیاء آثار و محوطه ها و بافت های ارزشمند (ماده ۴۱)
۲. ارتقاء کارآمدی مدیریت بافت تاریخی (ماده ۴۶)
۳. حمایت و تشویق مالکان و سرمایه گذاران با هدف پایش عملکردی در بافت به منظور احیاء مراکز و هسته ها مسکونی و رگابیک (ماده ۴۶)

اقدامات اجرایی:

۱. بازنگری ضوابط و مقررات ویژه بافت تاریخی متناسب با هویت محلات و ابنیه محدوده های تاریخی (ماده ۴۶)
۲. تدقیق ضوابط بناهای تاریخی (ماده ۴۶)
۳. بازنگری ضوابط ساخت و ساز در بازار تهران (ماده ۴۶)
۴. تعیین فعالیت های مجاز به استقرار (ماده ۴۶)
۵. تهیه نمودن و تصویب ضوابط و مقررات برای طراحی و ساخت در بافت های ارزشمند تاریخی شهر (ماده ۴۶)
۶. بازنگری در ساختار سازمانی معاونت شهرسازی و معماری و تعیین جایگاه مدیریت بافت تاریخی در آن (ماده ۴۶)
۷. تدوین برنامه تعیین منطقه تاریخی تهران (ماده ۴۶)
۸. تدوین برنامه حمایتی، تهنسول گری جهت بهره برداری صحیح از اماکن تاریخی (ماده ۴۶)
۹. بازنگری و ارائه لایحه سند جامع مدیریت و حفاظت بافتها و ابنیه تاریخی، فرهنگی و طبیعی شهر (ماده ۴۶)
۱۰. تدوین برنامه ساماندهی محوطه های ارزشمند روستایی (ماده ۴۶)
- تدوین سازو کار صدور پروانه در آثار تاریخی و ارزشمند (ماده ۴۶)

راهبرد ۲: ارتقای کیفیت محیط شهری با توسعه عرصه های عمومی و ایجاد سبززدگی در محیط شهری

سیاست‌ها:

- توسعه عرصه های عمومی و فضاهای باز همگانی پداده محور (ماده ۴۷)

اقدامات اجرایی:

۱. طراحی، احداث و تقویت عرصه های عمومی و پدانه ای در مقیاس های مختلف فضایی کالبدی با اتخاذ بر عملکردهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی و نیز فضاهای استراحت کوچک مقیاس عمومی با اولویت خیابان های اساسی و پرتزد و فضاهای عرصه های عمومی برای شهروندان (ماده ۴۷)
۲. مکان پایی و احداث حداقل یک میدان گره پداده در هر یک از مناطق ۲۲ گانه در عرصه های دارای ظرفیت بالقوه با استفاده از مشارکت شهروندان (ماده ۴۷)

سیاست‌ها:

- استقرار مدیریت هماهنگ بصری و ارتقاء کیفی سیما و منظر شهری (ماده ۴۳)

اقدامات اجرایی:

۱. بازخوانی و تکمیل برنامه راهبردی طراحی شهری و مدیریت منظر شهری (ماده ۴۳)
۲. تدوین ضوابط و دستورالعمل طراحی نمای ساختمان های در مناطق و حوزه های هویتی ویژه (ماده ۴۳)
۳. تدوین ضوابط و دستورالعمل طراحی نمای ساختمان ها شاخص عمومی و دولتی (ماده ۴۳)
۴. تدوین آیین نامه اجرایی کمیته های معماری (ماده ۴۳)
۵. برنامه عملیاتی منظر شبانه شهر (ماده ۴۳)

راهبرد ۴: تأمین نیازها و ساماندهی خدمات شهری تهران

سیاست‌ها:

- افزایش سرانه های خدماتی متناسب با سرانه های پیشنهادی طرح جامع (ماده ۴۰)

اقدامات اجرایی:

- تهیه و تدوین برنامه تأمین خدمات (ماده ۴۰)

راهبرد ۵: حفاظت و مصیبت از حریم شهر و پایتخت

سیاست‌ها:

۱. ارتقاء استانداردهای کمی و کیفی زیست محیطی به منظور بهره‌وری و ایجاد سرزندگی (ماده ۴۵)
۲. جلوگیری از ساخت و ساز غیر مجاز در حریم (ماده ۴۵)
۳. کنترل و نظارت مستمر و پایش تحولات کالبدی بر حریم با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین (ماده ۴۵)
۴. رفع تعارضات قانونی و تداخلات سرزمینی (ماده ۴۵)

اقدامات اجرایی:

۱. اجرای عملیاتی طرح راهبردی حریم پایتخت (ماده ۴۵)
۲. تدقیق مرز محدوده و حریم شهر تهران (ماده ۴۵)
۳. تدقیق مرز و محدوده روستاهای دارای طرح هادی در حریم شهر تهران (ماده ۴۵)
۴. هوشمندسازی پایش و مانع‌گذایی مرز حریم شهر تهران (ماده ۴۵)
۵. راه‌اندازی مرکز بیسیم حریم شهر تهران (ماده ۴۵)
۶. تدوین طرح ساختاری حریم تهران (ماده ۴۵)
۷. پروژه‌های عمرانی سلاته در حریم مناطق (ماده ۴۵)
۸. ساماندهی میدانی ورودی (ماده ۴۵)
۹. ساماندهی مراکز کثرت و فعالیت (ماده ۴۵)
۱۰. ساماندهی مراکز سکونتگاهی (ماده ۴۵)
۱۱. ساماندهی اراضی تلو (ماده ۴۵)

راهبرد ۶: ارتقاء کیفیت کارایی مصیبت شهری با پهنه بنی، نحوه استفاده از اراضی و ساماندهی ساخت و ساز در انواع کاربری‌ها

سیاست‌ها:

۱. تدوین ساز و کار مناسب برای حسن اجرای طرح‌های توسعه شهری و ضوابط و مقررات (ماده ۴۰)
۲. افزایش کارآمدی و تحقق پذیری اهداف و راهبردهای طرح جامع (ماده ۴۰)
۳. رفع جلوگیری از تداخل نامناسب کاربری‌ها، تعیین عملکردهای مجاز به استقرار در پهنه‌ها (ماده ۴۰)
۴. آسیب شناسی بازنگری طرح تفصیلی (به هنگام سازی و اصلاح لایه‌ها و ضوابط و مقررات) (ماده ۴۰)

اقدامات اجرایی:

۱. پیگیری احیای نهاد تهیه و پایش طرح‌های توسعه شهری و ایجاد ساز و کار مناسب جهت پایداری آن (ماده ۴۰)
۲. تعیین عملکردهای مجاز به استقرار (ماده ۴۰)
۳. اصلاح ماده ۱۰ قانون نظام صنفی و صدور مجوز استقرار فعالیت توسط شهرداری (ماده ۴۰)
۴. تدقیق ذخایر نوسازی و پیش‌بینی ساز و کار جلب مشارکت مالکان (ماده ۴۰)
۵. ایجاد لایه باغات و اراضی منجر به همراه تدوین ضوابط (ماده ۴۰)
۶. تدوین ضوابط و مقررات ویژه احداث پارکینگهای مکانیزه عمومی و اختصاصی (ماده ۴۰)
۷. تدوین ضوابط و مقررات ویژه احداث پارکینگهای محله‌ای (ماده ۴۰)
۸. تدوین ضوابط و مقررات ویژه احداث جایگاههای سوخت رسانی (ماده ۴۰)
۹. بازنگری و اصلاح ضوابط و مقررات صدور پروانه در املاک مسافعی و قولنامه‌ای (ماده ۴۰)
۱۰. تهیه و تکمیل طرح‌های موضوعی و موضوعی (ماده ۴۰)
۱۱. تهیه برنامه تأمین خدمات طرح تفصیلی (ماده ۴۰)
۱۲. ایجاد بانک زمین برای طرح‌های توسعه شهری (ماده ۴۰)
۱۳. تهیه اسناد توسعه اراضی شاخص (ماده ۴۰)

راهنمای ۷: نظارت و کنترل و ارتقاء کیفیت بر ساخت و ساز شهری و افزایش ایمنی

سیاست‌ها:

۱. نظارت و کنترل بر اجرای ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری و ساختمان در ساخت و سازهای شهری (ماده ۴۴)
۲. برخورد جدی و همه جانبه و بدون اغماص با هرگونه تخلف در ساخت و ساز (ماده ۴۴)

اقدامات اجرایی:

۱. تدوین ضوابط و آیین نامه استفاده از مصالح استاندارد در ساختمان‌ها (ماده ۴۴)
۲. تهیه و تدوین ضوابط و دستورالعمل‌های اجرایی استفاده از آرزوی‌های نو و تجدیدپذیر در ساختمان (ماده ۴۴)
۳. تدوین ضوابط تشخیص ساختمان‌های با دوام و برقراری ساز و کارهای مناسب به منظور جلوگیری از تخریب ساختمان‌های مذکور (ماده ۴۴)
۴. پیگیری عملیاتی شدن شناسنامه فنی ساختمان و بیمه تضمین کیفیت با همکاری مراجع ذیربط (ماده ۴۴)
۵. پیگیری تصویب آیین نامه کنترل ساخت و ساز مطروح، در هیات دولت (ماده ۴۴)
۶. برگزاری جلسات تخصصی با سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران و انجمن‌های صنفی (ماده ۴۴)
۷. اصلاح رویه‌ها، فرایندها و شرح وظایف موجود در زمینه شناسایی و جلوگیری از وقوع تخلفات ساختمانی، رسیدگی به تخلفات و صدور و اجرای اراخ ماده صد (ماده ۴۴)
۸. ایجاد مکانیزم پایش مستمر و آزرینی کمی و کیفی روند تحولات کلانمدی شهر تهران (ماده ۴۴)
۹. ایجاد تابلو شهر جهت دریافت نظرات شهروندان درخصوص طرح‌ها و پروژه‌های شهرسازی (ماده ۴۴)

راهنمای ۸: ایجاد شفافیت، هوشمند سازی و پایش مستمر فرایند کنترل و نظارت بر تحولات کلانمدی و ساخت و ساز

سیاست‌ها:

۱. نظارت شفاف سازی و افزایش سطح دسترسی شهروندان به اطلاعات مورد نیاز (ماده ۴۴)
۲. ساماندهی زیرساخت‌های لازم جهت هوشمندسازی فرایندها و رویه‌های موجود (ماده ۴۴)
۳. افزایش سطح دسترسی کارشناسان به منظور پایش تحولات کلانمدی و جمعیتی (ماده ۴۴)
۴. افزایش دقت هوشمندسازی در فرایند صدور پروانه از طریق تدقیق لایه‌ها (۲۰۰۰۱ به ۱۰۰۰۱) (ماده ۴۴)

اقدامات اجرایی:

۱. بازنگری و اصلاح سامانه قوانین و مقررات شهرسازی با توجی گری معاونت شهرسازی (ماده ۴۴)
۲. تدوین ضوابط ملاک عمل (تعین موارد ناسخ و منسوخ) و انتشار آن برای عموم (ماده ۴۴)
۳. تدوین و اجرای برنامه هوشمندسازی آف‌لاین‌های موجود در فرایند صدور پروانه و حدود اختیارات شورای معماری (ماده ۴۴)
۴. طراحی داشبوردهای مدیریتی برای تحلیل و پردازش داده‌ها (ماده ۴۴)
۵. ایجاد کارگروه دائمی جهت تعامل سازمان فناوری با معاونت شهرسازی و معماری (ماده ۴۴)
۶. اصلاح رویه‌ها، فرایندها و شرح وظایف موجود در زمینه شناسایی و جلوگیری از وقوع تخلفات ساختمانی (ماده ۴۴)
۷. تعیین و اعمال ضوابط و محدودیت‌های ساخت و ساز و استقرار کاربری‌ها در پهنه‌های خطرپذیر و حریم آن‌ها (ماده ۴۴)
۸. پیگیری سازوکارهای تضمین کیفیت ساختمان در صدور پروانه (ماده ۴۴)

راهبرد ۱۰: تعدیل تقاضای سفر از طریق ساماندهی و ارائه خدمات عمومی در مراکز شهری، پایانه ها و ایستگاه های خطوط ریلی

سیاست ها:

حمایت سیاست های هماهنگ کاربری زمین و حمل و نقل عمومی و خصوصی (ماده ۴۷)

اقدامات اجرایی:

۱. تدوین برنامه استراتژیک توسعه مبتنی بر حمل و نقل همگانی (TOD) به منظور بهره برداری در فرایند بازبینی طرح تفصیلی (ماده ۴۷)
۲. تهیه سند نظام مدیریت بهره برداری فضاهای همگانی و عرصه های عمومی شهری، فضاهای عمومی و زیرساخت های حمل و نقل شهر (ماده ۴۷)
۳. تدوین طرح مکان یابی میدانهای پیاده به تفکیک مناطق (ماده ۴۴)

راهبرد ۹: مناسب سازی راه های شهری و پایانه ها برای حرکت و دسترسی آسان اقشار کم توان

سیاست ها:

ایجاد تسهیلات و پیش بینی های لازم برای گسترش و توسعه حرکت و پیاده افشار کم توان (ماده ۴۷)

اقدامات اجرایی:

۱. تشکیل کمیته مناسب سازی فضاهای شهری در مناطق ۲۲ گانه (ماده ۴۷)
۲. تدوین دستورالعمل اجرایی ضوابط مناسب سازی و دسترسی پذیری برای افراد دارای معلولیت و توان یاب در ساخت و ساز شهری و فضاهای عمومی و زیرساخت های حمل و نقل شهر (ماده ۴۷)
۳. برنامه جامع جهت تعریف برنامه های اقدام در حوزه مناسب سازی (ماده ۴۷)

راهبرد ۱۱: حفاظت توسعه و ساماندهی بافت های مناطق حفاظت شده، پارک های جنگلی و شهری

سیاست ها:

۱. حمایت و صیانت از باغات از طریق بازنگری در ضوابط باغات (ماده ۴۹)
۲. حفظ مالکیت عمومی و مدیریت یکپارچه در اراضی عباس آباد از طریق پالایش عملکردی و بهره گیری از ارزش های طبیعی و گردشگری در جریان طراحی و بهره برداری (ماده ۴۸)

اقدامات اجرایی:

۱. تهیه طرح شناسایی باغات و اراضی مشجر به تفکیک و تشکیل لایه باغات (ماده ۴۹)
۲. تدوین ضوابط و مقررات با هدف حفظ و صیانت از باغات (ماده ۴۹)
۳. تسلک موردی باغ های دارای ارزش اکولوژیک و تاریخی (ماده ۴۹)
۴. تهیه برنامه حفظ و گسترش باغ ها (ماده ۴۹)
۵. ایجاد فرایند ویژه صدور پروانه برای باغ ها (ماده ۴۹)
۶. انجام پروژه های اجرایی محدوده عباس آباد (ماده ۴۸)

راهبرد ۱۲: نوسازی و بازآفرینی بافت فرسوده

سیاست ها:

۱. حمایت رافع مسائل اجتماعی و زمینه های بروز آسیب در محلات دارای بافت فرسوده (ماده ۴۱)
۲. بازآفرینی عرصه های ناکارآمد شهری (ماده ۴۱)
۳. ایجاد هماهنگی های بین بخشی از طریق بهره گیری از ظرفیت ستاد ملی بازآفرینی (ماده ۴۱)
۴. رافع ناپذیری و فرسودگی بافت با تاکید بر ارتقاء کیفیت زندگی در محلات (ماده ۴۱)
۵. توسعه فعالیت های ستاد بازآفرینی شهر و مناطق و ارتقاء ظرفیت دفتر (ماده ۴۱)
۶. مشارکت در احداث مسکن جایگزین برای پستیبنایی از برنامه های نوسازی (ماده ۴۱)
۷. جبران کمبود خدمات پستیبنای سکونت در محلات دارای بافت فرسوده (ماده ۴۱)

اقدامات اجرایی:

۱. انجام اقدامات اجتماعی و اقتصادی در سطح محلات هدف (کاهش آسیب ها، ارتقای امنیت، آموزش اجتماعی، مهارت افزایی و کارآفرینی) (ماده ۴۱)
۲. تهیه برنامه توسعه محلات با مشارکت کنشگران و به ویژه اجتماع محلی (ماده ۴۱)
۳. تدقیق محدوده بافت فرسوده (ماده ۴۱)
۴. اجرای پروژه های بازآفرینی شهری در عرصه های ناکارآمد شهری و پروژه های پهنساز محلی (ماده ۴۱)
- تهیه برنامه اقدام و الگوی مداخله در محلات بافت فرسوده (ماده ۴۱)
۵. بروز رسانی بسته های تشریحی برای جلب مشارکت بخش خصوصی (ماده ۴۱)

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران مأموریت حمل و نقل و ترافیک

چشم انداز

تهران، شهری روان با رفاه
عمومی و زیرساخت‌های
مناسب

اولویت و مساله کلیدی

ترافیک، عبور و مرور
روان و توسعه شبکه
حمل و نقل عمومی

هدف و شاخص کلان

کاهش سهم شبکه با ترافیک
سنگین (کند و بحرانی)
از ۱۳٫۶ به ۱۰٫۹ درصد

اهداف و شاخص های راهبردی (سطح دوم):

سهم مترو از کل سفرهای درون شهری (درصد)

سهم اتوبوس از کل سفرهای درون شهری (درصد)

سهم تاکسی باژانس و شرکت‌های اینترنتی مسافری از کل سفرهای درون شهری (درصد)

میانگین سرعت وسایل حمل و نقل همگانی (کیلومتر بر ساعت)

میانگین سرعت سفر درون شهری (کیلومتر بر ساعت)

سهم فضای پارک حاشیه‌ای تحت پوشش مکانیزه (برای معابر مجاز)

۱۴۰۳ ۱۳۹۷

۱۸ ۱۰

۱۸ ۱۵٫۸

۲۰ ۲۳٫۴

۲۰٫۹ ۱۸٫۲

۳۶٫۵ ۲۴٫۵

۱۰۰ ۰

اهداف و شاخص‌های کلان حوزه حمل و نقل و ترافیک (سطح اول)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	میانگین (۹۵)	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	هدف کمی
۱	افزایش سهم شبکه با ترافیک سنگین (LKD) و بحرانی از سطح کل شبکه	درصد	مساحت شبکه با ترافیک سنگین تقسیم بر مساحت کل شبکه	۱۳,۶	۱۲,۵	۱۲	۱۲,۴	۱۲,۵	۱۲,۴	۱۲,۴

اهداف و شاخص‌های راهبردی حوزه حمل و نقل و ترافیک (سطح دوم)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	میانگین (۹۵)	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	هدف کمی
۱	سهم مترو از کل سفرهای درون‌شهری	درصد	نسبت تعداد سفرهای انجام شده توسط سامانه مترو به تعداد کل سفرهای درون‌شهری انجام شده شهر تهران	۱۰	۱۲	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵
۲	سهم اتوبوس از کل سفرهای درون‌شهری	درصد	نسبت تعداد سفرهای انجام شده توسط سامانه اتوبوسرانی به تعداد کل سفرهای درون‌شهری انجام شده شهر تهران	۳۵,۸	۳۲	۳۲	۳۲	۳۲	۳۲	۳۲
۳	سهم تاکسی، اتوبوس و شبکه‌های ابتدایی معابر از کل سفرهای درون‌شهری	درصد	نسبت تعداد سفرهای انجام شده با تاکسی، اتوبوسها و شبکه‌های ابتدایی معباری به کل سفرهای درون‌شهری انجام شده شهر تهران	۲۲,۳	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲
۴	میانگین سرعت وسایل حمل و نقل همگانی	کیلومتر بر ساعت	مسافت طی شده تقسیم بر زمان طی شده برای کلیه وسایل نقلیه همگانی	۱۸,۷	۱۹,۳	۱۹,۳	۱۹,۳	۱۹,۳	۱۹,۳	۱۹,۴
۵	میانگین سرعت سفر درون‌شهری	کیلومتر بر ساعت	میانگین زمان یک سفر درون‌شهری به طول مسیر برای تمامی وسایط معبار در سطح شهر	۲۲,۵	۲۲,۲	۲۲,۲	۲۲,۲	۲۲,۲	۲۲,۲	۲۲,۲
۶	سهم فضاهای پارک ماشینها تحت پوشش مکانیze برای معابر (مجاز)	درصد	نسبت فضاهای پارک ماشینهای مکانیze شهر تهران به کل فضاهای پارک ماشینهای	۰	۷,۱	۷,۱	۷,۱	۷,۱	۷,۱	۷,۱

راهبردها، سیاست‌ها و اقدامات اجرایی:

راهبرد ۱: توسعه و ارتقای بهره‌وری حمل و نقل همگانی

سیاست‌ها:

- ۱- تکمیل و توسعه سامانه‌های ریلی با تأکید بر ارتقای بهره‌وری سامانه‌های ریلی موجود و در دست احداث (ماده ۵۱)
- ۲- باز طراحی شبکه نقلیه‌کننده در سطوح مختلف سیستمهای حمل و نقل همگانی (مترو، BRT و LRT) (ماده ۵۱)
- ۳- توسعه و بهسازی ناوگان در جهت افزایش کیفیت ناوگان حمل و نقل همگانی و نیمه همگانی
- ۴- مدیریت و یکپارچه‌سازی عملکرد سامانه‌های حمل و نقل همگانی (ریلی و غیر ریلی) و نیمه همگانی، کرانه، اطلاعات و ...
- ۵- رفع موانع قانونی و اجرایی مشارکت فعال بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، طراحی، اجرا و بهره‌برداری از طرح‌های حمل و نقلی (ماده ۵۰)

اقدامات اجرایی:

- ۱- همکاری در ارائه کمک‌فنی، اعتباری و تسهیلاتی در جهت توسل سازی ناوگان حمل و نقل همگانی و نیمه همگانی (اون و تاکسی) به تبدیل ناوگان دیزل به CNG یا LNG + هیبریدی (ماده ۵۵)
- ۲- احداث خطوط اولویت‌دار مترو و تکمیل دسترسی‌ها و پلانه‌ها و پارکینگ‌های خطوط موجود
- ۳- تهیه برنامه جامع عملیاتی جهت متناسب‌سازی و دسترس‌پذیر کردن معابر شهری با اولویت معولین و سالمندان (ماده ۵۱)
- ۴- مهندسی مجدد، تکمیل و اصلاح خطوط اتوبوسرانی و تاکسیرانی شهر تهران (ماده ۵۱)

راهبرد ۲: مدیریت عرضه و تقاضای حمل و نقل

سیاست‌ها:

- ۱- بازنگری طرح‌های جامع شهری و تفصیلی به منظور ایجاد یکپارچگی و هماهنگی طرح‌های کاربری زمین و حمل و نقل با رویکرد TOD و بر مبنای مطالعات بازنگری طرح جامع حمل و نقل و ترافیک (ماده ۵۲)
- ۲- مدیریت تقاضای استفاده از موتورسیکلت (ماده ۵۲)
- ۳- مدیریت و کنترل هوشمند و هدفمند پارک حاشیه‌ای و غیر حاشیه‌ای
- ۴- تدوین نظام اعطای مجوز، ساماندهی، مدیریت یکپارچه و نظارت بر عملکرد سامانه‌های حمل و نقل نیمه‌همگانی (تاکسی، اتوبوس، شرکت‌های اینترنتی حمل و نقل مسافر و...) (ماده ۵۲)
- ۵- تدوین و اعمال نظام قیمت‌گذاری استفاده از زیرساخت‌های شهری (شبکه معابر و پارکینگ) (ماده ۵۲)

اقدامات اجرایی:

- ۱- بهنگام‌سازی مطالعات جامع حمل و نقل و ترافیک و ارائه طرح جامع حمل و نقل شهر تهران (ماده ۵۲)
- ۲- تهیه نقشه زمین‌های حمل و نقلی شهر توسط سیستم مترو یا BRT (زون‌های TOD) به شعاع حداکثر ۶۰۰ متر (ماده ۵۲)
- ۳- احداث و بازسازی خیابان کامل (ماده ۵۲)
- ۴- الزام صدور پروانه ساختمانی پروژه‌های بزرگ مقیاس به انجام مطالعات عرضه‌سنجی ترافیکی (ماده ۵۲)
- ۵- پیگیری اجرای طرح‌های متفاوت‌سازی ساعات آغاز و پایان کار ادارات، نهادها، سازمان‌ها، در راستای توزیع زمان اوج سفر در شهر (ماده ۵۲)
- ۶- اصلاح فرآیندهای مدیریت تاکسیرانی با تقویت جایگاه مقررات‌گذاری و نظارت بر فعالیت بخش خصوصی (ماده ۵۰)
- ۷- هویت بخشی، شناسایی و شناسنامه‌دار کردن موتور سواران (ماده ۵۲)
- ۸- مدیریت تقاضای استفاده از موتورسیکلت از طریق اعمال سیاست‌هایی مانند شیوه‌های بهینه توزیع بار و وضع محدودیت زمانی، مکانی، تردد برای موتورسیکلت‌ها و سایر راهکارهای ساماندهی تردد موتورسیکلت‌سواران (ماده ۵۲)
- ۹- تدوین دستورالعمل ساخت و بهره‌برداری از پارکینگ‌های شهر (ماده ۵۲)
- ۱۰- شناسایی، گذرگذاری و شناسنامه‌دار نمودن کلیه پارکینگ‌ها و محل‌های پارک دائمی شهر از اعم از خصوصی، عمومی و حاشیه معابر با به‌کارگیری آخرین تکنولوژی هوشمند (ماده ۵۲)
- ۱۱- انجام مطالعات نحوه شماره‌گذاری خودروهای پلاک تهران و تهیه لایحه مربوطه (ماده ۵۲)
- ۱۲- تدوین لوایح نظام قیمت‌گذاری استفاده از زیرساخت‌های شهری (شبکه معابر و پارکینگ) (ماده ۵۲)
- ۱۳- فرارگشتن در اولویت تخصیص بودجه‌بندی سالیانه برای ایجاد و بهره‌برداری از طرح‌ها و پروژه‌های حمل و نقل همگانی (ماده ۵۰)

راهبرد ۳: مدیریت یکپارچه حمل و نقل در پایتخت

سیاست‌ها:

- ۱- تمرکز اختیارات در شهرداری تهران (ماده ۵۲)
- ۲- بازنگری طرح‌های جامع شهری و تفصیلی به منظور ایجاد یکپارچگی و هماهنگی طرح‌های کاربری زمین و حمل و نقل با رویکرد TOD و بر مبنای مطالعات بازنگری طرح جامع حمل و نقل و ترافیک (ماده ۵۲)

اقدامات اجرایی:

- ۱- تهیه لایحه تمرکز اختیارات در شهرداری و مدیریت یکپارچه حمل و نقل در پایتخت (ماده ۵۲)
- ۲- بهنگام‌سازی مطالعات جامع حمل و نقل و ارائه طرح جامع حمل و نقل شهر تهران (ماده ۵۲)
- ۳- پیگیری اجرای طرح‌های متفاوت‌سازی ساعات آغاز و پایان کار ادارات، نهادها، سازمان‌ها، در راستای توزیع زمان اوج سفر در شهر (ماده ۵۲)
- ۴- الزام صدور پروانه ساختمانی پروژه‌های بزرگ مقیاس به انجام مطالعات عرضه‌سنجی ترافیکی (ماده ۵۲)
- ۵- شناسایی، گذرگذاری و شناسنامه‌دار نمودن کلیه پارکینگ‌ها و محل‌های پارک دائمی شهر اعم از خصوصی، عمومی و حاشیه معابر با به‌کارگیری آخرین تکنولوژی هوشمند (ماده ۵۲)

راهبرد ۴: ارتقای ایمنی و بهره‌وری معابر

سیاست‌ها:

- ۱- افزایش هزینه تردد خودروهای متعلق به منظور جلوگیری از ایجاد مخاطره در ایمنی و کاهش ظرفیت زیرساخت‌های حمل‌ونقل در جریان ترافیک (توقف غیرمجاز، سد معبر، پارک دوبله در خیابان، توقف در نزدیکی تقاطع و پارک خودرو در پیاده‌رو)
- ۲- بهبود و ارتقای ایمنی شبکه معابر و تسهیلات حمل‌ونقل (ماده ۵۲)
- ۳- ارتقای بهره‌وری زیرساخت‌های حمل‌ونقل (تعمیر و نگهداشت) (ماده ۵۱)
- ۴- اعمال سیاست‌های تشویقی جهت هویت بخشی و افزایش قانومندی موتورسوارها ازیرساخته پرداخت تسهیلات جهت بهبود ناوگان (ماده ۵۳)
- ۵- استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی جهت شناسایی و وصول عوارض یا رعایت اصل رقابت و شفافیت و مبتنی بر فناوری‌های نوین هوشمند

اقدامات اجرایی:

- ۱- وضع عوارض برای کاهش مخاطرات محیط‌زیستی، ایمنی و کاهش ظرفیت زیرساخت‌های حمل و نقل در جریان ترافیک شامل تردد خودرویی دوزخا و جز آن (ماده ۵۲)
- ۲- یکپارگی وضع قوانین و مقررات از طریق نهادهای ذیربط جهت رعایت عوارض شهری بر سوخت و تردد خودروها و سایر محدودیت‌های مکانی و زمانی (ماده ۵۵)
- ۳- تمهید سامانه مکانی و کشوری برای ثبت، پیش و پرداخت عوارض خودروها به منظور وصول کامل عوارض خودروهایی که در شهر تردد می‌نمایند (ماده ۵۵)
- ۴- تعیین لوایح نظام قیمت‌گذاری استفاده از زیرساخت‌های شهری (شبکه معابر و پارکینگ) (ماده ۵۴)
- ۵- اختصاص ۵۰ درصد منابع حاصل از عوارض تردد خودروها در مناطق مرکزی شهر پس از کسر عوارض حمل و نقل ریلی به اهداف موضوع ماده ۵۵
- ۶- تهیه برنامه عملیاتی ایمنی در حمل و نقل شهر تهران (ماده ۵۵)
- ۷- تعیین آیین‌نامه اعطای مجوز به بخش خصوصی جهت تشخیص، شناسایی و وصول عوارض (ماده ۵۵)
- ۸- رفع موانع قانونی و اجرایی مشارکت فعال بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، طراحی و اجرا و بهره‌برداری از طرح‌های حمل و نقلی و کاهش آلودگی هوا (ماده ۵۵)
- ۹- «ارتقای ایمنی سامانه ثبت آثار و تحلیل اطلاعات تصادفات در شهر» تا پایان سال اول برنامه به منظور شناسایی و اصلاح نقاط حادثه‌خیز شبکه معابر شهر (ماده ۵۴)
- ۱۰- ارائه بانک اطلاعات خودرویی توسط پلیس راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ و برداش آمار و اطلاعات تصادفات (ماده ۵۲)
- ۱۱- تدوین و استقرار نظام تعمیر و نگهداشت با استفاده از زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری (ماده ۸۸)
- ۱۲- هویت بخشی، شناسایی و شناسنامه‌دار کردن موتور سواران (ماده ۵۴)
- ۱۳- ارزیابی میزان آسیب‌پذیری در شبکه حمل و نقل مترویی تهران در برابر حوادث و بلایای طبیعی، نفوذ منابع آب سطحی و زیر زمینی، ریزش چاه و قنات و نقص فنی تجهیزات (ماده ۹۱)
- ۱۴- ارائه برنامه عملیاتی ارتقاء ایمنی و کاهش خطرپذیری در زیرساخت‌های شبکه حمل و نقل مترو شامل ایستگاه‌ها، تونل‌ها، سکوها، دسترسی‌ها و مبادی ورودی (ماده ۹۱)
- ۱۵- واگذاری ساخت، تکمیل یا بهره‌برداری حداقل یکی از خط‌های جدید یا موجود مترو تهران به بخش خصوصی (ماده ۵۵)
- ۱۶- واگذاری و بهره‌برداری حداقل یکی از پایانه‌های برون‌شهری به بخش خصوصی (ماده ۵۵)
- ۱۷- ارتقاء بهره‌وری سامانه‌های ریلی موجود و در دست احداث، کاهش سرفاصله زمانی، تکمیل هوشناسی‌ها و ورودی‌ها و ... (ماده ۵۱)

رأی‌دهنده: ساماندهی و مدیریت حمل و نقل بار و کالا

سیاست‌ها:

- 1- مدیریت تردد زمانی و مکانی خودروهای باری در شهر تهران (ماده 0۲)
- ۲- ساماندهی مشاغل مرتبط با امور حمل و نقل بار و مسافر نظیر نگاه‌های پارکری (ماده 0۲)

اقدامات اجرایی:

- 1- ایجاد تمهیدات قانونی لازم به منظور مدیریت زمانی و مکانی تردد خودروهای باری بر اساس نوع و وزن بار و میزان آلودگی آن در شهر (ماده 0۲)
- ۲- انتقال تردد خودروهای توزیع کالا به ساعات غیر اوج ترافیک (ماده 0۲)
- ۳- هدایت حمل بار بین شهری به رینگ خارجی معابر شهر (ماده 0۲)
- ۴- تعیین آیین‌نامه و استانداردهای متمرکز جهت اعطای مجوز، ساماندهی، مدیریت یکپارچه، نظارت بر عملکرد و تمرکز مشاغل و اصناف مرتبط با امور حمل و نقل بار و کالا (ماده 0۲)

رأی‌دهنده: توسعه و ارتقای سامانه‌ها و زیرساخت‌های حمل و نقل هوشمند

سیاست‌ها:

- 1- گسترش زیرساخت سامانه‌های هوشمند ترافیکی (ماده 0۴)
- ۲- توسعه کاربرد فناوری‌های هوشمند در مدیریت ترافیک، ثبت و کنترل تخلفات (کاهش نقش مستقیم نیروی انسانی)
- ۳- مدیریت، کنترل، جمع‌بندی، یکپارچه سازی و بازیابی داده‌های ترافیکی (ماده 0۴)

اقدامات اجرایی:

- 1- مدیریت، کنترل، جمع‌بندی و بازیابی داده‌های ترافیکی و توسعه زیرساخت سیستم‌های هوشمند در جهت ارتقاء کمی و کیفی سامانه‌های هوشمند (ماده 0۴)
- ۲- یکپارچه‌سازی خدمات حمل و نقل و اجرایی سامانه‌های تشویقی استفاده از حمل و نقل همگانی از طریق صدور کارت شهرپنوی اشتراکی یا به‌کارگیری سایر روش‌های پرداخت الکترونیکی نوین (ماده 0۴)
- ۳- یکپارچه‌سازی اطلاعات ترافیکی جهت ارتقای بهره‌وری سامانه‌های حمل و نقل غیررئلی (ماده 0۴)
- ۴- راه‌اندازی سامانه ثبت آمار و تحلیل اطلاعات تصادفات در شهر (ماده 0۲)

رأی‌دهنده: تأمین منابع پایدار در اجرای طرح‌های حمل و نقلی

سیاست‌ها:

- 1- رفع موانع قانونی و اجرایی مشارکت فعال بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، طراحی، اجرا و بهره‌برداری از طرح‌های حمل و نقلی و کاهش ریسک‌ها (ماده 0۵)
- ۲- اجرای سامانه‌های پاکداری ساخت و بهره‌برداری از تسهیلات حمل و نقل به بخش خصوصی
- ۳- ایجاد سازوکارهای قانونی جدید در تأمین منابع پایدار (ماده 0۵)

اقدامات اجرایی:

- 1- تأسیس صندوق محیط زیست و توسعه حمل و نقل عمومی شهر تهران "در راستای توسعه پایدار شهری و استفاده از حمایت‌های دولت در توسعه پایدار شهر (ماده ۳۰)"
- ۲- ارائه لایحه تأسیس صندوق مذکور و پیگیری تصویب آن در مراجع قانونی
- ۳- تعیین آیین‌نامه اعطای مجوز به بخش خصوصی جهت تشخیص، شناسایی و وصول عوارض (ماده 0۵)
- ۴- بازیابی سازوکارهای قانونی افزایش سهم حمل و نقل ریلی از طریق تخصیص عوارض تردد کنندگان در محدوده مرکزی شهر (طرح ترافیک) (ماده 0۵)
- ۵- توسعه و ساماندهی مجتمعه‌های ایستگاهی با کاربری مختلط به منظور تأمین منابع احداث سامانه‌های ریلی با رویکرد توسعه شهری مبتنی بر حمل و نقل همگانی (TOD) (ماده 0۵)
- ۶- اولویت‌بخشی به ایجاد و بهره‌برداری از طرح‌ها و پروژه‌های حمل و نقل همگانی در تخصیص اعتبارات سالیانه (ماده 0۵)
- ۷- پیگیری مطالبات شهرداری از دولت در طرح‌های توسعه حمل و نقل بر اساس قوانین فرادستی
- ۸- اختصاص 0۵ درصد منابع حاصل از عوارض تردد خودروها در مناطق مرکزی شهر پس از کسر عوارض حمل و نقل ریلی به اهداف موضوع ماده 0۵
- ۹- واگذاری خطوط اتوبوسرانی (عانی و تندرو) به بخش خصوصی با تغییر مدل خصوصی سازی خطوط اتوبوسرانی (ماده 0۵)
- 1۰- تکمیل و اصلاح خطوط تندرو در شهر (ماده 0۵)

چشم انداز

تهران، شهری پایدار و با
ساختار مناسب برای سکونت،
فعالیت و فراغت

اولویت و مساله کلیدی

کاهش و رفع آلودگی هوا
و آلودگی‌های محیط
زیستی

هدف و شاخص کلان

نسبت غلظت آلاینده‌های
موجود در هوا به حدود
استاندارد از ۱٫۵۲ به ۱٫۰۲

۱۴۰۲	۱۳۹۷
۱٫۵	۲٫۳
۸	۱۲٫۴
۷	۷

اهداف و شاخص‌های راهبردی (سطح دوم):

سهام حمل‌ونقل پاک-دوچرخه (درصد)
متوسط سن ناوگان اتوبوسرانی (سال)
متوسط سن ناوگان تاکسی‌رانی (سال)

اهداف و شاخص‌های کلان حوزه حمل‌ونقل و ترابیک (سطح اول)						
ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	مقیاس مرجع	هدف کمی	هدف کیفی
۱	نسبت غلظت آلاینده‌های موجود در هوا به حدود استاندارد	سال	وضعیت غلظت آلاینده‌ها در هوا بر اساس معیار تولید و احتراق آن با استاندارد سلامت‌محیط‌های عمومی	۱٫۵۱	۱٫۰۲	۱٫۰۲

اهداف و شاخص‌های راهبردی حوزه حمل‌ونقل و ترابیک (سطح دوم)						
ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	مقیاس مرجع	هدف کمی	هدف کیفی
۱	سهام حمل‌ونقل پاک-دوچرخه	درصد	نسبت تعداد سرفه‌های انجام شده توسط دوچرخه به تعداد کل سرفه‌های درون شهری انجام شده شهر تهران	۰٫۳	۰٫۶	۰٫۶
۲	متوسط سن ناوگان اتوبوسرانی	سال	میانگین طول عمر ناوگان اتوبوسرانی در هر سال	۱۰٫۲	۸	۸٫۵
۳	متوسط سن ناوگان تاکسی‌رانی	سال	میانگین طول عمر ناوگان تاکسی‌رانی در هر سال	۷	۷	۷

راهبردها، سیاست ها و اقدامات اجرایی:

راهبرد ۱: ایجاد محدودیت در تردد خودروهای آلاینده

سیاست ها:

- ۱- افزایش هزینه تردد خودروهای آلاینده به منظور جلوگیری از ایجاد مخاطره زیست محیطی و تخصیص آن به بهبود خدمات حمل و نقل همگانی (تردد خودروهای دودزا)
- ۲- ایجاد و بهبود نظام اخذ عوارض مبتنی بر فناوری های نوین هوشمند با تأکید بر کاهش اثرات نامطلوب حمل و نقل بر محیط زیست

اقدامات اجرایی:

- ۱- پیگیری اصلاح نظام عوارض سالیانه خودروها بر اساس رتبه بندی زیست محیطی خودروها
- ۲- وضع عوارض برای کاهش مخاطرات محیط زیستی، ایمنی و کاهش ظرفیت زیرساخت های حمل و نقل در جریان ترافیک
- ۳- بررسی وضع محدوده ZEE (مناطق فاقد هرگونه آلاینده ناشی از حمل و نقل) و پیگیری اخذ عوارض آلاینده (ماده ۵۵)
- ۴- پیگیری وضع قوانین و مقررات از طریق نهادهای ذیربط جهت دریافت عوارض شهری بر سوخت و تردد خودروها و سایر محدودیت های مکانی و زمانی (ماده ۵۵)
- ۶- تشدید سامانه جامع کشوری برای ثبت پایش و پرداخت عوارض خودروها به منظور وصول کامل عوارض خودرویی که در شهر تردد می نمایند (ماده ۵۰)
- ۷- تدوین آیین نامه اعطای مجوز به بخش خصوصی جهت تشخیص شناسایی و وصول عوارض (ماده ۵۰)

راهبرد ۲: کمک به ارتقای استانداردهای فنی و آلاینده گی وسایط نقلیه (اشخصی، همگانی و نیمه همگانی) تا سطوح استانداردهای زیست محیطی

سیاست ها:

- ۱- نوسازی و تجهیز ناوگان حمل و نقل همگانی و ارتقا استانداردهای زیست محیطی ناوگان نیمه همگانی موجود
- ۲- اجرای فرآیند معاینه فنی اختصاصی تهران و طرح محدوده کاهش (LEZ) در کل سطح شهر تهران
- ۳- توسعه و بهسازی ناوگان در جهت افزایش کیفیت ناوگان حمل و نقل همگانی و نیمه همگانی
- ۴- گسترش استفاده از موتورسیکلت های پاک و استاندارد

اقدامات اجرایی:

- ۱- نوسازی و ارتقای استانداردهای فنی و آلاینده گی ناوگان حمل و نقل همگانی تا سطوح استانداردهای محیط زیست
- ۲- تجهیز ناوگان تاکسیرانی به کاتالیزور و نظارت بر عملکرد و تعویض به موقع آنها (ماده ۵۵)
- ۳- توسعه کمی و کیفی مراکز معاینه فنی در جهت افزایش ظرفیت و ارائه خدمات معاینه فنی به خودروهای سبک دارای پلاک تهران (ماده ۵۵)
- ۴- همکاری در ارائه کمک های فنی و اعتباری و تسهیلات در جهت نوسازی ناوگان حمل و نقل همگانی و نیمه همگانی (اون و تاکسی) تبدیل ناوگان دیزل به CNG یا LNG + هیبریدی (ماده ۵۵)
- ۵- همکاری و استفاده از ظرفیت های قانونی به منظور حمایت از نوسازی ناوگان تاکسیرانی و اتوبوس های شهری
- ۶- تشویق شهروندان به استفاده از خودروها و موتورسیکلت های هیبریدی و برقی از طریق سیاست های تشویقی (ماده ۵۵)
- ۷- اعمال سیاست های تشویقی جهت بهبود و استانداردسازی ناوگان و تبدیل موتورسیکلت های کاربراتوری به اژنگوری و جایگزینی موتورسیکلت های بنزینی با موتورهای برقی (ماده ۳۵)

راهبرد ۳: توسعه حمل و نقل پاک و پیاده محور

سیاست‌ها:

- ۱- ارتقای حمل و نقل غیرموتوری (دوچرخه و پیاده)
- ۲- بهبود استانداردهای زیست محیطی ناوگان حمل و نقل همگانی و نیمه همگانی
- ۳- اجرای سیاست‌های تشویقی در جهت ترویج استفاده از خودروهای هبریدی (آماده ۵۵)
- ۴- گسترش استفاده از موتورسیکلت‌های پاک و استاندارد

اقدامات اجرایی:

- ۱- آموزش و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی، ترابری شهروندان به پیاده روی و دوچرخه‌سواری با بهره‌مندی از ظرفیت رسانه‌های جمعی، شبکه‌های اجتماعی، متخصصان و صاحب‌نظران حوزه ورزش (آماده ۸۰)
- ۲- توسعه مسیرهای ویژه دوچرخه‌سواری در جهت کاهش استفاده از خودروهای شخصی و اتصال به سیستم‌های حمل و نقل همگانی و دسترسی به سایر خدمات محلی (آماده ۵۵)
- ۳- تجهیز پست‌های و شیب بک‌نواخت معابر ساختمانی در دست‌آخذ (آماده ۵۵)
- ۴- افزایش سهم پیاده و دوچرخه از سفرهای درون شهری و اجرای طرح دوچرخه اشتراکی، احداث پادراه و مسیرهای ویژه دوچرخه‌سواری در معابر مستعد شهری (آماده ۵۵)
- ۵- کنترل انتشار آلاینده‌های محوطی هوا ناشی از ایستگاه‌های اتوبوسرانی درون‌شهری و پایانه‌های اتوبوسرانی برون‌شهری (آماده ۵۵)
- ۶- تجهیز ناوگان تاکسیرانی به کاتالیست و نظارت بر عملکرد و تعویض به موقع آنها (آماده ۵۵)
- ۷- تشویق شهروندان به استفاده از خودروها و موتورسیکلت‌های هبریدی و برقی از طریق سیاست‌های تشویقی (آماده ۵۵)
- ۸- اعمال سیاست‌های تشویقی جهت بهبود و استانداردسازی ناوگان و تبدیل موتورسیکلت‌های کاربرتموری به الکترونی و جایگزینی موتورسیکلت‌های بنزینی با موتورهای برقی (آماده ۵۵)

راهبرد ۴: پایش و کاهش آلاینده‌های زیست‌محیطی

سیاست‌ها:

- ۱- پایش و کاهش آلاینده‌های زیست‌محیطی ناشی از سیستم‌ها و تسهیلات حمل و نقل (آماده ۵۴)
- ۲- تاسیس «سند جامع آموزش شهروندی» در کلیه موضوعات مرتبط با خدمات شهری و حمل و نقل (آماده ۷۶)

اقدامات اجرایی:

- ۱- تهیه شاخص‌ها و فهرست اطلاعات پایه مرتبط با آلودگی هوا شامل سیاهه و ضرایب انتشار منابع آلاینده متحرک و ثابت و ارائه ماکزسی چندبندی بر حسب شاخص‌های آلودگی (آماده ۵۵)
- ۲- توسعه و بروز رسانی ایستگاه‌های سنجش آلودگی هوا
- ۳- توسعه کمی و کیفی مراکز معاینه فنی در جهت افزایش ظرفیت و ارائه خدمات معاینه فنی به خودروهای سبک دارای پلاک تهران (آماده ۵۵)
- ۴- کاهش آلاینده‌های صوتی شهر از طریق استفاده از کمربند سبز، طراحی و توسعه دیوارهای صوتی، شناسایی عوامل آلاینده صوتی، الزام به استفاده از اسفالت متخلخل و ... (آماده ۵۵)
- ۵- مشارکت در تدوین برنامه‌های آموزشی دیداری و شنیداری و اجرای سناریوهای تشویقی و استفاده از ظرفیت سازمان‌های مردمنهاد (NGO)

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران ماموریت خدمات شهری و محیط زیست

چشم انداز

تهران: شهری سرسبز و زیبا، شاداب و سرزنده با فضاهای عمومی متنوع و گسترده

اولویت و مساله کلیدی

صیانت و حفاظت از باغها و توسعه فضای سبز

هدف و شاخص کلان

افزایش مساحت فضای سبز شهر تهران از ۵۵۷۳۰ هکتار به ۶۱۰۳۰ هکتار (فضاهای سبز و بوستانها، معابر و ریفوژها و باغات تملک شده و کمربند سبز)

اهداف و شاخص های راهبردی (سطح دوم):

- ۱: سرانه فضای سبز درون شهری (متر مربع)
- ۲: سرانه فضای سبز پیرامون شهری (مترمربع)
- ۳: نسبت آب مصرفی در فضای سبز از پساب تصفیه شده و بار خالی آب (درصد)
- ۴: مساحت باغات تملک شده در شهر تهران (هکتار)

۱۴۰۲	۱۳۹۷
۱۶,۶۰	۱۶,۲۷
۳۶,۶۰	۲۳,۹
۳۵	۱۰
۱۰۰	۷۵

اهداف و شاخص‌های کلان حوزه خدمات شهری (سطح اول)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	هدف کمی (هکتار)				
				وضع موجود (سال ۱۳۹۸)	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲
۱	افزایش مساحت فضای سبز شهر تهران	درصد	مجموع مساحت فضاهای سبز و بوستانها، مزارع و راکوچها و باغات نعلک شده و کمربند سبز شهر تهران است.	۵۵۲۳۰	۵۷۴۸۰	۵۸۹۱۰	۵۹۹۶۰	۶۱۰۲۰

اهداف و شاخصهای راهبردی حوزه خدمات شهری (سطح دوم)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	هدف کمی				
				وضع موجود (سال ۱۳۹۸)	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲
۱	سرانه فضای سبز درون شهری	مترمربع	نسبت مساحت فضای سبز شهری به کل جمعیت شهر در هر سال	۱۸۱۲۲	۱۸۳۲۲	۱۸۵۲۲	۱۸۷۲۲	۱۸۹۲۲
۲	سرانه فضای سبز پراکنده شهری	مترمربع	نسبت مساحت فضای سبز شهری به کل جمعیت شهر در هر سال	۲۳۲۸	۲۳۲۸	۲۳۲۸	۲۳۲۸	۲۳۲۸
۳	میزان آب مصرفی پرداخت شده (آمده از پساب تصفیه شهری)	میلیون مترمکعب	میزان آب مصرفی پرداخت شده از پساب تصفیه شده در هر سال	۱۰	۱۵	۲۰	۲۵	۳۰
۴	مساحت باغات نعلک شده	هکتار	مساحت باغات نعلک شده در شهر تهران در سال های برنامه	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵

راهبردها، سیاست ها و اقدامات اجرایی:

راهبردها - توسعه یکپارچه و متوازن فضاهای سبز شهری، تفرجگاهی و گردشگری

سیاست ها:

۱. حفاظت و توسعه متوازن فضاهای سبز شهر تهران در مقیاس عملکرد شهری، منطقه ای، ناحیه ای و محله ای
۲. ترمیم احیاء و یکپارچه سازی شبکه های اکولوژیکی و توسعه محورهای سبز شهر تهران با رویکرد حفاظت، ساماندهی و ارتقاء کیفیت محیطی
۳. صیانت و حفاظت از باغات، رستگانه ها، رودر ه ها، پهنه ها و میراث طبیعی شهر و جلوگیری از تخریب عرصه های طبیعی حرم

اقدامات اجرایی:

۲. خرید زمین مستعد توسعه فضای سبز در مناطق کم برخوردار و محلات فاقد بوستان به مساحت ۲۵ هکتار (سالانه ۵ هکتار)
۳. توسعه فضای سبز معابر و پیاده راه ها و نیز افزایش منطقی تراکم کاشت در آنها (ماده ۱۱)
۴. طراحی واحدهای بوستانهای محله ای - احداث بوستانهای موضوعی (ماده ۱۱)
۵. پهنه سازی و بازپرسی سطوح فضای سبز شهر تهران با بهره گیری از گونه های سازگار با شرایط اقلیمی شهر تهران و کم نیاز
۶. توسعه سالانه جنگل کاری در قالب طرح کمربند سبز پیرامون شهر تهران با اولویت اجرا در دامنه جنوبی البرز (ماده ۱۱)
۷. تدوین برنامه عملیاتی احیاء ساختار و میراث طبیعی شهر و پیرامون آن (ماده ۱۰)
۸. احیاء کزبره های طبیعی و ایجاد کریدور سبز در سطح شهر تهران (ماده ۱۰)
۹. شناسایی، ثبت و تهیه اتمسفر میراث طبیعی شهر (ماده ۱۰)
۱۰. تهیه و تکمیل شناسنامه باغ ها، بوسته و گسسته و اراضی مشجر به تفکیک پلاک (ماده ۴۹)
۱۱. تهیه و تکمیل شناسنامه الکترونیک درختان معابر اصلی، میدانی و بوستان های شهر تهران (ماده ۴۹)
۱۲. تکمیل سامانه هوشمند کمپیوئر ماده ۷ (فرم الف و ب) و توسعه و استقرار سامانه کنترل هوشمند باغات (ماده ۴۹)
۱۳. تهیه نظام فنی و اجرایی پایش کیفی منابع آب های سطحی و رودر ه ها (ماده ۱۰)
۱۴. طرح مطالعاتی شناسایی امکان سنجی کاربری های سازگار با حفظ باغات در شهر تهران و تدوین بسته حمایتی - تشویقی برای ترغیب مالکان باغات به حفظ آنها (ماده ۴۹)
۱۵. تدوین ضوابط، دستورالعمل و ارائه مشوق های مناسب جهت ترغیب بخش خصوصی به حفظ باغات (ماده ۴۹)
۱۶. نگهداری از باغی که مالکین توانایی حفظ آنها را ندارند شامل آبیاری و عملیات داشت (کوددهی، مبارزه با آفات و بیماری ها (ماده ۴۹)
۱۷. خرید باغات با هر مساحتی در مناطق کم برخوردار (۱۷، ۱۰، ۷، ۸، ۱۱ و ۱۲) و باغات ارزشمند در مناطق دیگر (ماده ۴۹)
۱۸. تملک موردی باغات دارای ارزش اکولوژیک و تاریخی (ماده ۴۹)
۱۹. خرید بخشی از باغات بهم پیوسته (کن (ماده ۴۹)
۲۰. بازنگری و لغو ضوابط و مقررات تخریب کننده باغات (ماده ۴۹)
۲۱. پایش طرح تقصیلی و تثبیت لکه های سبز باغات و لکه های همجوار (ماده ۴۹)
۲۲. جلوگیری از تخریب بیشتر و حرم رودر ه ها و حفظ آنها به حالت طبیعی به عنوان مهم ترین کزبره های طبیعی شهر تهران
۲۳. تدوین طرح جامع فضایی سبز شهر تهران (ماده ۱۱)
۲۴. اجرای طرح جامع عملیاتی فضای سبز شهر تهران (ماده ۱۱)

سیاست‌ها:

۱. کاهش مصرف آب مورد استفاده در فضای سبز با هدف ارتقاء راندمان آبیاری با بهره‌مندی از فناوری‌های نوین و هوشمند آبرسانی و آبیاری
۲. اصلاح الگوی کاشت جهت کاهش مصرف آب و نیاز مرقابیتی با رویکرد استفاده از گونه‌های بومی و مقاوم به کم‌آبی و موثر در کاهش آلودگی هوا و کاهش هزینه‌های نگهداری و توسعه فضای سبز
۳. کاهش برداشت از منابع آب زیرزمینی با احیاء فنون و افزایش تصفیه روان‌آبهای آلوده و پساب‌ها به عنوان منابع آبی پایدار مورد نیاز خدمات شهری

اقدامات اجرایی:

۱. تدوین برنامه عملیاتی بهره‌برداری از آب خام تهران (آماده ۵۷)
۲. افزایش مساحت فضای سبز تحت پوشش شبکه آبیاری
۳. استفاده از روشهای نوین آبیاری (قطرهای، بارانی، زیرسطحی) به جای روشهای سنتی (شلنگی، ثقلی) (آماده ۵۷)
۴. لایروبی و بازسازی ۸۰ رشته قنوات فعال در سطح شهر تهران و استفاده از آب آنها جهت آبیاری فضای سبز (آماده ۵۷)
۵. بروز رسانی نقشه‌های فنون (آماده ۵۷)
۶. نصب تجهیزات و کنترلهای هوشمند جهت تعیین میزان برداشت آب از منابع به جهت افزایش راندمان آبیاری استفاده از سیستم‌های آبیاری تحت فشار عمق بارانی و قطره‌ای در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران (آماده ۵۷)
۷. ایجاد مخازن ذخیره شبکه مستقل آبرسانی و هوشمندسازی شبکه آبرسانی فضای سبز در مناطق ۲۲ گانه (آماده ۵۷)
۸. ایجاد زیر ساخت شبکه آبیاری تحت فشار در فضای سبز شهر تهران جهت افزایش راندمان آبیاری (آماده ۵۷)
۹. خرید و ایجاد تصفیه ثانویه و شبکه آبرسانی هوشمند پساب تصفیه خانه‌های محلی موجود مانند آبماتان، صاحبقرانیه، محلاتی و ... (آماده ۵۷)
۱۰. طرح مطالعاتی توسعه فضای سبز شهری با تأکید بر استفاده از گیاهان بومی، کم‌نیاز به آب و مواد غذایی، سازگار با شرایط آب و هوایی مناطق مختلف شهر تهران و مقاوم در مقابل آلودگی‌های زیست محیطی با هدف افزایش ماندگاری، تریخشی و کاهش هزینه‌های نگهداری فضاهای سبز شهری و افزایش احجام سبز شهری (با اولویت استفاده از درخت و درختچه) در (آماده ۵۷)
۱۱. کاهش سطوح چمنکاری در معابر سطح شهر تهران (رفویوها، حاشیه خیابان، لچکی‌ها) و جایگزینی با گیاهان پوششی سازگار و کم‌نیاز (آماده ۵۷)
۱۲. افزایش حجم آب استحصال شده قابل استفاده از طریق تصفیه فاضلاب (آماده ۵۷)
۱۳. افزایش نسبت آب مصرفی در فضای سبز از پسماند تصفیه شده و بازچرخانی آب (آماده ۵۷)
۱۴. امکان سنجی و طراحی روش‌های بازنگاری، بازچرخانی آب طراحی، احداث و بهره‌برداری از سیستم‌های ریزسپر (آماده ۵۷)
۱۵. احداث سیستم‌های تصفیه رواناب آلوده در مناطقی که دارای رواناب دائم می‌باشند با هدف کاهش آلودگی هوا و تامین آب مورد نیاز فضای سبز و خدمات شهری (آماده ۵۷)
۱۶. ساخت تصفیه خانه‌های فاضلاب منطقه ۲۲ (آماده ۵۷)
۱۷. خرید تضمینی پساب تصفیه خانه لویران از شرکت آب و فاضلاب تهران (آماده ۵۷)

اهداف و شاخص های راهبردی (سطح دوم):

۱۳۹۷ ۱۳۹۴

۱۵۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰

۷۹ ۶۱

۱۵۰۰۰ ۳

۳۰ ۷۵

۱۵۰۰۰۰ ۱۵۰۰۰۰

۳۷۰۰۰ ۴۵۰۰۰

- ۱: سهم انرژی های نو و تجدیدپذیر از کل انرژی مصرفی در فضاهای عمومی تحت مدیریت شهرداری تهران (درصد)
- ۲: نسبت محلات برخوردار از بازار ها و میادین به کل محلات (درصد)
- ۳: نسبت تفکیک پسماند در مبدأ توسط شهروندان یا مشارکت شهروندان (درصد)
- ۴: کاهش پسماندهای عادی دفن شده نسبت به کل پسماند ورودی به مجتمع پردازش و دفع آراگوه (درصد)
- ۵: تعداد قبور احداث شده برای شرایط بحرانی
- ۶: مساحت فضاهای مرمت و بازسازی شده (متر مربع)

چشم انداز

تهران شهری پایدار و منسجم با ساختاری مناسب برای سکونت، فعالیت و فرزند.

اولویت و مساله کلیدی

کاهش و رفع آلودگی هوا و آلودگیهای زیست محیطی عدالت در دسترسی به زیرساخت ها و توسعه متوازن

هدف و شاخص کلان

افزایش پایداری زیست محیطی

اهداف و شاخص های کلان حوزه خدمات شهری/سطح اول

شاخص	واحد	تعریف	پایه	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	هدف کلان
افزایش پایداری زیست محیطی	درصد	پایداری زیست محیطی ۴۰ سال از زمان امضای توسعه پایدار به شهر میانه و مطلقاً معیوب، حفظ سلامت محیط، حفظ تنوع زیستی، محققان استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر، جلوگیری از آلودگی صوتی، به حداقل رساندن آلودگی هوا، آب و خاک و کاهش مصرف مواد شیمیایی، سموم و کودها و ... یا بر مبنای شاخص است که باید از همه مؤلفه های منابع آثار زیست و محیطی مورد و قابل توجه در حوزه خدمات شهری زیست ۱۰۰ بازار سال این شاخص به هدف گذاری خواهد گردید.	۰	۰	۰	۰	۰	

اهداف و شاخص های راهبردی حوزه خدمات شهری/سطح دوم

شاخص	واحد	تعریف	پایه	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	هدف کلان
۱ سهم انرژی های نو و تجدیدپذیر از کل انرژی مصرفی در فضاهای عمومی تحت مدیریت شهرداری تهران	درصد	سهم انرژی های نو و تجدیدپذیر از کل انرژی مصرفی در فضاهای عمومی تحت مدیریت شهرداری تهران در هر سال	۰	۰	۰	۰	۰	
۲ نسبت محلات برخوردار از بازار ها و میادین به کل محلات	درصد	نسبت تعداد محلات دارای میادین سبزه و تپه به کل محلات شهر تهران در هر سال بر مبنای	۰	۰	۰	۰	۰	
۳ نسبت تفکیک پسماند در مبدأ توسط شهروندان یا مشارکت شهروندان	درصد	نسبت سهم پسماند تفکیک شده در مبدأ توسط شهروندان یا مشارکت شهروندان به کل پسماند ورودی به مرکز پردازش آراگوه های میانی و ایستگاه بازیافت در هر سال	۰	۰	۰	۰	۰	
۴ کاهش پسماندهای عادی دفن شده در هر سال نسبت به کل پسماند	درصد	کاهش پسماندهای عادی دفن شده در هر سال نسبت به کل پسماند	۰	۰	۰	۰	۰	
۵ تعداد قبور احداث شده برای شرایط بحرانی	تعداد	تعداد قبور احداث شده برای شرایط بحرانی	۰	۰	۰	۰	۰	
۶ مساحت فضاهای مرمت و بازسازی شده (متر مربع)	مترمربع	مساحت فضاهای مرمت و بازسازی شده (متر مربع)	۰	۰	۰	۰	۰	

راهبرد ۱: حفاظت و ارتقای کیفیت محیط زیست شهری

سیاست ها:

۱. بهینه سازی مصرف انرژی در ساختمان ها، فعالیتها و خدمات شهرداری
۲. افزایش سهم استفاده از انرژی های نو پاک و تجدیدپذیر (بادی، خورشیدی، زمین گرمایی، آبی کوچک، زیست توده) در مجموعه شهرداری
۳. رعایت ملاحظات زیست محیطی در فعالیت های شهرداری
۴. ایجاد زیر ساخت های مهندسی و فیزی و اصلاح ربه ها با رویکرد مدیریت یکپارچه پسماند
۵. بهینه سازی و به روز آوری ماشین آلات تجهیزات و تأسیسات مدیریت پسماند در جهت نیل به استانداردهای روز دنیا
۶. استفاده از روش های نوین در فرایندهای پردازش، بازیافت دفع و مرافقت های پس از آن
۷. فرهنگ سازی در جهت کاهش تولید پسماند و اقدام در راستای تفکیک حداکثری در مبدا
۸. گسترش استفاده از سرمایه گذاری بخش خصوصی و ایجاد منابع مالی پایدار

اقدامات اجرایی:

۱. تدوین سند توسعه انرژی های تجدید پذیر در شهر تهران (سیاست ها و منابع پتانسیل ها فرصت های تولید برانگنده و متمركز) (ماده ۵۸)
۲. انجام معاینه فنی موتورخانه های ساختمان های شهرداری تهران (ماده ۵۵)
۳. ایجاد نیروگاههای خورشیدی، و استفاده از امکان فروش تضمینی برق (ماده ۵۶)
۴. نصب ابگره های خورشیدی (ماده ۵۶)
۵. ایجاد مدیریت یکپارچه محیط زیست و جلوگیری از همپوشانی وظایف مجموعه شهرداری در دو سطح ساختاری و فرآیندی
۶. استقرار سامانه صورت وضعیت الکترونیک در مناطق ۲۲ گانه (ماده ۵۸)
۷. تأمین برق مورد نیاز ساختمان های شهرداری از منبع انرژی های تجدید پذیر (ماده ۵۶)
۸. پایش مستمر شاخص های محیط زیستی، منابع و عوامل آلاینده هوا، آب خاک و آلودگی صوتی با استقرار سامانه یکپارچه پایش محیط زیست شهری به منظور مدیریت هوشمند و اطلاع رسانی (ماده ۵۵)
۹. اعمال ملاحظات محیط زیستی در پدایش، طراحی و اجرای پروژه ها و فعالیت های شهرداری از طریق ارزیابی اثرات زیست محیطی پروژه های شهری EIA (ماده ۵۵)
۱۰. کاهش اثرات منفی محیط زیستی فعالیت های شهرداری تهران از طریق استقرار نظام مدیریت محیط زیست EMS، ISO 14001
۱۱. توسعه نوسازی و بهسازی شهر تهران با رویکرد توسعه پایدار، ارتقاء زیست پذیری و افزایش تاب آوری مبنی بر طراحی ها و فناوری های نوین، سبز و هوشمند (ماده ۵۵)
۱۲. کاهش مصرف کیسه های پلاستیکی در میدانین و بازار های میوه و تره بار (ماده ۱۴)
۱۳. اجرای برنامه جامع ساماندهی صنایع، صنوف مشاغل مزاحم و آلاینده شهر (ماده ۱۴)
۱۴. ایجاد سامانه اطلاعاتی صنایع مشاغل مزاحم ناشی (ماده ۱۴)
۱۵. تهیه و تدوین برنامه کنترل جمعیت حیوانات سرگردان با استفاده از روش های نوین در کنترل جمعیت حیوانات بلاصاحب و نقل بیماری به تسن (ماده ۱۴)
۱۶. افزایش سهم مشارکت شهروندان و سازمان های مردم نهاد (سمن ها) در پیشگیری از زیاده جمعیت حیوانات شهری (ماده ۱۴)
۱۷. بهسازی راسته ها و کانون های وافر جمعیت موش در سطح شهر (ماده ۱۴)
۱۸. تهیه طرح جامع مدیریت پسماند (ماده ۵۸)
۱۹. انبار فیزیکی پسماند در سطح مناطق شهر و انتشار نتایج در سامانه مدیریت محیط زیستی (ماده ۵۸)
۲۰. کاهش سنجی بهره گیری از سیستم های پردازش شیمیایی و بیولوژیکی پسماندهای پردازش شده شهر تهران با رویکرد استقرار آن ها در داخل شهر تهران (ماده ۵۸)
۲۱. اصلاح و بازبینی قراردادهای تفکیک در مبدا و رفت و روب و جمع آوری پسماند (ماده ۵۸)
۲۲. بررسی و آسیب شناسی قراردادهای حوزه مدیریت پسماند و نیازسنجی تدوین قراردادهای جدید مورد نیاز (ماده ۵۸)
۲۳. اصلاح روش برون سپاری خدمات مدیریت پسماند با تجمع پیمانکاران رفت و روب و جمع آوری پسماند (ماده ۵۸)

(شماره ۲ صفحه اول)

۲۵. متناسب سازی سیستم های ذخیره سازی با توجه به سرویس های جمع آوری از منابع تولید کننده مختلف شهری (آماده ۵۸)
۲۶. با محوریت رنگ ماشین آلات جمع آوری در مبادی تخلیه پسماند های ساختمانی و عمرانی (آماده ۵۸)
۲۷. طراحی و استقرار نرم افزار مدیریت پسماندهای ساختمانی و عمرانی جهت دریافت گزارشات بر خط حمل و نقل از میدانه بازیگری تا مراکز تخلیه (آماده ۵۸)
۲۸. نصب GPS بر روی کلیه ماشین آلات جمع آوری پسماندهای ساختمانی و عمرانی (آماده ۵۸)
۲۹. احداث و بازسازی خطوط بردارشات با ظرفیت کامل پسماند های ورودی ارادکوه با رویکرد افزایش راندمان جاسازی و ارتقاء کیفیت کمپوست (آماده ۵۸)
۳۰. احداث بازانه سوز پسماندهای بیمارستانی جهت جلوگیری از دفن پسماندهای پزشکی (آماده ۵۸)
۳۱. استحصالی کلر متان از مراکز دفن قدیمی و تولید انرژی الکتریکی با هدف ساماندهی و کنترل مراکز یاد شده (آماده ۵۸)
۳۲. احداث مجموعه بازیافت پسماندهای ساختمانی و عمرانی (آماده ۵۸)
۳۳. طراحی واحداث ایستگاه های استاندارد دریافت و پردازش پسماند خشک جمع آوری شده از سطح تهران (آماده ۵۸)
۳۴. احداث ریجکت سوز به منظور مدیریت پسماند خشک غیر ارزشمند (با ظرفیت ورودی کل بازانه قابل اشتعال شهری) (آماده ۵۸)
۳۵. آسیب شناسی اجتماعی پروژه های انجام شده در حوزه مدیریت پسماند و انجام نیازسنجی در سطح جامعه در ارتباط با پروژه های مورد نیاز جهت تسهیل زندگی شهروندان (آماده ۵۸)
۳۶. طرحیسنجی از کلیه ذی نفعان بررسی و ارزیابی میزان اثر بخشی آموزش ها و ارائه برنامه آموزشی استاندارد (آماده ۵۸)
۳۷. احداث ریجکت سوز به منظور مدیریت پسماند خشک غیر ارزشمند (با ظرفیت ورودی کل بازانه قابل اشتعال شهری) (آماده ۵۸)
۳۸. انجام مطالعات اولیه و امکان سنجی احداث شهرک بازیافت جهت استفاده مجدد تمامی انواع پسماند خشک (آماده ۵۸)

رابطه ۲ - تعیین نیازها، سرانه ها و ساماندهی خدمات شهری

سیاست ها

۱. توزیع متوازن فضاهای خدماتی و تجاری، عدالت در دسترسی و ارتقاء خدمات با حفظ معیارهای اقتصادی و بهداشتی متناسب با نیاز شهروندان
۲. مکان یابی و توزیع متوازن فضای آراستمان ها و خدمات کفن و دفن به منظور افزایش ظرفیت و سرعت دفن بر اساس نیاز شهری در شرایط عادی و زادگی در شرایط بحرانی
۳. بهسازی و ساماندهی آراستمان ها با رویکرد بهبود کیفیت فضایی، کالبدی، افزایش کیفیت خدمات رسانی و افزایش کارایی تجهیزات، نیروی انسانی و نوآوری در مدیریت امور آراستمان ها در جهت افزایش رضایت مشتریان
۴. ساماندهی و انتظام آراستمان های تاریخی، مذهبی و ارزشی با رویکرد تقویت نمادهای اسلامی - ایرانی

اقدامات اجرایی

۱. تخریب نوسازی، ایمن سازی و ساخت بازارها جدید بر حسب سرانه محله (آماده ۲)
۲. استقرار استاندارد لیزرو ۲۲۰۰۰ (آماده ۲)
۳. توسعه زیرساخت نرم افزاری ارتباط با مشتریان و حیضهان (آماده ۲)
۴. کمک آماد سازی زمین جهت آراستمان جدید شهر تهران (آماده ۵۹)
۵. ساخت قبر مربوط به بحران و اختصاص زمین جهت دفن در شرایط اضطراری و تجهیز سوله های بحران به اقامت مورد نیاز برای دفن متوفیان در شرایط اضطراری در مناطق ۲۲گانه و بهشت زهرا (آماده ۵۹)
۶. تهیه و اجرای برنامه عملیاتی احداث آراستمان جدید شهر تهران (آماده ۵۹)
۷. افزایش ظرفیت ارائه خدمات آراستمان شهر تهران (آماده ۵۹)
۸. ساماندهی و بهبود وضعیت کالبدی آراستمان های واجد ارزش میراثی و فرهنگی (آماده ۵۹)
۹. تهیه و اجرای طرح جمع بندی و طراحی مدل و الگوی دفن در شرایط بحران در شهر تهران (آماده ۵۹)
۱۰. جامعی نمک و احداث پایانه ایوانکس های داخل شهری در مرکز شهر (آماده ۵۹)
۱۱. توسعه زیرساخت ها و هوشمندسازی و استفاده از فناوری های جدید در انجام فعالیت های خدمات رسانی بهشت زهرا در راستای رفاهی سرعت و کیفیت خدمات (آماده ۵۹)
۱۲. تدوین طرح جامع فرهنگی و اجتماعی بهشت زهرا (آماده ۵۹)
۱۳. به روز رسانی مطالعات ساماندهی آراستمان های تاریخی، ملی و مذهبی شهر تهران (آماده ۵۹)
۱۴. احیا و ساماندهی ۲۲ آراستمان های تاریخی، متروکه و متبرکه طبق مطالعات انجام شده (آماده ۵۹)

راهبرد ۳ - ساماندهی و ارتقا هویت سیما و منظر شهری

سیاست‌ها

۱. تکویت نشانه‌های هویتی شهری با استفاده از فناوری‌های نوین
۲. ساماندهی مسلمانان و تجهیزات شهر و منظر شهری
۳. ساماندهی فضاهای شهری از نظر کیفیت محیطی و انتظام بصری
۴. مدیریت و راهبردی احیای آثار، محوطه‌ها و بافت‌های ارزشمند تاریخی - فرهنگی و طبیعی شهر تهران

اقدامات اجرایی

۱. بازآفرینی فضای شهری
۲. ارتقاء کیفی میدان‌ها و محورهای شاخص
۳. مرمت و بازسازی فضاهای با هویت تاریخی و ارزشمند (ماده ۴۲)
۴. راه اندازی بهوت برداری و انجام فعالیت‌های فرهنگی - هنری شانه موزه‌ها (ماده ۴۳)
۵. اجرای تبلیغات محیطی و عرضه مسامیت‌های علمی - مذهبی و انقلابی و ارتقاء فرهنگ عمومی شهری (ماده ۴۳)
۶. ساماندهی تبلیغات تجاری محیطی با رویکرد افزایش درآمد پایدار (ماده ۴۳)
۷. تنظیم سیاست‌های این ناحیه در امتداد طرح‌های فرادست و مبتنی بر بهره‌گیری از کارکردهای متنوع هنر عمومی در فرآیند مدیریت و توسعه شهر (ماده ۷۹)
۸. توسعه هنر عمومی بر اساس الگوهای مشارکتی، مبتنی بر نقش‌آفرینی بازیگران مختلف به ویژه شهروندان و اولویت دادن به نگرش فرآیندی (ماده ۷۹)
۹. توجه به تنوع‌های فرهنگی موجود در شهر با گسترش هنر عمومی فراگیر و به رسمیت شناختن تنوع در فرم‌ها و موضوعات آثار و پروژه‌های هنر عمومی (ماده ۷۹)
۱۰. تدوین شاخص‌های مکان‌یابی آثار هنری در فضاهای شهری با تأکید بر ارتقاء دسترس‌پذیری هنر برای عموم و ایجاد عدالت در دسترسی به این مکان‌ها (ماده ۷۹)
۱۱. تعیین فرآیندهای شفاف به منظور سفارش، انتخاب، اجرا، تأمین مالی و نگهداری از آثار و پروژه‌های هنر عمومی در شهر و تدقیق و تقایف واحدهای گوناگون شهرداری در خصوص هر یک (ماده ۷۹)
۱۲. ساخت المان و آثار حجمی و هنری و تندیس مفاخر و مشاهیر و برپایی یادمان‌ها به پاسداشت هنر، فرهنگ و دانش ایرانی (ماده ۷۹)
۱۳. مناسبت‌سازی میدان‌ها شهری برای کودکان، سالمندان و اقشار خاص (فراگیر) (ماده ۷۸)
۱۴. بازبینی سند جامع زیباسازی شهر در چارچوب اسناد فرادستی و برنامه راهبردی طراحی شهری و مدیریت منظر شهری (ماده ۴۳)
۱۵. اجرای طرح‌های پرپریش و حذف زوائد محوهای شاخص (ماده ۴۳)
۱۶. ساماندهی و بهسازی فضاهای شهری پیاده‌رانه، بناها و محوطه‌های با ارزش تاریخی و نقاط عطف محلات (ماده ۴۳)
۱۷. تهیه و تدوین دستورالعمل‌های ساماندهی تبلیغات محیطی (ماده ۴۳)
۱۸. گسترش هنر شهری مبتنی بر اصول زیبایی‌شناسی با تکیه بر هویت اصالت و تمدن هنر ایرانی - اسلامی (ماده ۴۳)
۱۹. تهیه طرح عملیاتی و برنامه اجرایی جهت ارتقاء کیفی روشنائی و نورپردازی شهری و نورپردازی بناهای شاخص (ماده ۴۳)

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران مأموریت اجتماعی و فرهنگی

چشم انداز

تهران؛ شهری با اصالت و هویت ایرانی-اسلامی

تهران؛ شهری پایدار و منسجم
با ساختاری مناسب برای
سکونت، فعالیت و فرغت

اولویت و مسأله کلیدی

سلامت اجتماعی، سبک
زندگی و بهداشت روان

هدف و شاخص کلان

افزایش پایداری اجتماعی و
فرهنگی

اهداف و شاخص های راهبردی (سطح دوم):

- ۱: نرخ رشد سلامت شهری
- ۲: نرخ کاهش طرد اجتماعی
- ۳: نرخ ارتقاء آموزش های شهروندی
- ۴: نرخ رضایت شهروندان از برنامه ها و خدمات اجتماعی، فرهنگی و ورزشی
- ۵: نرخ مشارکت اجتماعی در مدیریت شهری
- ۶: نرخ رشد مخاطبان برنامه های اجتماعی، فرهنگی، ورزشی و گردشگری
- ۷: افزایش احساس امنیت در زنان

۱۳۹۷ ۱۴۰۲

شاخص‌های برنامه اجتماعی و فرهنگی (سطح اول)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	وضع دوره تاسیس 774	1396	1399	1400	1404	هدف کیفی
1	میزان یادگیری اجتماعی و فرهنگی	درصد	شاخصی ترکیبی است که تا پایان سال اول برنامه تعریف محاسبه و هدف گذاری خواهد گردید.	-	-	-	-	-	-

شاخص‌های برنامه اجتماعی و فرهنگی (سطح دوم)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	وضع دوره تاسیس 774	1396	1399	1400	1404	هدف کیفی
1	نرخ رشد سلامت شهری	درصد	شاخصی ترکیبی است که اثر بخشی فعالیت های مدیریت شهری در خصوص شهر و شهروند سالم را مورد سنجش قرار خواهد داد.	-	-	-	-	-	-
2	نرخ کاهش خطر اجتماعی	درصد	بر اساس تعداد اسکان کلان خواب - خدمات به کودکان آسیب دیده و کودکان کار - ناآرامسازی و انحراف بانوان بی سرپرست و بی سرپرست - بهبود وضعیت معطلین	-	-	-	-	-	-
3	نرخ ارتقاء آموزشی های شهروندی	درصد	شاخصی ترکیبی است که اثر بخشی آموزش های شهروندی در حوزه های مصرف انرژی، آب و آب و فاضلاب، تفکیک پسماند، پرداخت به موقع مالیات، بهبود سلامت، میزان تحولات شهروندی را مورد سنجش قرار خواهد داد.	-	-	-	-	-	-
4	نرخ رضایت شهروندان از برنامه ها و خدمات اجتماعی، فرهنگی و ورزشی	درصد	این شاخص براساس پرسشنامه و نظرسنجی از شهروندان محاسبه می گردد.	-	-	-	-	-	-
5	نرخ مشارکت اجتماعی در مدیریت شهری	درصد	نسبت برنامه های مشارکتی و وگزارش ها به سازمان های مردم نهاد و پیمانکاران خارج به کل برنامه ها و مجموعه های مدیریت شهری و مشارکت شهروندان در شهرداری ها و سرای محلات	-	-	-	-	-	-
6	نرخ رشد مخاطبان برنامه های اجتماعی، فرهنگی، ورزشی و گردشگری	درصد	این شاخص از طریق تعداد مخاطب و برنامه محاسبه می گردد.	-	-	-	-	-	-
7	افزایش احساس امنیت در زمان	درصد	میزان احساسی امنیت افراد شده در زمان در فضاهای عمومی شهرکه از طریق پرسشنامه محاسبه می شود.	-	-	-	-	-	-

راهبردها، سیاست‌ها و اقدامات اجرایی:

راهبرد ۱: گسترش فضاهای عمومی شهری با محوریت خانواده

سیاست‌ها:

- ۱- اولویت بخشی به اعتلای جایگاه خانواده در برنامه ریزی‌های اجتماعی و فرهنگی
- ۲- تقویت فضاهای عمومی، رویداد مدار

اقدامات اجرایی:

- ۱- طراحی و ایجاد و گسترش فضاهای تعامل اجتماعی در عرصه عمومی شهر با رویکرد افزایش تعاملات خانوادگی (ماده ۷۳)
- ۲- تهیه لایحه جامع توانمندسازی زنان سرپرست خانوار (ماده ۷۳)

راهبرد ۲: تقویت هویت ایرانی - اسلامی و ارزشهای انقلابی و روحه ایثارگری

اقدامات اجرایی:

- ۱- ارزیابی برنامه‌ها و آموزش‌های فرهنگی- مذهبی (ماده ۷۷)
- ۲- حمایت از توسعه و ترویج فعالیت‌های فرهنگی، فرهنگ ایثار و شهادت (ماده ۷۷)
- ۳- مطالعات و اقدامات لازم بمنظور حفظ و برجسته‌سازی منابع و ارزش‌های فرهنگی اجتماعی خرد و کلان شهر (ماده ۷۸)
- ۴- نقش آفرینی در راستای رونق بخشی جشنواره‌ها و مناسبت‌های ملی، آیینی و جهانی (ماده ۷۸)
- ۵- کمک به توسعه سرانه فضاهای فرهنگی و هنری شهر با هدف حمایت و کمک به شکل‌گیری خوسه‌ها و راسته‌های فرهنگی (ماده ۷۸)
- ۶- تنظیم و ارائه لایحه «برنامه عملیاتی ارتقاء نشاط اجتماعی» (ماده ۷۷)

راهبرد ۳: پذیرش اجتماعی گروه‌های طرد شده و آسیب پذیر

سیاست‌ها:

- ۱- اولویت دهی به گروه‌های اجتماعی با نیازهای خاص در ارائه خدمات اجتماعی و فرهنگی
- ۲- تغییر رویکرد از طرد به پذیرش اجتماعی درخصوص شهروندان آسیب دیده و در معرض آسیب

اقدامات اجرایی:

- ۱- مشارکت در ایجاد توسعه و تجهیز مراکز ارائه خدمات اجتماعی (ماده ۳۹)
- ۲- شناسایی و بهسازی فضاهای بی‌دفاع شهری، نقاط کور و ناامن (ماده ۳۹)
- ۳- استفاده از ظرفیت سمن‌ها در ارائه مراکز خدمات اجتماعی (ماده ۶۹)

راهبرد ۴: ارتقاء عدالت اجتماعی در شهر و برخورداری عادلانه از فضاهای عمومی

سیاست‌ها:

- ۱- اولویت دهی به گروه‌های اجتماعی با نیازهای خاص در ارائه خدمات اجتماعی و فرهنگی
- ۲- دستیابی به استانداردهای شهر دوستدار کودک

اقدامات اجرایی:

- ۱- طراحی سازوکارهای اعمال تبعیض مثبت در تأمین سرانه‌های اجتماعی، فرهنگی و ورزشی محله‌های شهری با اولویت مناطق کم‌برخوردار (ماده ۷)
- ۲- بسترسازی و برنامه‌ریزی توسعه کمی و کیفی و بهرمندی عادلانه از اماکن، فضاها و برنامه‌های ورزشی، تفریحی، رقابتی با لحاظ نمودن مؤلفه‌های سنی، جنسی، محله‌ای و افراد کم‌توان (سالمندان و توان‌یابان) (ماده ۷)

زاهد ۵: ارتقاء مشارکت شهروندان در مدیریت شهری

سیاست‌ها:

- ۱- بهره‌مندی از مشارکت سازمان‌های مردم‌نهاد و اجتماع محور در تقویت هویت‌های محله‌ای
- ۲- ارتقاء جایگاه زنان و افزایش میزان مشارکت اجتماعی زنان در مدیریت شهری
- ۳- بهره‌مندی از ظرفیت سازمان مردم‌نهاد در حوزه تصمیم‌سازی، برنامه‌ریزی و اجرا

اقدامات اجرایی:

- ۱- تهیه و تدوین لایحه نظام‌مند مشارکت محله‌ای شهروندان در مدیریت شهری (ماده ۶)
- ۲- افزایش مشارکت شهروندان در ترویج ورزش همگانی (ماده ۸)

زاهد ۶: تقویت آموزش‌های شهروندی و افزایش حساسیت شهروندان نسبت به مسائل شهری

سیاست‌ها:

بازنگری در حوزه آموزش شهروندی در تمامی زمینه‌ها

اقدامات اجرایی:

- ۱- بازنگری سند راهبردی آموزش شهروندی موجود (ماده ۷)
- ۲- تدوین لایحه سند جامع آموزش شهروندی (ماده ۱۱)

زاهد ۷: ارتقاء امنیت شهری برای زنان

سیاست‌ها:

تأمین حق دسترسی و برخورداری از امکانات و خدمات شهری و تسهیل حضور زنان در فضاهای عمومی و توانمندسازی آنها

اقدامات اجرایی:

شناسایی و بهسازی فضاهای بی‌دفاع شهری، نقاط کور و ناامن (ماده ۶)

زاهد ۹: ارتقاء سلامت شهری با تأکید بر شاخص‌های شهر و شهروند سالم

سیاست‌ها:

- ۱- توسعه محیط‌های حامی سلامت و هوشمندسازی برنامه‌های سلامت شهری
- ۲- هم‌افزایی حمایت‌یابی و جریان‌سازی نهایی در حوزه سلامت
- ۳- مسؤلیت‌پذیر کردن نهاد شهرداری در قبال سلامت شهروندان

اقدامات اجرایی:

- ۱- تهیه و تدوین برنامه عملیاتی و شاخص‌های سلامت شهری (ماده ۱۸)
- ۲- همکاری در استقرار نظام خدمات جامع سلامت شهری (ماده ۱۸)
- ۳- ایجاد سازوکار اجرایی جهت نیازسنجی و نظرسنجی از شهروندان با تأکید بر سالمندان و گروه‌های خاص (معاونان، کودکان و مادران) (ماده ۱۸)
- ۳- طراحی و ایجاد سازوکار رصد شاخص‌های مؤثر بر سلامت شهر (ماده ۱۸)
- ۴- پایش مستمر شاخص‌های سلامت روان (ماده ۱۸)
- ۵- احصاء اطلاعات دموگرافیک مرتبط با وضعیت سلامت شهروندان (ماده ۱۸)

زاهد ۸: بهره‌مندی از یافته‌های مبتنی بر نیازسنجی و اولویت‌های شهروندان در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی

سیاست‌ها:

- ۱- اولویت‌دهی به گروه‌های اجتماعی با نیازهای خاص در ارائه خدمات اجتماعی و فرهنگی
- ۲- پایش دائمی میزان بهره‌مندی و سنجش رضایتمندی شهروندان از خدمات فرهنگی اجتماعی و پایش پیامدهای مداخلات شهرداری

اقدامات اجرایی:

- ۱- سنجش رضایتمندی شهروندان از عملکرد مدیریت شهری (ماده ۱۷)
- ۲- سنجش طرح عدالت در شهر (ماده ۱۷)
- ۳- اجرای پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های شهروندان تهران (ماده ۱۷)
- ۴- ارزیابی تأثیرات اجتماعی و فرهنگی سیاست‌ها و طرح‌های شهری (ماده ۱۷)
- ۵- تهیه و تدوین چارچوب پیام‌سنجی نظام‌مند از فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی شهرداری (ماده ۱۷)

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران مأموریت توسعه و نگهداشت زیرساخت های شهری

چشم انداز

تهران، شهری روان با
زیرساخت های مناسب

تهران، شهری امن و مقاوم در
برابر انواع آسیب ها و مقاوم در
برابر مخاطرات و سوانح

اولویت و مساله کلیدی

ایمنی و تاب آوری شهر
ترافیک، عبور و مرور روان
عدالت در دسترسی به
زیرساخت ها

هدف و شاخص کلان

توسعه زیرساخت های
شهری و ارتقای کیفیت
نگهداشت

اهداف و شاخص های راهبردی (سطح دوم):

۱۳۹۷	۱۴۰۲	
-	۵۹۰	۱: طول بزرگراه های احداث شده براساس طول طرح جامع (کیلومتر)
۸۱.۶	۷۵	۲: میزان طول شبکه جمع آوری آب های سطحی احداث شده به طول کل شبکه مورد نیاز (٪)
۱۰۰	۴۵	۳: میزان پل های ایمن سازی شده به کل پل های شناسایی شده در شرایط های حیاتی (٪)
-	-	۴: میزان ساختمان های ملکی دارای شناسنامه ایمنی و فنی به کل ساختمان های ملکی شهرداری تهران (درصد)
-	-	۵: میزان ساختمان های ملکی ایمن سازی شده به ساختمان های ملکی شناسایی شده (٪)
-	۳۷۹	۶: تعداد تقاطع های غیرمسطح احداث شده بر اساس مطالعات طرح جامع حمل و نقل و ترافیک
-	-	۶: نرخ خرابی آسفالت بزرگراهی
۵۷	*	۷: میزان طول ساماندهی واحیای رودخانه های شهر تهران به کل رودخانه های شهر تهران (٪)

اهداف و شاخص های کلان توسعه و نگهداشت زیرساخت های شهری (سطح اول)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	وضع موجود (تپهای ۱۳۷)	هدف کمی
				۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	توسعه زیرساخت های شهری و ارتقای کیفیت نگهداشت	درصد		-	-

اهداف و شاخص های راهبردی توسعه و نگهداشت زیرساخت های شهری (سطح دوم)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	وضع موجود (تپهای ۱۳۷)	شاخص وضع موجود	هدف کمی
				۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
۱	میزان بزرگراه های احداث شده براساس طول طرح جامع	کیلومتر	طول بزرگراه های احداث شده براساس طول طرح جامع	۵۹۰	۵۹۰	۶۲۰
۲	میزان طول شبکه جمع آوری آب های سطحی احداث شده به طول کل شبکه مورد نیاز	درصد	نسبت طول شبکه جمع آوری آب های سطحی احداث شده به طول کل شبکه مورد نیاز	۵۳	۵۳	۵۷
۳	میزان بل های ایمن سازی شده به کل بل های شناسایی شده در شهر/پایه های حیاتی	درصد	نسبت بل های ایمن سازی شده به کل بل های شناسایی شده در شهر/پایه های حیاتی	۲۰	۲۰	۲۵
۴	میزان ساختمان های ملکی دارای شناسنامه ایمنی و فنی به کل ساختمان های ملکی شهرداری تهران	درصد	نسبت ساختمان های ملکی دارای شناسنامه ایمنی و فنی به کل ساختمان های ملکی شهرداری تهران			
۵	میزان ساختمان های ملکی ایمن سازی شده به ساختمان های ملکی شناسایی شده	درصد	نسبت ساختمان های ملکی ایمن سازی شده به ساختمان های ملکی شناسایی شده			
۶	میزان تقاضای غیرمستطع احداث شده بر اساس مطالعات طرح جامع حمل و نقل و ترافیک	دستگاه	تعداد تقاضای غیرمستطع احداث شده بر اساس مطالعات طرح جامع حمل و نقل و ترافیک	۳۹۹	۳۹۹	۳۹۹
۷	میزان طول سازه های آجری و رودخانه های شهر تهران به کل رودخانه های شهر تهران	درصد	نسبت طول سازه های آجری و رودخانه های شهر تهران به کل رودخانه های شهر تهران (درصد)	۹۰	۹۰	۹۰
۸	تعداد پارکها و عرصه عمومی شهر به فضای شهر به فضای شناسایی شده	هکتار	تعداد پارکها و عرصه عمومی شهر به فضای شهر به فضای شناسایی شده			

* به روز رسانی و ارائه شاخص برای پهنای ۱ و ۶ جدول فوق براساس نتایج به هنگام سازی مطالعات جامع حمل و نقل موضوع تبصره یک ماده ۵۲ برنامه پنج ساله سوم شهرداری تهران انجام خواهد شد.

راهبردها، سیاست ها و اقدامات اجرایی:

راهبردی ۱: افزایش تاب آوری زیرساخت های شهری در مواجهه با مخاطرات طبیعی

سیاست ها:

۱. ارتقاء تجهیزات و توان آمادگی و بازتوانی عمرانی شهرداری تهران در مقابله با بحران (ماده ۸۴-۸۸-۸۶)
 ۲. ارزیابی پایداری و مقاوم سازی ساختمان های ملکی شهرداری تهران، زیرساخت های شهری براساس عملکرد در شرایط بحران (بند ۷ ماده ۸۷)
 ۳. کاهش اثرات فرسایش و فروریزش در معابر و شریان های حیاتی شهر (ماده ۸-۹۱)
 ۴. پیاده سازی اصول و ضوابط ایمنی در زیرساخت های شهری در قالب نظام پدید آوری، اجرا و بهره برداری در شهر تهران (ماده ۱۳)
 ۵. پیاده سازی کربنست و مطالعات پدافند غیرعامل در پروژه های عمرانی در قالب نظام پدید آوری، اجرا و بهره برداری در شهر تهران (ماده ۱۳)
 ۶. اهتمام به هماهنگی و تعامل با سازمان های ذی مدخل بویژه حوزه مدیریت منابع آب و اجرای طرح جامع مدیریت آبهای سطحی (ماده ۸۴-۸۷)
- #### اقدامات اجرایی:
۱. مطالعه، احداث و تکمیل شبکه جمع آوری آبهای سطحی براساس طرح جامع (ماده ۸۴)
 ۲. مطالعه و اجرای مقاوم سازی پل های سوله رو شهر تهران (ماده ۸۸)
 ۳. تهیه شناسنامه فنی و ایمنی و مقاوم سازی ساختمان های ملکی شهرداری تهران (بند ۵ ماده ۸۷)
 ۴. تکمیل مطالعات و ساماندهی و احیاء رودخانه ها و رود دره های شهر تهران (ماده ۷)
 ۵. امن سازی شن چاله های شهر تهران در حريم رود دره ها (ماده ۷)
 ۶. تدوین برنامه عملیاتی کاهش اثرات فرسایش و نگهداری زیرساخت ها و معابر شهر تهران (ماده ۸۶)
 ۷. انجام مطالعات ژئوتکنیک به منظور شناسایی عوارض زیرسطحی (بند ۷ ماده ۹۱)

راهبردی ۲: توسعه و ارتقای زیرساخت های شهر

سیاست ها:

۱. توسعه شبکه زیرساخت شهری مرتبط با حمل و نقل و ترافیک (ماده ۸۸)
۲. شفافیت و اطلاع رسانی از فرایند اجرای پروژه های عمرانی برای سطوح مختلف جامعه جهت افزایش مشارکت اجتماعی و اطلاع رسانی در پیدایش و توسعه پروژه های عمرانی (بند ۴ ماده ۱۳)
۳. جمع و متمرکز سازی مطالعات و لزوم توجه به پیوست های اجتماعی، فرهنگی در طراحی، ساخت و بهره برداری پروژه های عمرانی (بند ۲ ماده ۱۳)
۴. پیاده سازی اصول و ضوابط زیست محیطی در زیرساخت های شهری (بند ۲ ماده ۱۳)
۵. پیاده سازی نظام مستندسازی طرح های عمرانی شهرداری تهران (بند ۴ ماده ۱۳)

اقدامات اجرایی:

۱. انجام مطالعات، احداث و تکمیل شبکه بزرگراهی شهر تهران اعم از بزرگراه، تقاطع غیرمسطح و تونل (ماده ۸۸)
۲. انجام مطالعات، احداث و تکمیل پارکینگ های طبقاتی (نصبره ۴ بند ۵ ماده ۵۲)

راهبردی ۳: افزایش کیفیت فنی، پروژه های عمرانی از پیدائنی تا جمع آوری و برجین

سیاست ها:

۱. پیاده سازی نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران (ماده ۱۳)
۲. سیاست گذاری، مدیریت پکیاچه و اولویت بندی در اجرای پروژه های عمرانی (بند ۵ و ۸ ماده ۵)

اقدامات اجرایی:

۱. تدوین اسناد فنی و تخصصی متناسب با نیازهای شهر تهران (ماده ۱۳)
۲. پایش، ارزیابی و نظارت بر حسن اجرای اسناد نظام فنی و اجرایی (ماده ۱۳)
۳. بازنگری و به روز رسانی اسناد نظام فنی و اجرایی (ماده ۱۳)

راهبرد ۴: نگهداشت دارایی های سرمایه ای شهر تهران

سیاست ها:

۱. حفظ و نگهداری دارایی های سرمایه ای شهر (ماده ۸۸-بند ۵ ماده ۸۷-جاده ۸)
۲. تدوین نظام یکپارچه نگهداشت زیرساخت های شهری (بند ۱ ماده ۸۸)
۳. جلوگیری از اتلاف منابع و سرمایه های انسانی و مالی (ماده ۸۸)
۴. ارتقاء بهره وری و افزایش کارایی زیرساخت های شهری (ماده ۸۸)
۵. بهره مندی از روش های نوین در نگهداشت شهر (ماده ۸۸)
۶. افزایش رضایت شهروندان (ماده ۸۸)

اقدامات اجرایی:

۱. انجام مطالعات، پایش و نگهداشت معابر بزرگراهی (ماده ۸۸-۸۸)
۲. انجام مطالعات، پایش و نگهداشت شبکه جمع آوری آب های سطحی (ماده ۸۴)
۳. انجام مطالعات، پایش و نگهداشت تونل های شهری (ماده ۸۸)
۴. انجام مطالعات، پایش و نگهداشت پل های سواره روم (ماده ۸۸)

راهبرد ۵: توسعه بهینه های عمومی در شهر

سیاست ها:

۱. افزایش امکان حضور شهروندان از طریق ایجاد فضاهای در دسترس شهری (ماده ۶۶-۴۸)
۲. ایجاد زیرساخت های قابل استفاده برای کلیه اقشار جامعه با بهره گیری و پیاده سازی ضوابط و مولفه های اجرایی براساس اسناد بالادستی (ماده ۴۸)
۳. توسعه و بهسازی محوطه های ارزشمند شهری (ماده ۶۶-۴۸)
۴. ایجاد زیرساخت های متناسب با خدمات عمومی و فعالیت ها (ماده ۶۶-۴۸)
۵. راهبری و مدیریت اقدامات عمرانی جهت تناسب با حفظ زیستگاه ها و میراث طبیعی شهر تهران (رود دره ها) (ماده ۶۰)

اقدامات اجرایی:

۱. احیاء و ساماندهی رودخانه های (رود دره ها) شهر تهران (ماده ۶۶)
۲. انجام مطالعات احداث و تکمیل عرصه های عمومی شهر و پلزارها (ماده ۶۰)
۳. انجام مطالعات و احداث پیاده راه ها (ماده ۴۸)

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران مأموریت ایمنی و افزایش تاب آوری

چشم انداز

تهران؛ شهری امن و مقاوم در برابر انواع آسیبه‌ها و مقاوم در برابر سوانح و مخاطرات

اولویت و مساله کلیدی

ایمنی و تاب‌آوری شهر در برابر زمین لرزه و حوادث غیرمترقبه

هدف و شاخص کلان

افزایش میزان ایمنی و تاب‌آوری شهری

اهداف و شاخص های راهبردی (سطح دوم):

- ۱: تصادفات فوتی (نفر)
- ۲: میزان ایمنی لرزه ای ساخت و سازها (درصدتجمعی)
- ۳: میزان پوشش هشدار سریع (درصد)
- ۴: نرخ کاهش وقوع حریق های ساختمانی (درصد)
- ۵: درصد پاسخ گویی زیر ۶ دقیقه به حریق های شهری (درصد)
- ۶: ایستگاه های آتش نشانی پایدارسازی شده (تعداد)
- ۷: میزان پوشش ارتباطات امن و پایدار (درصد)
- ۸: میزان آمادگی شهروندان در مقابل بحران (درصد)
- ۹: ظرفیت مکان های اسکان اضطراری (نفر)
- ۱۰: میزان نوسازی بافت فرسوده (درصد)

۱۳۹۷	۱۴۰۲
۶۵۵	۵۵
۱۲	۱۰۰
۳٫۹	۰
۳۱	۱۷۷۵
۹۰	۱۲۲
۲	۱۰۰
۸	۴۰
۱۸۰۰۰	۴۳۰۰۰
۴۲٫۸	۵۳

اهداف و شاخص‌های کلان حوزه ایمنی و تاب آوری شهری (سطح اول)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	وضع موجود (تاریخ)	هدف کمی
۱	ایمنی و تاب آوری شهری	درصد	شاخص ترکیبی است که تا پایان سال اول برنامه تعریف، محاسبه و هدف گذاری خواهد گردید.	-	۳۶.۷

اهداف و شاخص‌های راهبردی حوزه ایمنی و تاب آوری شهری (سطح دوم)

ردیف	عنوان شاخص	واحد	تعریف	وضع موجود (تاریخ)	هدف کمی
۱	ایستگاه‌های آتش‌نشانی پایدارسازی شده	تعداد	تعداد ایستگاه‌های آتش‌نشانی و پایدارسازی شده در سال‌های برنامه	۶۰	۱۲۰
۲	درصد پاسخگویی زیر ۱ دقیقه به حریق‌های شهری	درصد	زمان پاسخگویی زیر دقیقه به حریق‌های شهری (شهری/کلی) بسته احتمالی (از برای اولین تیم پاسخگو (First Responder)) در هر ۶۰ درصد موارد اعلام شده در هر سال	۲۲	۳۳
۳	نرخ کاهش وقوع حریق‌های ساختمانی	درصد	میزان کاهش نسبت حریق‌های ساختمانی در هر سال نسبت به سال گذشته	۲۰	۳۰
۴	میزان ایمنی آرزو ای سلامت و سازه‌های شهری	درصد (تجمعی)	نرخ ایمنی آرزو ای سلامت و سازه‌های شهری در هر سال	۲۰	۳۰
۵	ظرفیت جان‌رهای استانی اضطراری	نفر	نسبت مساحت فضای‌های استانی اضطراری ساخته شده به استاندارد فعلی به ازای هر نفر اعلامی برپوشیده ۳ مترمربع به ازای هر نفر از سال‌های برنامه	۳۳۰۰۰	۳۳۰۰۰
۶	میزان نوسازی بافت‌های فرسوده	درصد	نسبت تعداد پلاک‌ها (مساحت) نوسازی بهسازی و مقاوم‌سازی شده به آل پلاک‌های فرسوده در سال‌های برنامه	۲۲۱۸	۲۲۱۸
۷	میزان کاهش فوت‌شدگان در تصادفات	نفر	تعداد نفرات فوت شده در تصادفات سطح شهر در هر سال	۳۰۵	۳۰۵
۸	میزان پوشش ایمنی و ایمنی ساختمان‌ها	درصد	مجموعه طراحی و نصب دکل‌های خودایست و تجهیزات مربوطه	۲	۵
۹	میزان آمادگی شهروندان در مقابل بحران	درصد	آموزش آگهی بخشی و جلب مشارکت شهروندان	۸	۱۵
۱۰	میزان پوشش هشدار سریع	درصد	طراحی، بهسازی و استقرار سامانه‌های هشدار سریع	۱۲	۲۰

راهبردها، سیاست ها و اقدامات اجرایی:

راهبرد ۱: ارتقاء ایمنی اماکن و سربازان های حیاتی، حساس و مهم شهر در شرایط بحران در مقابله با تهدیدات طبیعی و غیر طبیعی و گسترش زیر ساختها و سازه های امن و مقاوم

سیاست ها:

۱. ارتقاء کیفی زیر ساختهای مرتبط با ایمنی و مدیریت بحران و بهبود سیستم مدیریت بحران، آتش نشانی و خدمات ایمنی (ماده ۸۷)
۲. پایش و بهبود پایداری شهر در برابر بحران های طبیعی و انسان ساز (ماده ۹۱)
۳. کاربست اصول و ضوابط یادفاند غیر عامل در توسعه شهر تهران (ماده ۹۱)
۴. مدیریت ریسک مخاطرات طبیعی و کاهش خطرپذیری شهر و شهروندان (ماده ۸۵ و ۹۱)

اقدامات اجرایی:

تدوین استانداردها و ضوابط ایمنی و آتش نشانی ویژه مترو و فضاهای زیر سطحی (ماده ۹۱)
 تهیه و تکمیل تجهیزات ایمنی و آتش نشانی و ناوگان ویژه مقابله و پاسخگویی به حریق و حوادث مترو و مدیریت بحران در مواقع اضطراری در مترو و فضاهای زیر سطحی (ماده ۹۱)
 ارائه برنامه عملیاتی واکنش اضطراری و تخلیه امن مترو و فضاهای زیرسطحی (ماده ۹۱)

راهبرد ۲: ایمن سازی شهر در مقابل آتش سوزی و سایر حوادث غیر مترقبه با توسعه و توزیع مناسب و سلسله مراتبی مراکز آتش نشانی و پایگاه های امداد در محدوده شهر

سیاست ها:

۱. بازنگری و تقویت نظام سازمانی و تشکیلاتی ایمنی، آتش نشانی و مدیریت بحران شهر تهران (ماده ۸۹)
۲. توسعه و تقویت نظام جذب، بکارگیری و مشارکت شهروندان در امور مدیریت بحران و آتش نشانی (ماده ۸۳)
۳. ایجاد آمادگی و توانمند سازی شهروندان از طریق آموزش و فرهنگ سازی
۴. پایش و اعمال ضوابط و مقررات ایمنی و آتش نشانی در ساخت و ساز و فضاهای عمومی شهر تهران (ماده ۸۷)
۵. دستیابی به استانداردهای جهانی و معیارهای ملی در حوزه ایمنی و مدیریت بحران

اقدامات اجرایی:

۱. توسعه و تجهیز مراکز فرماندهی آتش نشانی و مدیریت بحران (ماده ۸۷)
۲. تدوین اسناد و برنامه های مرتبط با آتش نشانی، ایمنی و مدیریت بحران (ماده ۸۳)
۳. متناسب سازی کمی و کیفی ناوگان خودرویی و تجهیزات عملیاتی مرتبط با آتش نشانی و مدیریت بحران (ماده ۸۳)
۴. مقاوم سازی و بازسازی مستحقات مرتبط با آتش نشانی (ماده ۸۴)
۵. تکمیل و تقویت مراکز آموزشی مرتبط با آتش نشانی و مدیریت بحران (ماده ۸۳)
۶. کنترل تطبیق ضوابط و محدودیت های کاربری و ساخت و ساز در پهنه های خطرپذیر (ماده ۸۵)
۷. ارتقاء ایمنی ساختمان های موجود شهر و پایش مستمر ایمنی ساختمان های بلند مرتبه (ماده ۸۷)
۸. طراحی سازوکارهای اجرایی مناسب جهت نظارت و بازرسی های دوره ای احداث ساختمانها (ماده ۸۷)
۹. تدوین اسناد، برنامه های، کتب نامه ها و ضوابط مرتبط با مقاوم سازی، بهسازی و ایمن سازی ساختمانهای بخش خصوصی، عمومی و دولتی (ماده ۸۷)
۱۰. تهیه شناسنامه فنی و ایمنی ساختمانهای ملکی شهرداری (ماده ۸۷)
۱۱. تدوین شیوه نامه نظام مدیریت بازرسی و عملکرد در اجرای الزامات HSE (ماده ۸۹)
۱۲. استقرار نظام مدیریت و بازرسی فنی دوره ای و تهیه شناسنامه ایمنی متناسب با حوادث محتمل بر اساس نظام فنی و اجرایی شهرداری (ماده ۸۹)
۱۳. توسعه و تجهیز ایستگاه های آتش نشانی (ماده ۸۳)

راهبرد ۴: هوشمندسازی، پایدارسازی مدیریت شهری در حوزه ایمنی و مدیریت بحران و تقویت تعامل، همکاری و هماهنگی با سایر دستگاه های خدمات رسان

سیاست ها:

۱. به کار گیری تجهیزات و فناوری های نوین در مدیریت بحران و آتش نشانی شهر تهران (ماده ۸۲)
۲. استقرار نظام هوشمند و جامع اطلاعات و ارتباطات بحران (ماده ۸۲)
۳. تقویت نقش و جایگاه شورای هماهنگی مدیریت بحران شهر تهران در استفاده از ظرفیت های دستگاه های خدمات رسان (ماده ۹۰)

اقدامات اجرایی:

۱. ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی و پردازش و ارتباطی امن و پایدار (ماده ۸۲)
۲. پیاده سازی سامانه هشدار سیلاب (ماده ۸۴)
۳. مطابق سازی نقشه گسل های شهر با اطلاعات پایه لغزش گسلها (ماده ۸۵)
۴. تهیه و پیاده سازی نقشه پهنه بندی خطر لغزش (ماده ۸۵)
۵. پیاده سازی نقشه نازل های زیرسطحی و تاسیسات شهری (ماده ۸۵)
۶. تدوین و اجرای شیوه نامه اقدام مشترک در هنگام بروز بحران و شرایط اضطرار (ماده ۹۰)

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران منابع و مصارف برنامه

منابع و مصارف برنامه تخلیصی از جهت‌گیری‌ها و راهبردهای اصلی برنامه را منعکس می‌نمایند. ارتقا نظام مالی شهرداری تهران به یک مایه پایدار و قابل اتکا که خالق کسری بودجه‌های پنهان و آشکار نباشد، نیازمند تعادل بخشی و حفظ توازن میان درآمدها و دارایی‌ها از یک سو و هزینه‌ها و بدهی‌ها از سوی دیگر است. اما پیش‌بینی در شرایط بسیار متلاطم و پیش‌بینی ناپذیر سیاسی و اقتصادی امری بسیار دشوار است که در بهترین حالت با ریسک خطاهای بزرگ مواجه می‌باشد. پیش‌بینی منابع درآمدی و تعیین مصارف و تعیین مصارف برنامه سوم توسعه شهر تهران در شرایطی انجام گرفت که تحریم‌های ظالمانه و یکجانبه اثرات مهمی بر اقتصاد کشور گذاشته‌اند و چشم‌انداز تخلیه اثرات آن بسیار مبهم است. همچنین شرایط تورمی که در سالهای قبل از ثبات بیشتری برخوردار بوده است، طی سال منتهی به ابتدای برنامه چهار افزایش چشم‌گیری بوده است. تغییرات دیگر در اقتصاد کلان همچون تغییرات نرخ ارز، کسری بودجه دولت و بحران در بازارهای مالی همگی امکان پیش‌بینی قابل اتکای درآمدهای سال‌های آتی برنامه را دشوار کرده است. شهرداری تهران علیرغم چنین محیط پویات و متلاطمی با در نظر داشتن احکام برنامه سوم و چشم انداز تحقق‌پذیری آنها در بخش‌های مختلف درآمدزایی شهرداری و همچنین لحاظ کردن منابع دولتی و سرمایه‌گذاری خصوصی و نیز محدودیت‌های جدی در ایجاد بدهی‌های جدید جدول منابع درآمدی برنامه را به شرح ذیل تهیه کرده است.

محاسبه جدول منابع بر اساس تجمیع محاسبات بخش‌های مختلف ذیمدخل که با در نظر گرفتن روندهای گذشته و اولویت‌دهی به مصوبات برنامه سوم توسعه شهر و شهرداری تهران صورت پذیرفته است. در ادامه به اختصار عوامل مورد نظر در تنظیم پیش‌بینی هر ردیف از جدول ذیل معرفی شده‌اند:

۱. متغیرهای در نظر گرفته شده در برآورد درآمدهای حوزه شهرسازی:

- پیش بینی صدور ۱۰ الی ۱۱ هزار پروانه ساختمانی بطور متوسط در هر سال برنامه.
- روند درآمدهای وصولی سال های ۱۳۹۴ لغایت ۱۳۹۷.
- اعمال درصد افزایش ضرایب ۵ و ۵ بر اساس دفترچه ارزش معاملات ملکی سال ۱۳۹۸.
- پیش بینی دفترچه ارزش معاملات ملکی بروز رسانی شده در هر سال برنامه.
- رایگان بودن عوارض ساختمانهایی نیمه کاره در سال ۱۳۹۸ و دریافت ۵۰ درصد مصوب سال ۱۳۹۸ در سال ۱۳۹۹.

۲. متغیرهای در نظر گرفته شده در برآورد درآمدهای سازمان املاک و مستغلات

- میانگین رشد قیمت املاک در ۵ سال آینده به میزان ۱۰ درصد سالانه.
- محدودیت بانک ذخیره املاک شهرداری. هر سال املاک قابل واگذاری (بدون منابع قاتونی از قبیل معارض و ...) محدود تر می شود.
- سیاست راهبردی شهرداری در خصوص عدم فروش دارایی ها.

۳. متغیرهای در نظر گرفته شده در برآورد درآمدهای سازمان سرمایه گذاری و مشارکت های مردمی

- منابع درآمدی در مشارکت و سرمایه گذاری عبارتند از:
- فروش و واگذاری فدرال سهم در مشارکت مدنی
 - اجاره و یا سهم از درآمد دریافتی در مشارکت عمومی-خصوصی

۴. متغیرهای در نظر گرفته شده در برآورد درآمدهای حوزه حمل و نقل و ترافیک

بخشی از درآمدهای حوزه حمل و نقل و ترافیک شامل درآمدهای لیم طرح ترافیک و بلیط مسافر در ارقام سازمان ها و شرکت ها منظور شده است و سایر درآمدهای این حوزه مانند پارک های حاشیه ای، LEZ، جرایم راهنمایی و ترافیکی و مجتمع های ایستگاهی چون دارای عملکرد صفر و یا اندک در سال ۱۳۹۷ بوده اند. در جدول منظور شده اند (با توجه به اینکه جدول بر مبنای نامه وضع موجود برآورد شده است).

۵. متغیرهای در نظر گرفته شده در برآورد درآمدهای سازمان ها و شرکت ها

درآمدهای سازمان ها و شرکت ها فقط مربوط به الف) سازمان ها و شرکت های بندهای الف و ب و ب تبصره سوم بودجه مصوب سال ۱۳۹۸ و ب) درآمد مال الاجاره شرکت ارتباطات مشترک شهر و سازمان فناوری اطلاعات (فایبر نوری و ...) می باشد که دارای ریفید درآمدی جداگانه در بودجه هستند. در درآمدهای سازمان ها و شرکت ها، درآمدهای سازمان فناوری اطلاعات (بند ب) شامل درآمد سازمانی هیاسی آباد، برج میلاد، کنترل ترافیک و ساماندهی مشاغل (پانداخ) با دلیل عدم دسترسی به اطلاعات صحیح، درج نگردیده است.

۶. متغیرهای در نظر گرفته شده در برآورد درآمدهای حاصل از صدور اوراق (اندر نظر خزانه داری)

جداگانه ظرفیت شهرداری تهران با توجه به موارد ذیل برای صدور اوراق، انتشار سالانه ۲۰۰۰۰ میلیارد ریال اوراق می باشد. اخذ تسهیلات برای سال های برنامه با توجه به بدهی های موجود منوط به پیشرفت انجام تهاثر بدهی های بانکی با مطالبات شهرداری از دولت است.

۷. متغیرهای در نظر گرفته شده در برآورد درآمدهای حاصل از درآمدهای پایدار (مرکز و مناطق)

الف) درآمدهای پایدار مرکز مانند ارزش افزوده و برخی کدهای مرکزی دیگر، ب) درآمدهای پایدار مناطق مشتمل بر فیش های چهارگانه و ج) درآمدهای پسماند خشک به مبلغ ۲،۰۰۰ میلیارد ریال سالانه به دلیل اجتناب از درج ردیف جداگانه. در درآمدهای پایدار منظور شده است. در برآورد ارقام ارزش افزوده، مصوب سال ۱۳۹۸ مبنا قرار گرفته و با نرخ ۱۱۷۵٪ رشد سالانه برای سال های بعد برآورد گردیده است. در سایر کدهای پایدار مرکز به غیر از ارزش افزوده مانند عوارض خودرو و ... عملکرد ۹۷ مبنای سال ۹۸ قرار گرفته و با رشد ۱۵٪ سالانه برآورد شده است. عوارض پایدار چهارگانه منافع اقتصادی کسب و پیشه، پسماند مسکونی، پسماند غیر مسکونی با نرخ ۲۰٪ رشد سالانه برآورد شده است و مبنای آن عملکرد سال ۱۳۹۷ است. درآمد ناشی از فروش پسماند خشک به عنوان بخشی از درآمدهای پایدار مناطق، در طول پنج سال ثابت در نظر گرفته شده است.

باید توجه داشت که عوامل مهمی در سالهای آتی میتوانند تغییرات محسوس در جدول منابع برنامه سوم توسعه شهرداری تهران ایجاد کنند که از جمله میتوان به موارد زیر اشاره کرد:

- ۱) ایگیری و ممارست در دستیابی به سطح مصوب از سهم درآمدهای پایدار مندرج در برنامه سوم توسعه (ماده ۲۵)
 - الزامات دستیابی به سهم ۴۵٪ درآمدهای پایدار از کل منابع;
 - تغییر نرخ درآمدهای پایدار چهار گانه مناطق حداقل به بیش از دو برابر نرخ موجود.
 - تغییر سهم شهرداری از قانون مالیات بر ارزش افزوده و مساوی با سهم دولت (نصف هرکدام).
 - پرداخت منظم سهم شهرداری از جرائم راهنمایی و رانندگی.
 - پرداخت منظم سهم شهرداری از اجرای طرح LEZ.
 - پرداخت منظم سهم شهرداری از عوارض سوخت و دوازده در هزار گرمی.
 - تعامل با دیوان عدالت اداری در خصوص جلوگیری و حل و فصل موضوع ابطال مصوبات درآمدزای شورای اسلامی شهر تهران.
 - تعیین تکلیف نهایی لایحه درآمدهای پایدار در مجلس شورای اسلامی و ابقاء و عدم تغییر مواد و احکامی که منافع مالی شهرداری در آن منظور شده است.
 - پرداخت مطالبات شهرداری تهران از طرف دولت بالغ بر ۵۰۰۰۰ میلیارد ریال و پرداخت منظم عوارض سالانه دستگاههای اجرایی و نهادهای نظامی و انتظامی و به شهرداری تهران.
 - همکاری نهادهای ارائه دهنده خدمات شهری مانند آب و برق و گاز با شهرداری تهران با هدف وصول مطالبات شهرداری از مودیان بدهکار از طریق قطع خدمات مربوطه.
- ۲) تغییرات احتمالی در درآمدهای حاصل از شهرسازی با توجه به تغییرات و اصلاح ضرایب محاسباتی عوارض ساختمانی.
- ۳) تهیه و به روز رسانی بسته های تشویقی برای جلب مشارکت بخش خصوصی و رونق اقتصادی و ایجاد ارزش افزوده در حوزه نوسازی و بازآفرینی شهری.
- ۴) ایگیری و وصول مطالبات شهرداری تهران از دولت و وصول حداکثری معوقات.
- ۵) کاهش وابستگی شرکتها و سازمانها به شهرداری تهران و تحقق نظام درآمدی مولد سازمانها و شرکتهای اقتصادی و کسب سود در چهارچوب منطبق بازار.
- ۶) تشکیل صندوق توسعه در مقیاس محلی و شهری و بهرهگیری از پتانسیلهای مشارکت شهروندان در تأمین منابع مالی.
- ۷) بازنگری طرح تفصیلی یکپارچه شهر و ضوابط و مقررات مربوط به آن.
- ۸) تدقیق اراضی ذخیره نوسازی و ارائه برنامه تخصیص این اراضی در جهت اجرای طرح جامع و تفصیلی و تأمین خدمات و پیش بینی ساز و کارهای لازم جهت جلب مشارکت مالکان با رعایت ضوابط و مقررات و ارائه لایحه آن به شورا.
- ۹) تعیین و اعمال ضوابط و محدودیت های ساخت و ساز و استقرار کاربری ها در پهنه های خطر پذیر و حریم.

جدول منابع و درآمدهای برنامه پنج ساله سوم شهرداری تهران

برآورد درآمدها و منابع شهرداری تهران در برنامه سوم توسعه (۱۴۰۲-۱۳۹۸) (میلیارد ریال)

حوزه - سال	مصوب ۱۳۹۸ سال	پیش بینی ۱۳۹۹ سال	پیش بینی درآمد سال ۱۴۰۱	پیش بینی درآمد سال ۱۴۰۲	جمع
حوزه شهرداری و همکاران	۸۵,۵۰۱	۹۳,۲۵۵	۱۰۱,۸۳۶	۱۱۱,۲۱۹	۵۱۳,۳۰۳
املاک و مستغلات و مجتمع های ایستگاهی	۱۲,۲۳۲	۱۸,۷۰۰	۱۹,۲۵۰	۲۰,۰۵۵	۹۰,۲۳۷
حوزه سرمایه گذاری و مشارکت های مردمی	۱۰,۰۰۰	۵,۷۵۰	۶,۶۲۹	۱۰,۲۳۲	۵۰,۲۳۹
سازمان ها و شرکت ها - موضوع توسعه مرتبط در بودجه مصوب و دارای ردیف های مستقل	۱۰,۲۵۵	۶,۹۵۹	۷,۲۶۵	۸,۱۲۷	۳۲,۰۸۲
تسهیلات	۸,۰۰۰	۸,۰۰۰	۸,۰۰۰	۸,۰۰۰	۳۰,۰۰۰
درآمد پایدار مرکز و مناطق	۵۹,۰۸۱	۶۲,۰۲۶	۶۲,۳۳۶	۶۳,۶۵۹	۲۴۹,۱۷۰
جمع کل	۱۸۸,۲۵۰	۱۹۲,۲۵۵	۲۰۸,۴۲۲	۲۲۱,۱۷۵	۱,۰۰۲,۳۰۰

تحقق برخی از عوامل ذکر شده شامل کمک های دولت، سرمایه گذاری بخش خصوصی و استفاده از اوراق اسلامی و تسهیلات بانکی جدول پیوست محاسبه شده زیر را به مجموع درآمدها و منابع برآورد شده در جدول اصلی اضافه می کند، اما علاوه بر این امکان بهره روری شهرداری تهران از منابع نامطلوب و ناپایدار پیش بینی شده در سال های برنامه با توجه به فشارهای سیاسی، اجتماعی و اقتصادی سال های پیش رو به طور جدی وجود دارد و از این لحاظ ضروریست هرگونه درآمد اضافی کسب شده بر جدول فوق در قالب صندوق تعیین شده در ماده ۳۰ برنامه مورد استفاده قرار گیرد تا در جهت توسعه حمل و نقل عمومی و محیط زیست به کار گرفته شود.

پیوست محاسبه شده مضاف بر جدول منابع برنامه سوم توسعه (میلیارد ریال)

سایر منابع	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۲۰۲	جمع
کمک های دولت	۹,۵۰۰	۹,۹۷۵	۱۰,۹۷۳	۱۲,۲۸۹	۱۳,۸۲۵	۵۶,۵۶۲
سرمایه گذاری بخش خصوصی	۱۹,۰۰۰	۱۹,۹۵۰	۲۱,۹۴۵	۲۴,۵۷۸	۲۷,۶۵۱	۱۱۳,۱۲۴
اوراق اسلامی و تسهیلات بانکی	۲۲,۰۰۰	۲۳,۱۰۰	۲۵,۲۱۰	۲۸,۴۵۹	۳۲,۰۱۷	۱۳۰,۹۸۶
جمع	۵۰,۵۰۰	۵۳,۰۲۵	۵۸,۳۲۸	۶۵,۳۲۷	۷۳,۴۹۳	۳۰۰,۶۷۲

محاسبه جدول مصارف بر اساس محاسبه نسبت های تاریخی توزیع منابع میان مأموریت های شش گانه، روندهای گذشته و اولویت دهی به مصوبات برنامه سوم توسعه شهر و شهرداری تهران صورت پذیرفته است. با در نظر داشتن این موارد جدول زیر به عنوان پیش بینی مصارف شهرداری در سال های آتی تعیین شده است.

نکات قابل توجه برنامه‌های که حصول آن منجر به تغییرات محسوس در جدول مصارف برنامه سوم توسعه شهرداری تهران خواهد شد به اختصار عبارت است از:

۱) افزایش ۲٫۸ درصدی در بهره‌وری شهرداری تهران؛ با فرض سه سطح از بهره‌وری موجود شامل زیر ۱۰٪، زیر ۲۰٪ و زیر ۳۰٪ هزینه‌های شهرداری تهران به ترتیب حدود ۲۲٪، ۱۲٪ و در نهایت ۹٪ کاهش می‌یابند.

۲) کاهش ۱۵ درصدی سالانه وابستگی مالی سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به بودجه عمومی شهرداری

۳) تعدیل سالانه ۷٫۶ تیروی انسانی؛ با فرض توزیع یکنواخت دستمزد و ثبات سایر شرایط سبب کاهش حدود ۱٪ در هزینه‌ها در ۲ سال اول و به طور متوسط ۸٪ در ۳ سال بعدی می‌گردد.

۴) تعیین و کاهش قیمت تمام شده خدمات و فعالیت‌ها

۵) کاهش میزان مصرف انرژی به میزان سالانه ۱۰ درصد

۶) مدیریت و پایدارسازی بدهی‌های شهرداری؛ اعمال محدودیت پایدارسازی بدهی‌ها از طریق پرداخت حداقل سالانه ۱۶۱ میلیارد ریال برای استمهال بدهی‌ها با کسر پرداخت متوسط سالانه ۱۸۰،۰۰۰ میلیارد ریال سبب مازاد هزینه‌هایی حدود ۲۱۷،۰۰۰ میلیارد ریال در طول پنج سال برنامه سوم می‌شود.

جدول مصارف برنامه پنج ساله سوم شهرداری تهران برآورد مصارف شهرداری تهران در برنامه پنج ساله سوم (۱۳۹۸-۱۴۰۲) (میلیارد ریال)

حوزه مأموریتی	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	جمع
اجتماعی و فرهنگی	۱۱,۷۷۹	۹,۲۶۹	۱۰,۲۵۶	۱۱,۲۷۰	۱۲,۴۷۶	۵۵,۲۰۰
حمل و نقل و ترافیک	۶۱,۱۵۵	۶۷,۸۳۹	۷۲,۴۷۵	۸۰,۷۴۲	۸۹,۴۸۴	۳۷۲,۵۹۶
خدمات شهری	۲۵,۲۳۱	۲۸,۹۲۱	۳۱,۳۹۹	۳۴,۵۹۲	۳۸,۳۹۱	۱۵۸,۵۳۴
ایمنی و مدیریت بحران	۱۰,۳۷۵	۹,۱۳۵	۹,۸۹۳	۱۰,۸۷۲	۱۲,۰۲۶	۵۲,۳۱۱
معماری و شهر سازی	۶,۵۳۳	۵,۰۴۲	۵,۴۸۷	۵,۸۳۰	۶,۳۵۹	۲۹,۱۵۱
توسعه مدیریت و هوشمند سازی شهری	۷۴,۴۵۷	۷۴,۴۸۹	۸۰,۴۶۱	۸۸,۴۱۸	۹۷,۸۸۲	۴۱۴,۳۰۷
جمع کل	۱۸۸,۲۸۰	۱۹۴,۶۹۵	۲۱۰,۸۷۲	۲۳۱,۷۲۴	۲۵۶,۵۲۸	۱,۰۸۲,۰۹۹

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران
سازمان اجرایی احکام برنامه

ردیف	موضوع حکم	برنامه اقدام	مهلته اقدام	مسئول	همکار برپروگرامی	همکار درپروگرامی
۹	۱۳	نظارتنامه	مدت دوم	معاونت توسعه منابع انسانی		همکار درپروگرامی
۱	۱۳	استقرار عملیات	سال اول	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر		معاونت امور و صنایع معاونت حمل‌ونقل معاونت خدمات شهری
۵	۱۳	نظارتنامه	طی برنامه	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر		معاونت امور و صنایع معاونت حمل‌ونقل معاونت خدمات شهری
۹	۱۳	سند	سال اول	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر		معاونت مالی و اقتصاد شهری
۲	۱۳	لایحه	معاونت مالی و اقتصاد شهری			معاونت مالی و اقتصاد شهری
۱۵		برنامه عملیاتی	سال اول	معاونت مالی و اقتصاد شهری		ارتباط کلان قوایم
۱	۱۳	برنامه عملیاتی	سال اول	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر		
۲	۱۳	نظارتنامه	طی برنامه	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر		
۹	۱۳	تفصیحات/سند	شهری و امور شهر	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر		سازمان مشارکت‌های مردمی
۵	۱۳	نظارتنامه	طی برنامه	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر		وزارت ارتباطات و اطلاعات
۱	۳۸	سند	سال اول	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر		گروه واحدهای اجرایی شهرداری
۱	۲۱	نظارتنامه	طی برنامه	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر		
۲	۲۱	فهرستنامه	سال اول	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر		معاونت توسعه منابع انسانی
۲۲		آیین‌نامه	طی برنامه	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر		
۲۳		لایحه	سال اول	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر		
۲۳		آیین‌نامه	سال اول	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر		
۲۲		سند	سال اول	معاونت مالی و اقتصاد شهری		معاونت امور ارتباطی و فرهنگی
۱	۲۵	نظارتنامه	سال اول	معاونت مالی و اقتصاد شهری		معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر
۲	۲۹	فهرستنامه	طی برنامه	معاونت مالی و اقتصاد شهری		
۳	۲۹	نظارتنامه	طی برنامه	معاونت مالی و اقتصاد شهری		معاونت توسعه منابع انسانی
۲	۲۹	مطامعه	طی برنامه	معاونت مالی و اقتصاد شهری		
۳۸		لایحه	سال اول	معاونت مالی و اقتصاد شهری		معاونت خدمات شهری و محیط‌زیست معاونت حمل‌ونقل و ترابری
۲	۳۳	لایحه	سال اول	معاونت مالی و اقتصاد شهری		
۱	۳۳	تفصیحات	شهری و امور شهر	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر		
۲	۳۵	مطامعه	سال اول	معاونت مالی و اقتصاد شهری		سازمان شهری اطلاعات شهرداری تهران

ردیف	موضوع حکم	برنامه اقدام جهت اقدام	معاونت مسئول	همکار برنامه‌ریزی	همکار پیروزمندی
۳۵	تعمیر دسترواعمل مدیریت برپایه نظری توسعه مدیریت وهدف استفاده هیئت از جریان وجود، توسعه روح فطری برپایه برنامه	دسترواعمل	سال اول	معاونت مالی و اقتصاد شهری	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شورا
۳۶	در انجام خدمات موضوع این مصوبه شهرداری از خدمات کارگران و سداگرگان بازار سرپایه استفاده نماید وپنجویک مبلغ شهرداری از این سداگرگان در سقف بازار از خود سداگرها به باشی از سوی کارگران تعیین کند	تعمیرات		معاونت مالی و اقتصاد شهری	
۳۸	شهرداری مکلف است بهصورت سازمانی، شفافیت و حاکمیت نمودن انضباط در حوزه مدیریت منابع هرفیض، حداکثر تا سال پایان اول برنامه نسبت به بازسازی بازار کثرتیونی منابع هرفیض شهرداری وهدف شفافیت، تعالیات میان مؤلفان هفاک و هفاکتر و تهاز فرامی‌آید امکان استفاده از خدمات کارگران محاز نظام و دسترواعمل چالونگی هفاکیت و فرایند تهاز در این بازار با رای مصوب به شورا اتخاذ نماید	دسترواعمل	سال اول	معاونت مالی و اقتصاد شهری	سازمان فناوری اطلاعات شهرداری تهران
فصل دوم: شهر زیست پذیر					
۴۰	تعمیر و تکمیل طرح‌های موضوعی، موضوعی تکلیفی و تعویب آن در مراجع قانونی و امکانی در طرح تفصیلی و نیز فراهم نمودن تسهیلات شرایطی و آماری طرح‌های مصوب مذکور	سند	طی برنامه	معاونت شهرداری و معناری	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شورا، معاونت حملونقل و ترافیک
۴۰	بازنگری شرایطی و آماری شرایطی مربوط به آن	سند	سال سوم	معاونت شهرداری و معناری	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شورا، معاونت حملونقل و ترافیک
۴۰	تعمیر برنامه تعیین خدمات طرح تفصیلی		برنامه عملیاتی	معاونت شهرداری و معناری	سازمان فناوری اطلاعات شهرداری تهران
۴۰	ایجاد بانک زمین در شهرداری وهدف تحقق و عملیاتی کردن طرح‌های توسعه شهری	برنامه عملیاتی	سال دوم	معاونت شهرداری و معناری	سازمان اسکان و مسکنات مناطق شهرداری، معاونت مالی و اقتصاد شهری
۴۰	تعمیر سند توسعه محلات شهر	سند	طی برنامه	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شورا	معاونت شهرداری و معناری
۴۰	تعمیر یا بازبینی طرح‌های ویژه و اسناد هفاکیت توسعه برای اراضی خاصین توسعه بر ج سداک، مرکز تجارت جهانی، وسایل روایت، محور تجاری، و پیگیری تعویب در مراجع قانونی	طرح	سال اول	معاونت شهرداری و معناری	معاونت اجتماعی و فرهنگی
۴۱	تعمیر برنامه اقدام و گفوی مطالعه در محلات بافت فرسوده	برنامه عملیاتی	سال اول	معاونت شهرداری و معناری	سداد بازسازی شهر تهران توسعه شهری و امور شورا
۴۱	تعمیر و بازبررسی سندهای تشویقی برای جذب مشارکت بخش خصوصی و رفع اقتصادی و ایجاد ارزش افزوده در حوزه مسکن و بازسازی شهری	برنامه عملیاتی	معاونت شهرداری و معناری	سداد بازسازی شهر تهران	سابق شهرداری و معاونت مالی و اقتصاد شهری
۴۱	تعمیر و آماری طرح‌ها و برنامه‌های بازسازی شهری در فرم‌های بازنگری شده	طرح	معاونت شهرداری و معناری	معاونت شهرداری و معناری	
۴۱	تعمیر سند توسعه محلات شهر	دسترواعمل	سال اول	معاونت شهرداری و معناری	وزارت راه و هفاکیت سازمان راه‌های ترافیک، سازمان برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی
۴۱	تعمیر سند تفصیلی اراضی مورد نیاز جهت تسهیل و رفع موانع ناشی از مسکنی باکلاف و رفع محدودیت بافت فرسوده، با هماهنگی سایر دستگاه‌های ذیربط	دسترواعمل	سال اول	معاونت شهرداری و معناری	معاونت مالی و اقتصاد شهری
۴۲	بازنگری در ضوابط و مقررات و ایجاد فرایندها و دسترواعمل هفاکتر در صدور پروانه و گواهی ساختمان بهصورت گواهی پیمان صدور پروانه و گواهی‌های ساختمانی	دسترواعمل	سال اول	معاونت شهرداری و معناری	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری
۴۳	ایجاد شفافیت، رفع تعویب‌پذیری و انتشار در خط عمومی قوانین، ضوابط و مقررات شهرداری و معناری و دسترواعمل، کالاهای و محصولات مرتبط با ساخت‌وساز و فرایندهای حوزه شهرداری و معناری و دسترس حداکثری شهروندان به آن‌ها	برنامه عملیاتی	سال اول	معاونت شهرداری و معناری	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری
۴۳	ارزانه انجام خدمات شهرداری و معناری شهرداری توسعه صدور پروانه و گواهی‌های ساختمانی بصورت خودمختار و هفاکتر (شهروندمحور)	برنامه عملیاتی	سال اول	معاونت شهرداری و معناری	سازمان ثبت‌اسناد و اسکان سازمان زمین شهری سازمان امور اسکان فرهنگی سازمان مرکز گردشگری و گردشگری
۴۳	بازرسی و تکمیل برنامه راهبردی طراحی شهری و مدیریت منظر شهری و تهازی و پیگیری تعویب و اتخاذ آن در چارچوب اسناد بالادستی	سند	سال اول	معاونت شهرداری و معناری	وزارت راه و شهرداری
۴۳	تعمیر و تکمیل طرح‌های موضوعی و دسترواعمل طراحی اداری ساختمانها در مناطق و حوزه‌های هفونی ویژه و نظارت بر آن	دسترواعمل	سال دوم	معاونت شهرداری و معناری	معاونت خدمات شهری و محیط‌زیست
۴۳	تعمیر تدوین و پیگیری تعویب ضوابط و دسترواعمل طراحی اداری ساختمان‌های خاصین شهر، ساختمان‌های عمومی و دولتی یا هفاکتری مراجع مربوطه و نظارت بر آن	دسترواعمل	سال دوم	معاونت شهرداری و معناری	معاونت خدمات شهری و محیط‌زیست

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران
سازمان اجرایی احکام برنامه

ماده	موضوع حکم	برنامه اقدام	مهلت اقدام	مسئول	هماکار	هماکار
23	توسیع شرح وظایف و تعیین حدود اختیارات و آییننامه اجرایی فعالیت کمیته معماری و تسویب آن در شهر و پیکربندی تشکیل کمیته مذکور و تدوین کلیه سازندهای شهری و مشابه در سطح مناطق	آییننامه	سال اول	معاونت شهرسازی و معماری	هماکار	هیئت مدیره سازمان
24	بررسی جامع وضعیت مسکنهای شهر در چهارپایه اسکان فرامشی و برنامه راهبردی طرحین و مدیریت نظارتی و عملیاتی نمودن آن	سند	سال دوم	معاونت شهرسازی و معماری	معاونت خدمات شهری و محیطزیست	
25	تهیه و تدوین دستورالعملهای سازندهای تفریحات محیطی با تسویب دستگاههای ذیربط	دستورالعمل	سال اول	معاونت شهرسازی و معماری	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	معاونت خدمات شهری و محیطزیست
26	پیکربندی معماری طرح متوسطی معاصر شبکه شهر و ارائه طرحیه برنامه عملیاتی مشابه شهرها بر اساس آن به شورا جهت تسویب و اجرای آن	تاییده	سال اول	معاونت شهرسازی و معماری	معاونت خدمات شهری و محیطزیست	
27	توسیع شرح وظایف و تعیین حدود اختیارات و تعیین روشهای جهت نمودن پیکربندی شهر، تدوین آییننامههای شهرداری و تعیین روشهای تشکیل کمیته و تدوین کلیه سازندهای شهری و مشابه در سطح مناطق	برنامه عملیاتی	سال دوم	معاونت شهرسازی و معماری	وزارت راه و شهرسازی	معاونت خدمات شهری و محیطزیست
28	توسیع شرح وظایف و تعیین حدود اختیارات و تعیین روشهای جهت نمودن پیکربندی شهر، تدوین آییننامههای شهرداری و تعیین روشهای تشکیل کمیته و تدوین کلیه سازندهای شهری و مشابه در سطح مناطق	تاییده	سال دوم	معاونت شهرسازی و معماری	وزارت راه و شهرسازی	معاونت خدمات شهری و محیطزیست
29	توسیع شرح وظایف و تعیین حدود اختیارات و تعیین روشهای جهت نمودن پیکربندی شهر، تدوین آییننامههای شهرداری و تعیین روشهای تشکیل کمیته و تدوین کلیه سازندهای شهری و مشابه در سطح مناطق	برنامه عملیاتی	سال دوم	معاونت شهرسازی و معماری	سازمان نظام مهندسی، وزارت راه و شهرسازی	
30	توسیع شرح وظایف و تعیین حدود اختیارات و تعیین روشهای جهت نمودن پیکربندی شهر، تدوین آییننامههای شهرداری و تعیین روشهای تشکیل کمیته و تدوین کلیه سازندهای شهری و مشابه در سطح مناطق	دستورالعمل	سال دوم	معاونت شهرسازی و معماری	سازمان نظام مهندسی، وزارت راه و شهرسازی	
31	توسیع شرح وظایف و تعیین حدود اختیارات و تعیین روشهای جهت نمودن پیکربندی شهر، تدوین آییننامههای شهرداری و تعیین روشهای تشکیل کمیته و تدوین کلیه سازندهای شهری و مشابه در سطح مناطق	دستورالعمل	سال اول	معاونت شهرسازی و معماری	وزارت راه و شهرسازی	
32	تهیه طرحیاتی جهت تسویب و مقررات برای طراحی و ساخت در بافتهای ارزشمند شهری، شهر اصفهان ویژه بافت تاریخی آن و پیمانگان آن	دستورالعمل	سال اول	معاونت شهرسازی و معماری	وزارت کشور و شهرسازی	
33	تهیه طرحیاتی تکلیفی، ویژه مطالعه در بافتها و مناطق تاریخی ارزشمند را تأیید بر مبنای حفظ و تقویت مکانهای خاص، جامع (مکان پدیدارنده) و تقویت محورها و ایستگاههای گردشگری و پیکربندی تسویب در مراجع ذیربط	شرح	سال اول	معاونت شهرسازی و معماری	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	
34	تهیه برنامه جامع، تسهیلاتی، حفظ و احیاء و بهرهبرداری و نیز پیشقدمی تکمیل موردی اولیه و آغاز ارزشمند تاریخی و معاصر شهر به شورا تا پایان سال اول برنامه	برنامه عملیاتی	سال اول	معاونت شهرسازی و معماری	وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	
35	تهیه برنامه سازندهای محدودشهرهای ارزشمند روستایی به شورا تا پایان سال دوم برنامه	برنامه عملیاتی	سال دوم	معاونت شهرسازی و معماری	وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	
36	تهیه طرحیاتی جهت تسویب و مقررات برای طراحی و ساخت در بافتهای ارزشمند شهری، شهر اصفهان ویژه بافت تاریخی آن و پیمانگان آن	برنامه عملیاتی	سال اول	معاونت شهرسازی و معماری	وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	
37	توسیع شرح وظایف و تعیین حدود اختیارات و تعیین روشهای جهت نمودن پیکربندی شهر، تدوین آییننامههای شهرداری و تعیین روشهای تشکیل کمیته و تدوین کلیه سازندهای شهری و مشابه در سطح مناطق	برنامه عملیاتی	سال دوم	معاونت شهرسازی و معماری	سازمان نظام مهندسی، وزارت راه و شهرسازی	
38	توسیع شرح وظایف و تعیین حدود اختیارات و تعیین روشهای جهت نمودن پیکربندی شهر، تدوین آییننامههای شهرداری و تعیین روشهای تشکیل کمیته و تدوین کلیه سازندهای شهری و مشابه در سطح مناطق	برنامه عملیاتی	سال دوم	معاونت شهرسازی و معماری	سازمان نظام مهندسی، وزارت راه و شهرسازی	
39	توسیع شرح وظایف و تعیین حدود اختیارات و تعیین روشهای جهت نمودن پیکربندی شهر، تدوین آییننامههای شهرداری و تعیین روشهای تشکیل کمیته و تدوین کلیه سازندهای شهری و مشابه در سطح مناطق	برنامه عملیاتی	سال دوم	معاونت شهرسازی و معماری	سازمان نظام مهندسی، وزارت راه و شهرسازی	
40	توسیع شرح وظایف و تعیین حدود اختیارات و تعیین روشهای جهت نمودن پیکربندی شهر، تدوین آییننامههای شهرداری و تعیین روشهای تشکیل کمیته و تدوین کلیه سازندهای شهری و مشابه در سطح مناطق	برنامه عملیاتی	سال دوم	معاونت شهرسازی و معماری	سازمان نظام مهندسی، وزارت راه و شهرسازی	

ردیف	موضوع حکم	برنامه اقدام جهت اقدام	معاونت مسئول	همکار پیرو سازمانی	همکار سازمانی
۶۵	بهبود شاخص‌های سلامت شهری بر اساس برنامه عملیاتی و تعیین شاخص‌ها	لایحه سال اول	معاونت امور اجتماعی و فرهنگی	وزارت بهداشت و درمان	معاونت توسعه منابع انسانی
۶۶	تعمیر تونل آبریزنامه فیروزاد و شیرازهای غربی شهر و محیط مناسب لایحه	آیین‌نامه سال اول	معاونت معماری و شهرسازی		معاونت امور اجتماعی و فرهنگی
۶۷	لایحه ایجاد سامان اجرایی شهرداریها در حوزه‌های انسانی و مدیریت بحران، محیط زیست، کاهش مصرف آب و انرژی، کاهش آلودگی، بهداشت و تغذیه، و ارتقاء آب، استفاده از محیط‌زیست عمومی و اصلاح رفتار ترافیکی، پرداخت هزینه‌های شهری، بازسازی اماکن عمومی و سرمایه اجتماعی، افزایش سواد سلامت، توسعه سامان رهن، آشنایی با فرایط و مقررات شهرداری و معماری، طرح‌های جامع و تفصیلی و آثار و نفعات نفعات سازمانی را با تأکید بر آموزش کودکان و جوانان	لایحه سال اول	معاونت امور اجتماعی و فرهنگی		معاونت خدمات شهری، معاونت محیط‌زیست و ترافیک، معاونت شهرداری و معماری، سازمان مدیریت بحران
۶۷	۱ لایحه تشکیل سازمان گردشگری از طریق حذف و ادغام سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته و ارائه خدمات گردشگری، تسهیل امور و ایجاد سامان جدید به منظور مدیریت یکپارچه رهنمایی در اماکن مسافرتی و گردشگری تحت پوشش خود در سطح مناطق، معاونت‌ها و نهادهای سازمانی مرتبط	لایحه سال اول	معاونت امور اجتماعی و فرهنگی		معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور خیرا
۶۷	۲ لایحه جامع اولیومندسازی سازمان ترافیک هلالی	لایحه سال اول	معاونت امور اجتماعی و فرهنگی	معاونت رانندگی و حمل‌ونقل	
۶۷	۳ لایحه برنامه عملیاتی ارتقاء نشانه‌های اجتماعی - با تأکید بر استفاده از فناوری‌های عمومی شهر	لایحه سال اول	معاونت امور اجتماعی و فرهنگی		
۶۸	۴ لایحه برنامه راهبردی و عملیاتی جذب نیرو در شهر	لایحه سال اول	معاونت امور اجتماعی و فرهنگی		معاونت خدمات شهری و محیط‌زیست
۶۸	۵ سند جامع اطلاع‌رسانی، پوست سازمانی تمام طرح‌ها و پروژه‌های شهری	سند سال اول	معاونت امور اجتماعی و فرهنگی		مرکز ارتباطات و امور بین‌المللی
فصل چهارم: ابتهن و افزایش تاب‌آوری					
۶۸	۱ طرح جامع آتش‌نشانی هوشمند با تأکید بر ارتقاءهای توسعه آتش‌نشانی و ایجاد ایستگاه‌های آتش‌نشانی	سند سال اول	معاونت خدمات شهری و محیط‌زیست شهرداری تهران		سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران
۶۸	۲ آیین‌نامه استقرار سیستم هوشمند اعلام حریق (سامان‌یاب) با اولویت مراکز حساس شهری و سازمان‌های حساس، مهم و پرخطر	آیین‌نامه سال اول	معاونت خدمات شهری و محیط‌زیست شهرداری تهران		سازمان آفریدی و ارتقاء شهرداری تهران
۶۸	۳ برنامه جامع مدیریت آتش‌نشانی	برنامه جامع سال اول	معاونت خدمات شهری و محیط‌زیست		سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران
۶۸	۴ برنامه جامع منطبق و ارتقاء اماکنی و سلامت جسمی و روانی آتش‌نشانی	برنامه جامع سال اول	معاونت خدمات شهری و محیط‌زیست		سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران
۶۸	۵ عملیاتی کردن طرح جامع مدیریت آتشی سطحی شامل طراحی و اجرای پروژه‌های توسعه، بهبود عملکرد شبکه انسانی و فیزی، تهیه برنامه جامع اطلاعات مکانی توسعه، ارتقاء ایمنی و آگاهی شهروندان و رانندگانی و ارتقاء سامانه‌های نظارت، نگهداری و تعمیرات و تجهیز مدیریت آتشی سطحی و ارتقاء سامانه هشدار سیلاب	طرح برنامه سال اول	معاونت فنی و برنامه	وزارت امور سازمان هواشناسی	سازمان آفریدی اطلاعات سازمان پیشگیری و مدیریت بحران
۶۸	۶ برنامه عملیاتی کاهش آوارز و فریزشست و نگهداری زیرساخت‌ها و شرایط‌های معابر شهر	برنامه عملیاتی طرح برنامه	سازمان پیشگیری و مدیریت بحران	وزارت راه و شهرسازی	معاونت شهرداری و معماری، معاونت محیط‌زیست و ترافیک، معاونت فنی و برنامه
۶۸	۷ طرح آسیب‌شناسی ایمنی ساختمان‌های بنددرمیانه با تأکید بر اجرای تمهیدات ساخت ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ مقررات ملی ساختمان به همراه برنامه‌های مرتبط	طرح برنامه سال اول	معاونت خدمات شهری و محیط‌زیست	وزارت راه و شهرسازی	سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی سازمان پیشگیری و مدیریت بحران
۶۸	۸ طرح آتشی‌سنجی و آسیب‌شناسی ساختمان‌های اترام مالکین جهت نوسازی، مقاومسازی، بهسازی و ارتقاء ایمنی ساختمان‌های بخش‌های عمومی، دولتی و خصوصی با اولویت ساختمان‌های بنددرمیانه و اماکن تخصصی عمومی	طرح برنامه سال اول	معاونت شهرداری و معماری		سازمان پیشگیری و مدیریت بحران سازمان آتش‌نشانی
۶۸	۹ طرح‌های ویژه ارتقاء پیشگیری و مقاوم‌سازی در حریق در ساختمان‌های بنددرمیانه به‌ویژه ساختمان‌های بنددرمیانه واقع در معابر عمومی و تقویت توان‌های عمومی و تجهیزات عملیاتی ویژه	طرح برنامه سال دوم	معاونت خدمات شهری و محیط‌زیست		سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران
۶۸	۱۰ شناسایی و تهیه شناسنامه فنی و ایمنی ساختمان‌های خانگی شهرداری و تأمین برنامه ایمنی‌سازی	سند سال دوم	معاونت فنی و برنامه		سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران
۶۸	۱۱ برنامه عملیاتی ایمنی ساختمان‌های بنددرمیانه	نامه عملیاتی سال دوم	معاونت شهرداری و معماری		معاونت فنی و برنامه

سند برنامه سوم توسعه شهر تهران سازمان اجرایی احکام برنامه

ردیف	موضوع حکم	برنامه اقدام بهت اقدام	معاونت مسئول	همکار برپروگرامانی	همکار درپروگرامانی
۸۷	بررسی و تدوین ضوابط و مقررات و برنامه عملیاتی ارائه ایمنی آتانی موسوم فنی شهر ازجمله بازار بزرگ تهران	برنامه عملیاتی	سازمان شهر	فوق هدایتیه شرکت آبا شرکت بیق منطقه‌ای شرکت گاز سازمان میراث فرهنگی	سازمان آتشنشانی و خدمات ایمنی
۸۸	ارائه نوبت شناسنامه ایمنی و تدوین برنامه بهسازی و مقاومسازی ایمنیه فنی برترافیک	برنامه عملیاتی	سازمان آیین	معاونت فنی و عمران	سازمان بهسازی و مدیریت عمران شهر تهران
۸۹	شهویدنامه نظام مدیریت ترافیکی نظارت بر عملکرد و فعالیت کلیه پیمانکاران شهرداری در امری الزامات HSE و پارچوب نظام فنی و اجرایی شهرداری باهدف بهسازی و کاهش حوادث	شهویدنامه	سازمان آیین	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر معاونت فنی و عمرانی	سازمان بهسازی و مدیریت عمران شهر تهران خدمات شهری و حمل و نقل معاونت فنی و عمرانی معاونت حمل و نقل و ترافیک معاونت توسعه منابع انسانی
۹۰	برنامه مدیریت پارک بچه و مصاحف و مراکز فرهنگی حیات شهری و سوم اقدامات دستگیرانه ایمنی	نوبت طرح	سازمان بهسازی و مدیریت عمران	کلیه نهادها و موسسه‌های مشارکت مدیریت عمران شهر تهران شورای عالی استراتیجی	
۹۱	تدوین و امری برنامه عملیاتی برنامه‌های ایمنی شبکه ایمنی شهری با اولویت تقویت ایمنی و رعایت حریمها در امتداد راه‌آهن جدیدالاقادق در حفاقت زیرساختی با استفاده از ظرفیت کمیسیون مهندسی امور اجرایی	برنامه عملیاتی	سازمان فنی و عمران	معاونت فنی و عمران	سازمان بهسازی و مدیریت عمران
۹۲	تدوین استانداردها و ضوابط ایمنی و آتش‌نشانی در مشرو و فضاهای زیست محیطی	مستوراعضال	سازمان خدمات شهری و محیط زیست	کلیه نهادها و موسسه‌های مشارکت مدیریت عمران شهر تهران	سازمان راهی خدمات‌رسان
۹۳	های شبکه حمل و نقل عبور کشتی ایمنگاه، نول‌لوط، سکوگاه، دست‌ساز و مادی و مادی و مادی	برنامه عملیاتی	سازمان بهسازی و مدیریت عمران	معاونت بهسازی و مدیریت عمران شهری	معاونت حمل و نقل و ترافیک معاونت خدمات شهری
۹۴	برنامه عملیاتی و کشتی اضطراری و نقشه امن مشرو و فضاهای زیست محیطی	برنامه عملیاتی	سازمان بهسازی و مدیریت عمران	معاونت بهسازی و مدیریت عمران شهری	معاونت حمل و نقل و ترافیک
۹۵	برنامه عملیاتی، پدافند ایمنی و مستوراعضال‌های آن در مشرو و فضاهای زیست محیطی	برنامه عملیاتی	سازمان بهسازی و مدیریت عمران	معاونت بهسازی و مدیریت عمران شهری	معاونت حمل و نقل و ترافیک معاونت فنی و عمرانی
۹۶	برنامه عملیاتی، پدافند ایمنی و مستوراعضال‌های آن در مشرو و فضاهای زیست محیطی	برنامه عملیاتی	سازمان بهسازی و مدیریت عمران	معاونت بهسازی و مدیریت عمران شهری	معاونت حمل و نقل و ترافیک معاونت فنی و عمرانی
۹۷	سند برنامه مشقتل بر: تدارکات و برنامه‌های اجرایی نمود تدوین و تجهیز منابع موجود	سند	سازمان امور آیین	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر	کلیه واحدهای اجرایی شهرداری
۹۸	سازمان پارچه‌ها و تجهیزات برنامه‌های ایمنی	تظاولنامه	سازمان امور آیین	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر	
۹۹	ارائه گزارش عملکرد برنامه مطابق اهداف کلی و براساس اهداف کمی برنامه و گزارش تفصیلی، ماهانه از مفاد برنامه و ایمنه بوده ستادانه به همراه نتیجه بودجه ستادانه به شهر	فعالیت سازمانه	سازمان امور آیین	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر	سازمان فناوری اطلاعات شهرداری تهران کلیه واحدهای اجرایی شهرداری ازجمله کارتد
۱۰۰	ایجاد ستادانه ایمنی برنامه هدف تفصیلی مشقتل ماه از نفاذ برنامه و احصای آن با ستادانه‌های مرتبط با شهرداری مانند ستادانه مالی و بودجه و ارائه مستریمی به اعضای شهر	فعالیت کلیه واحدهای آیین برنامه	سازمان امور آیین	معاونت برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شهر	سازمان فناوری اطلاعات شهرداری تهران کلیه واحدهای اجرایی شهرداری ازجمله کارتد

فصل پنجم: مدیریت، راهبری و پایش برنامه

معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا
شهرداری تهران